

NƏ QƏDƏR Kİ MÜSTƏQİL
AZƏRBAYCAN DÖVLƏTİ VAR,
AZƏRBAYCAN XALQI VAR,
HEYDƏR ƏLİYEV ÜRƏKLƏRDƏ
YAŞAYACAQDIR!

iki sahil

VAHİD AZƏRBAYCAN UĞRUNDA!

www.ikisahil.az / www.ikisahil.tv

GÜNDƏLİK İCTİMAİ-SİYASİ QƏZET

№ 35 (7290) / Cümə axşamı, 21 fevral 2019-cu il

Cənub Qaz Dəhlizi enerji təhlükəsizliyi, enerji şaxələndirilməsi və geniş beynəlxalq əməkdaşlıq layihəsidir

⇒ Bax: səh. 2

Günter Ottinger:

Azərbaycan etibarlı tərəfdaşdır

⇒ Bax: səh. 3

⇒ Bax: səh. 15

Yeni Fərman:

Ölkədə sənədsiz
və qeydiyyatsız
bina qalmayacaq

AZƏRBAYCAN-TÜRKİYƏ:
münasibətlərin inkişafından danışılıb

⇒ Bax: səh. 6

Şərəfli inkişaf yolu keçən, ümumxalq
inamı qazanan vahid siyasi qüvvə

⇒ Bax: səh. 12

SOCAR-ın prezidenti Rövnəq Abdullayev Fatih Dönmez ilə görüşüb

⇒ Bax: səh. 5

⇒ Bax: səh. 7

Dəniz
yataqlarından
1,067 milyard
ton neft
çıxarılıb

⇒ Bax: səh. 10

“Mənəvi
dəyərlərimiz
gələcəyimizdir”

⇒ Bax: səh. 15

Hadi Rəcəbli:
Prezident İlham Əliyev
vətəndaşların
rifahının daha da
yüksəlməsi üçün
davamlı olaraq mühüm
qərarlar qəbul edir

13

Xocahəsən qəsəbəsinin
qaz təsərrüfatında
yenidənqurma işləri sürətlənir

22

Ə.Kərimlinin “şinelindən çıxan” “beşinci
kolon”un əbədlilik qiyməti “qeyri-kafidir”

24

Gözəllik qurban tələb edir?

Cənub Qaz Dəhlizi enerji təhlükəsizliyi, enerji şaxələndirilməsi və geniş beynəlxalq əməkdaşlıq layihəsidir

Fevralın 20-də Bakıda, Heydər Əliyev Mərkəzində Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin beşinci toplantısı keçirilib.

“İki sahil” AZƏRTAC-a istinadən xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev toplantıda iştirak edib.

Tədbirdə Cənub Qaz Dəhlizinin iştirakçısı olan ölkələrin energetika nazirləri və müxtəlif qurumların təmsilçiləri, o cümlədən Avropa Komissiyasının büdcə və insan resursları üzrə komissarı, Məşvərət Şurasının fəaliyyətdə olan həmsədr Günter Ottinger iştirak ediblər. Əvvəlcə birgə foto çəkdirildi.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev toplantıda nitq söylədi.

Prezident İlham Əliyevin nitqi

-Hörmətli xanımlar və cənablar.

Hörmətli qonaqlar, hörmətli dostlar.

Azərbaycana xoş gəlmisiniz, sizi görməyə çox şadam, Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasının beşinci toplantısında iştirakınıza görə sizə təşəkkür edirəm.

Biz 2015-ci ildə bu mühüm prosedura start verdik və Azərbaycan belə bir əməkdaşlıq formatının təşəbbüskarı oldu. Bu təşəbbüs Avropa Komissiyası tərəfindən də dəstəkləndi və beləliklə, bu proses başlandı. Biz belə toplantıların və bu nəhəng layihənin irəli aparılması ilə bağlı görülməli işlərə dair geniş müzakirələrin faydasını görürük. Mən Avropa Komissiyasına bu prosesdə fəal iştirak görə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Azərbaycan və Avropa Komissiyası bu şuranın həmtəşkilatçılarıdır və bizim sıx əməkdaşlığımız yaxşı nəticələr verir. Böyük məmnuniyyətlə komissar Ottingeri salamlayıram. O, vaxtilə Avropa İttifaqının enerji məsələləri üzrə komissarı olub və Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında enerji məsələləri üzrə əməkdaşlığın möhkəmlənməsi və Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin irəliləməsində mühüm rol oynayıb. Bu, həqiqətən də vahid komanda işidir və ildən-ilə biz bunun nəticəsini görürük.

Mən Azərbaycanın təşəbbüskarı olduğu bütün enerji layihələrinin, xüsusilə də Cənub Qaz

Dəhlizinin reallaşdırılmasında göstərilən davamlı dəstəyə görə Amerika Birləşmiş Ştatları hökumətinə minnətdarlığımı bildirirəm. Mən ABŞ və Böyük Britaniyanın yüksək səviyyəli nümayəndələrini salamlayıram. Əminəm ki, sizin töhfəniz sayəsində bu toplantının gözəl nəticələri olacaq. Mən, eyni zamanda, Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin həyata keçirilməsində iştirak edən qonşularımız Türkiyə və Gürcüstan, habelə Avropa ölkələrindən Bolqarıstan, Yunanıstan, Albaniya və İtaliyadan olan nümayəndələri salamlayıram. Biz artıq bu layihənin reallaşdırılmasına məsul olan bir komandayırıq.

Bildiyiniz kimi, Azərbaycan Bosniya və Herseqovina, Xorvatiya və Monteneqro ilə Avropada enerji sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsinə dair anlaşma memorandumu imzalayıb. Bunun nəticəsində biz Azərbaycanın enerji resurslarının nəqlinin şaxələndirilməsi üçün müasir və yeni infrastruktur şəbəkəsi yaradacağıq və mən həmin dövlətlərin nümayəndələrini də burada salamlayıram. İllik toplantılarımızda iştirak edən qonaqlarımızın sayı artır. Mənə verilən məlumata görə, burada Macarıstan, Rumıniya, Serbiya, San-Marino və Türkmənistandan olan nümayəndələr iştirak edirlər və

şadam ki, bu layihəyə maraq göstərən dövlətlərin sayı artmaqdadır.

Əlbəttə, burada şirkətləri də qeyd etmək lazımdır, çünki onların fəal iştirakı olmadan bu nəhəng layihəni reallaşdırmaq mümkünsüz olardı. Mən SOCAR və BP arasında olan sıx strateji tərəfdaşlığı xüsusi qeyd etmək istəyirəm. BP şirkəti bizim strateji tərəfdaşımız və investorumuzdur, o, Azərbaycanda 25 ildir ki, fəaliyyət göstərir. BP Azərbaycanda enerji layihələrinin icrası ilə bağlı böyük səylər göstərir və onun yatırdığı sərmayələr tərəfimizdən yüksək qiymətləndirilir. Biz Azərbaycanda enerji sahəsinin inkişafı ilə bağlı bir sıra vacib layihələr üzərində çalışırıq.

Beynəlxalq maliyyə qurumlarının güclü dəstəyi olmadan bizim birgə səylərimiz faydalı olmazdı. Bu gün toplantımızda dünyanın aparıcı maliyyə qurumlarının - Dünya Bankı, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı, Asiya İnkişaf Bankı və Avropa İnvestisiya Bankının nümayəndələri iştirak edirlər. Fərsətdən istifadə edərək, bu layihə ilə bağlı maliyyə töhfəsinə və bizə olan etimada görə sizlərə təşəkkür edirəm. Bizim nə qədər böyük təşəbbüs və nəhəng layihəni həyata keçirdiyimizi təsvir etmək üçün, zənnimcə,

bu toplantıda iştirak edənlərin siyahısını səsləndirmək kifayət eder.

Cənub Qaz Dəhlizi ümumi marağımızı əks etdirən və qarşılıqlı surətdə əhəmiyyətli layihədir. Bu, Azərbaycanın 1994-cü ildə təməli qoyulmuş enerji strategiyasının tərkib hissəsidir. O zaman Azərbaycan nəhəng “Azəri-Çıraq-Günəşli” neft yatağı ilə bağlı beynəlxalq neft şirkətlərindən ibarət konsorsiumla müqavilə imzaladı. Bu, bizim beynəlxalq enerji şirkətləri ilə əməkdaşlığımızın başlanğıcı idi. O vaxt Azərbaycan öz təbii resurslarını beynəlxalq əməkdaşlıq üçün əlçatan etdi. İlk dəfə beynəlxalq sərmayələr Xəzər dənizinə yatırıldı və 1994-cü il, əslində, Azərbaycanın inkişafı baxımından da dönüş nöqtəsi oldu. Azərbaycan o zaman yalnız üç il idi ki, gənc müstəqil dövlət idi və iqtisadi vəziyyət çox çətin idi. Ölkəni xarici sərmayə üçün açaraq biz milyardlarla dollarlıq sərmayə cəlb edə bildik. On minlərlə yeni iş yerləri açıldı, Azərbaycanın münbit sərmayə mühitinə malik dövlət olduğunu nümayiş etdirdik. Bunun nəticəsində neftdən gələn gəlirləri iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi və müasir infrastrukturun yaradılmasına yönəldtik. Bu gün isə biz artıq qeyri-neft sektorunun inkişafına diqqət yetiririk. Bu, bi-

zim üçün prioritetdir. Ancaq enerji sektoru bundan sonra da Azərbaycanın iqtisadiyyatının aparıcı sahəsi və regional əməkdaşlığın mühüm komponentlərindən biri olacaq.

1996-cı ildə “Şahdəniz” qaz yatağı ilə bağlı müqavilə imzalanmışdır ki, həmin yataq Cənub Qaz Dəhlizinin əsas resurs mənbəyidir. Ümidvaram ki, bu, yeganə mənbə olmayacaq, ancaq hazırda bu, belədir. Bu, nəhəng bir qaz yatağıdır və onun təbii ehtiyatları artıq hasil və ixrac olunur.

Bizim enerji sahəsinin xronologiyasına nəzər salsaq görərik ki, tədricən məqsədimizə çatmışıq. Məqsəd enerji resurslarının nəqlinin şaxələndirilməsi və bunun üçün müasir infrastrukturun yaradılması idi. Bu baxımdan 1990-cı illərin sonlarında Xəzər və Qara dənizləri birləşdirən Bakı-Supsa neft kəmərinin istifadəyə verilməsi enerji resurslarının nəqli və şaxələndirilməsi üçün vacib məsələ idi. Daha sonra 2006-cı ildə Bakı-Tbilisi-Ceyhan kəməri istifadəyə verildi. Bu, tarixi hadisə idi. Bu nəhəng layihə sayəsində şirkətlər daha çox sərmayə qoymaq və daha çox neft çıxarmaq imkanı əldə etdi. Biz isə ixracımızı mümkün qədər artırdıq və bu gün Bakı-Tbilisi-Ceyhan vasitəsilə digər ölkələrə də neft nəql edilir.

Azərbaycan neft ehtiyatlarının nəqli baxımından vacib tranzit ölkədir və əlbəttə ki, Azərbaycanın regiondakı rolu artmaqdadır. 2007-ci ildə Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərinin açılışı oldu və ilk dəfə olaraq Azərbaycan beynəlxalq bazarlara təbii qaz nəql edən dövlətə çevrildi. Çünki o vaxta qədər biz təbii qazı idxal edirdik. Yeni, biz əsas enerji layihəsi olan Cənub Qaz Dəhlizi istiqamətində davamlı olaraq irəliləmişik və bu gün bu layihənin icrası artıq realıqdır. Xatırlayıram ki, 2012-ci ildə Azərbaycan və Türkiyə TANAP layihəsi ilə bağlı müqavilə imzaladı və bu, Cənub Qaz Dəhlizinin başlanğıc nöqtəsi idi. Bir il sonra, 2013-cü ildə “Şahdəniz-2” layihəsi üzrə sərmayə qərarı qəbul edildi və elə həmin ildə Trans-Adriatik boru kəməri TANAP-ın davamı olaraq seçildi. Bütün bunlar onu nümayiş etdirir ki, biz tərəfdaşlarımızla sıx əməkdaşlıq edirik. Biz vahid komanda şəklində çalışmağımız nəticəsində uğurdan bəhs edə bilərik.

Ötən ilin fevral ayındakı sonuncu görüşümüzdən sonra iki mühüm tədbir keçirildi - biri Azərbaycanda, digəri isə Türkiyədə. May ayında Cənub Qaz Dəhlizinin, iyunda isə TANAP-ın rəsmi açılışları baş tutdu. Bunlar “Şahdəniz” yatağının istismarı və Cənub Qaz Dəhlizinin həyata keçirilməsi baxımından mühüm hadisələr idi. Bu gün biz bu nəhəng enerji layihəsinin yekunlaşdırılmasına yaxınıq. Onun dörd elementindən üçü artıq hazırdır və istifadə olunur. TANAP layihəsinin istifadəyə verilməsindən sonra 1 milyard kubmetr qazın Türkiyə bazarına ixracı bizi məmnun edir.

Trans-Adriatik boru kəmərinin inşasında da böyük irəliləyiş var. Ötən ilin fevral ayında şura qarşısında çıxışında TAP-ın hazırlığının 67 faiz səviyyəsində olduğunu qeyd etmişdim. İndi isə son göstəricilərə görə bu rəqəm 87 faizdir. Yəni, bir ildə biz böyük irəliləyişə nail olmuşuq, işlər uğurla gedir və ümidvaram ki, gələn il biz yeni nəticələr haqqında danışacağıq.

⇒ Davamı 4-cü səhifədə

Günter Ottinger:

Azərbaycan etibarlı tərəfdaşdır

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 20-də Avropa Komissiyasının büdcə və insan resursları üzrə komissarı Günter Ottinger ilə görüşüb.

"İki sahil" AZƏRTAC-a istinadən xəbər verir ki, görüşdə Cənub Qaz Dəhlizinin uğurlu icrasından məmnunluq ifadə edildi, bu baxımdan Məşvərət Şurasının toplantılarının önemi vurğulandı. Prezident İlham Əliyev bu layi-

hənin icrasında Avropa İttifaqının fəal iştirakını və rolunu qeyd etdi, Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin uğurla həyata keçirildiyini bildirdi.

Günter Ottinger Avropa Komissiyasının prezidenti Jan Klod Yunkerin salamlarını Prezident İlham Əliyevə çatdırdı. O, Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin beşinci toplantısında iştirak etməkdən məmnunluğunu bildirdi, layihənin icrasında Azərbaycan tərəfindən peşəkar komandanın fəal çalışdığını vurğuladı. Qonaq bu

layihənin uğurlu icrasında Azərbaycanın etibarlı tərəfdaş olduğunu bildirdi.

Dövlətimizin başçısı Avropa Komissiyasının prezidenti Jan Klod Yunkerin salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Avropa Komissiyasının prezidentinə çatdırmağı xahiş etdi.

Görüşdə Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında digər sahələrdə də uğurla həyata keçirilən əməkdaşlıq məsələlərinə dair fikir mübadiləsi aparıldı.

İRƏVAN DÖVLƏT AZƏRBAYCAN DRAM TEATRİ BİNASININ ƏSASLI TƏMİRİ VƏ YENİDƏN QURULMASINA 2 MİLYON MANAT AYRILIB

Prezident İlham Əliyev Bakı şəhərinin Binəqedi rayonunda İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrı binasının əsaslı təmiri və yenidən qurulması işləri haqqında Sərəncam imzalayıb.

Sərəncama əsasən Bakı şəhərinin Binəqedi rayonunda İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrı binasının əsaslı təmiri və yenidən qurulması işlərinin davam etdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 15 yanvar tarixli 890 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsində digər layihələr üzrə dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) üçün nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsü"nün 1.21.1-ci yarımbəndində göstərilmiş 2,0 milyon manat vəsait Mədəniyyət Nazirliyinə ayrılır.

Maliyyə Nazirliyi göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etməli, Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etməlidir.

Prezident İlham Əliyev Donald Trampın Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinə dəstəyini yüksək qiymətləndirib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 20-də ABŞ Dövlət katibinin enerji diplomatiyası üzrə müavininin müşaviri xanım Sandra Oudkirk ilə görüşüb.

"İki sahil" AZƏRTAC-a istinadən xəbər verir ki, görüşdə Prezident İlham Əliyev Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin beşinci toplantısında layihənin uğurlu icrası ilə bağlı səmərəli müzakirələrin aparıldığını vurğuladı. Dövlətimizin başçısı ötən il bir neçə mühüm layihənin icrasının başa çatdırıldığını qeyd edərək, bugünkü toplantıda yeni tərəflərin də təmsil olunduqlarını vurğuladı. Bildirdi ki, bu, layihəyə artan marağın göstəricisidir.

Dövlətimizin başçısı ABŞ Prezidenti Donald Trampın Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinə göstərdiyi dəstəyin yüksək qiymətləndirildiyini qeyd etdi.

ABŞ Dövlət katibinin enerji diplomatiyası üzrə müavininin müşaviri xanım Sandra Oudkirk 2018-ci ildə layihənin uğurlu icrası istiqamətində mühüm nailiyyətlərin əldə olunduğunu dedi. O, ötən il bu layihə çərçivəsində yeni xətlə Türkiyəyə ilk dəfə olaraq 1 milyard kubmetr qazın çatdırıldığını vurğuladı.

Görüşdə bərpəolunan və alternativ enerji, eləcə də digər sahələrdə Azərbaycan ilə ABŞ arasında əməkdaşlıq məsələləri ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

ATƏŞKƏS 29 DƏFƏ POZULUB

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində sutka ərzində atəşkəs rejimini 29 dəfə pozub.

Ermənistanın Noyemberyan rayonunun Şavarşavan kəndində, İcevan rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun Fərəhli, Bala Cəfərli kəndlərində, Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Çiləbürt, Ağdam rayonunun Sarıcalı, Yusifcanlı, Mərzili, Füzuli rayonunun Qərvənd, Qaraxanbəyli, Kürdlər kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy, Tərtər və Xocavənd rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

Türkiyə-Azərbaycan əməkdaşlığı enerji sahəsində böyük nəticələrə gətirib çıxarıb

Fevralın 20-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Türkiyə Respublikasının energetika və təbii sərvətlər naziri Fatih Dönməz ilə görüşü olub.

"İki sahil" AZƏRTAC-a istinadən xəbər verir ki, Fatih Dönməz görüşə görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirdi, Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırdı.

Cənub Qaz Dəhlizinin əhəmiyyətini xüsusi qeyd edən Fatih Dönməz Türkiyənin bu layihənin ilk mərhələsindən Azərbaycanın yanında olduğunu vurğuladı. O, Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin icrasının uğurla davam etdirildiyini bildirdi. İndiyədək TANAP

layihəsinin və STAR neft emalı zavodunun açıldığını xatırladan Fatih Dönməz belə layihələrin gələcəkdə də davam etdiriləcəyinə əminliyini bildirdi.

Prezident İlham Əliyev Türkiyənin Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin beşinci toplantısında yüksək səviyyədə iştirakına görə minnətdarlığını bildirdi. Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla birlikdə imzalanan bu layihənin təməlinin TANAP ilə qoyulduğunu vurğulayan dövlətimizin başçısı onun tarixi əhəmiyyətini qeyd etdi, TANAP-ın rəsmi açılışını xatırlatdı. Dövlətimizin başçısı Türkiyə ilə birlikdə bu layihənin qısa müddətdə başa çatdırılmasının böyük nailiyyət olduğunu vurğuladı.

Türkiyə-Azərbaycan əmək-

daşlığının bütün sahələrdə, o cümlədən enerji sahəsində də böyük nəticələrə gətirib çıxardığını qeyd edən Prezident İlham Əliyev məmnunluqla bildirdi ki, indiyədək 1 milyard kubmetr qaz yeni xətt vasitəsilə Türkiyəyə çatdırılıb. STAR neft emalı zavodunun fəaliyyətə başlamasının önəmini vurğulayan Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, bir neçə milyard dollarlıq sərmayə bu gün artıq nəticə verir.

Prezident İlham Əliyev Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin başa çatdırılması üzrə işlərin uğurla davam etdirildiyini söylədi.

Dövlətimizin başçısı Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Türkiyə Prezidentinə çatdırmağı xahiş etdi.

Cənub Qaz Dəhlizi enerji təhlükəsizliyi, enerji şaxələndirilməsi və geniş beynəlxalq əməkdaşlıq layihəsidir

⇒ Əvvəli 2-ci səhifədə

Cənub Qaz Dəhlizi enerji şaxələndirilməsi layihəsidir. Enerji resurslarının şaxələndirilməsi istehsalçı, istehlakçı və tranzit ölkələr üçün çox vacibdir. Hesab edirik ki, biz burada yaxşı balans tapa bilmişik - yəni, istehsalçı olan Azərbaycan və istehlakçı və tranzit dövlətlər arasında. Maraqların balansı bu layihənin uğurunu şərtləndirir. Çünki biz bir-birimizin ehtiyac və narahatlıqlarını anlamağa çalışırıq. Çalışmışıq ki, bir-birimizi dəstəkləyək, zənnimcə, bu işdə uğurlu olmuşuq və belə toplantıların əhəmiyyəti olduqca böyükdür. Çünki biz il ərzində görülən işləri nəzərdən keçirir, eyni zamanda, gələcək addımlarımızı planlaşdırır və işimizin irəliləməsi məqsədilə il ərzində isə ikitərəfli və çoxtərəfli görüşlər, məsləhətləşmələr və konfranslar keçiririk. Bir daha qeyd edirik ki, Cənub Qaz Dəhlizi enerji şaxələndirilməsi layihəsidir. Çünki o, həmçinin nəqliyyat marşrutlarını və mənbələri şaxələndirir. Azərbaycan Avropaya enerji resurslarının nəqli baxımından yeni mənbədir və təbii ki, yeni kəmərlər inşa etməklə biz enerji marşrutlarını şaxələndiririk. Yəni, bu, tam şaxələndirmədir, əslində, bu, Avropanın enerji xəritəsini dəyişdirir və beləliklə, Cənub Qaz Dəhlizinin əhəmiyyəti artır.

Əlbəttə ki, Cənub Qaz Dəhlizi enerji təhlükəsizliyi layihəsidir. Biz yaxşı anlarıyıq ki, enerji təhlükəsizliyi olmadan milli təhlükəsizliyin təmin edilməsi çətinləşir. Enerji təhlükəsizliyi hər bir dövlətin milli təhlükəsizliyinin ayrılmaz bir hissəsidir. O dövlətlər ki, xarici enerji mənbələrindən asılıdır, onlar əmin olmalıdır ki, bu marşrut dayanıqlı və uzunmüddətli olacaq. Onlar özələrinin gələcəyini və sənaye inkişafını planlaşdırmalıdır. Eyni zamanda, təbii sərvətlərlə zəngin olan istehsalçı dövlətlər etibarlı bazarlar olmadan öz məqsədlərinə çatma bilməzlər. Beləliklə, bu, enerji təhlükəsizliyi, enerji şaxələndirilməsi və geniş beynəlxalq əməkdaşlıq layihəsidir.

Bu gün toplantının formatı onu nümayiş etdirir ki, biz çox geniş beynəlxalq əməkdaşlıq formatını yarada bilmişik. Maliyyə qurumları, şirkətlər və ölkələrin bir amalı var. Biz bu layihənin reallaşdırılmasına inanırıq və hesab edirik ki, hər birimiz üçün bu, uzunmüddətli uğur hekayəsi olacaqdır.

Azərbaycanın qaz ehtiyatlarına gəldikdə, təsdiq edilmiş ehtiyatlarımız 2,6 trilyon kubmetrdir. Əlbəttə ki, "Şahdəniz" Azərbaycanın əsas qaz yatağıdır. Lakin, eyni zamanda, hazırda istismar prosesində olan digər yataqlar da var və düşünürəm ki, tezliklə biz "Abşeron" yatağından yaxşı nəticələr əldə edəcəyik. Əminəm ki, ən yaxın gələcəkdə biz oradan qaz hasil etməyə başlayacağıq. Böyük qaz ehtiyatına malik "Ümid", "Babək" yataqları və digər yataqlar da çox ümidvericidir. Ona görə də mən əminəm ki, "Şahdəniz" Cənub Qaz Dəhlizi üçün yeganə resurs mənbəyi olmayacaq və yataqlarımızdan nə qədər çox qaz hasil edilərsə, tərəfdaşlarımızı təchiz etmək və haqqında danışdığımız təchizat şəbəkəsini şaxələndirmək üçün daha çox potensial olacaq.

Əlbəttə ki, enerji əməkdaşlığı layihələri digər sahələrdəki əməkdaşlıqda da çox mühüm rol oynayır. Mən xüsusilə nəqliyyatı qeyd edərdim. Bu gün Azərbaycan Avrasiyanın nəqliyyat mərkəzinə çevrilir. Şərqi-Qərbi, Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizləri bizim ölkəmizin ərazisindən keçir. Biz müasir nəqliyyat infrastrukturuna böyük həcmdə investisiya yatırıbmışıq. Bakı dəniz limanı, Avropa ilə Asiyayı birləşdirən Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu, magistral yollar, Xəzər dəniz gəmiçiliyi, hava limanları - bütün bunlar bizim neft və qaz satışından əldə etdiyimiz gəlirlər sayəsində mümkün olub. Beləliklə, biz gəlirləri əlavə gəlir gətirəcək və ümumi işə xidmət edəcək sektorlara yönəlmişik. Çünki nəqliyyat layihələri, eləcə də enerji layihələri ölkələri birləşdirir. Ölkələr əlaqəli, qarşılıqlı şəkildə bir-birindən asılı olur və hər

kəs mənfəət əldə edir. Ona görə də biz enerji təhlükəsizliyi layihələrinin faydasını digər sahələrdə görürük.

Əlbəttə ki, Azərbaycanın uğurlu enerji inkişafı bizə özümüzü dünyaya etibarlı ölkə, etibarlı tərəfdaş, xarici investisiyaları 100 faiz qoruyan ölkə kimi təqdim etməyə imkan verib. Bizim enerji şirkətləri ilə bütün müqavilələrimiz parlament tərəfindən ratifikasiya olunur və qüvvəyə minir. Bu səbəbdən də investorlar 100 faiz əmin olurlar ki, bu müqavilələrdə bir söz belə dəyişdirilməyəcək. Bu, etimad yaradır. Bu, həmçinin bizə digər sektorlara milyardlarla investisiya cəlb etməyə imkan verib.

Azərbaycana yatırılmış investisiyaların ümumi həcmi 250 milyard dollara yaxındır. Bunun yarısı xarici investisiyalardır. Bu, bizə iqtisadiyyatımızı şaxələndirməyə, islahatları uğurla həyata keçirməyə, yaxşı biznes mühiti yaratmağa imkan verib. Dünya Bankının sonuncu "Doing Business" hesabatına əsasən Azərbaycan 25-ci yerdədir. Beləliklə, biz möhtəşəm uğur qazanmışıq və biznes mühiti nöqtəy-nəzərindən 10 ən islahatçı ölkədən biriyik.

Enerji resursları və gəlirlərindən düzgün istifadə sayəsində biz infraqstruktura, sosial infraqstruktura böyük həcmdə investisiya yatırmağa, əhalinin yaşayış səviyyəsini qaldırmağa nail olmuşuq. Ona görə də bu layihə bizim üçün, əminəm ki, hamımız üçün olduqca mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Şadam ki, bu gün biz uğurlar, nəticələr barədə danışa bilirik və sözsüz ki, bu gün biz gələcək planlar barədə də danışacağıq.

Sizə uğurlar arzulayıram. Bizimlə birgə olduğunuza görə sizə təşəkkür edirəm.

* * *

Azərbaycanın energetika naziri Pərviz ŞAHBAZOV dedi:

-Cənab Prezident, icazə verin, Məşvərət Şurasının üzvləri adından Sizə bizim prioritetlərimiz və vəzifələrimizə bir daha diqqət çəkən əhatəli çıxışınıza

görə dərin minnətdarlığımızı ifadə edirəm. Məşvərət Şurasının iclaslarında Sizin daimi iştirakınız və davamlı dəstəyiniz bu qurum yaranandan onun işinə istiqamət verib. İnanıram ki, Sizin rəhbərliyinizlə Məşvərət Şurasının hazırkı iclası həm də Cənub Qaz Dəhlizi layihəsi ilə bağlı mühüm məsələlərin müzakirə olunacağı forum kimi xidmət edəcək.

Cənab Prezident, icazə verin, iştirakınıza və çıxışınıza görə bir daha Sizə minnətdarlığımı bildirim və çıxış etmək üçün sözü Avropa Komissiyasının büdcə və insan resursları üzrə komissarı cənab Günter Ottingerə verim.

Avropa Komissiyasının büdcə və insan resursları üzrə komissarı Günter Ottinger çıxış etdi.

Komissar Günter Ottingerin çıxışı

-Zati-aliləri, hörmətli Prezident Əliyev.

Hörmətli nazir Şahbazov, nazirlər, həmkarlar, xanımlar və cənablar.

2019-cu il bizim Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin qalan hissələrinin maliyyələşməsi baxımından əhəmiyyətli il olacaq. Mən ötən ilin mayında baş tutmuş ilk qaz mərasimindən sonra Bakıda keçirilən neft-qaz konfransında Avropa İttifaqı adından iştirak etmək şərəfinə nail olmuşam. Azərbaycan qazı TANAP vasitəsilə artıq buradan Türkiyəyə nəql edilir. Biz Azərbaycan qazının yaxın gələcəkdə, - ümidvarıq ki, gələn il, - Avropa İttifaqına çatmasını səbirsizliklə gözləyirik. Avropa İttifaqı Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin mümkün qədər tez tamamlanması üçün əlindən gələni edəcək.

Bu dəhliz strateji əhəmiyyətə malikdir, çünki o, təkcə təchizat marşrutlarının deyil, həm də təchizat mənbələrinin şaxələndirilməsinə imkan verəcək. Təchizat mənbələri deyəndə "Şimal Axını 2" və ya "Türk Axını", yeni mənbələr deyəndə isə Cənub Qaz Dəhlizi - Azərbaycan və Avropa İttifaqı nəzərdə tutulur. Gələcəkdə təchizat səviyyəsinin təhlükəsizliyini əhəmiyyətli dərəcədə inkişaf etdirmək üçün hər iki element bərabər şəkildə vacibdir.

Bu gün biz təkcə geriye baxmaq istəmirik, biz gələcəyə baxmalıyıq. Cənub Qaz Dəhlizi təkcə Avropanın enerji şaxələndirilməsi üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb etmir. O, həm də dəhliz boyunca yerləşən ölkələrdə və onların hüduqlarından kənarda dinamik proseslərə start verib.

Şöhbət təkcə qazdan deyil, daha çox məsələlərdən - qonşuluq və tərəfdaşlıqdan gedir. Bu, Məşvərət Şurasının beşinci toplantısıdır. Fürsətdən istifadə edərək, mən 2014-cü ildə həmkarım, vitse-prezident Şefçoviçlə birgə Şurayı təsis etdiyinə görə Prezident Əliyevə və bu illər ərzində hər il keçirilən tədbirə ev sahibliyi etməklə Azərbaycanın nümayiş etdirdiyi möhtəşəm qonaqpərvərliyə görə minnətdarlığımı bildirmək istərdim. Mən səmimi qəlbədən inanıram ki, Məşvərət Şurası bu layihənin inkişaf etdirilməsində mühüm rol oynayır. O, çağırışlarla birlikdə məşğul olunmasını təmin etmək üçün bütün tərəfləri bir araya gətirir. Bugünkü uğur həm də layihədə iştirak edən, onun tikintisinə maliyyə vəsaiti ayıran şirkətlərin, eləcə də maliyyə institutları - Avropa İnvestisiya Bankı, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı və başqalarının peşəkarlığı sayəsində mümkün olub. Biz tezliklə deyə biləcəyik ki, 3500 kilometr uzunluğunda kəmər rekord zaman kəsiyində, müxtəlif ölkələrdən keçməklə və smetada nəzərdə tutulandan az vəsait sərf olunmaqla tikilib. Bu cür iddialı infraqstruktura layihələri çox deyil. Bu, tarixi layihədir.

Cənub Qaz Dəhlizi sayəsində, - lakin təkcə bunun sayəsində deyil, - Azərbaycan Avropa İttifaqı üçün əsas strateji tərəfdaşdır. Bu il biz Şərq Tərəfdaşlığının 10 illiyini qeyd edirik. Azərbaycan hələ də bir sıra iqtisadi çətinliklərin öhdəsindən gəlməyə çalışan Şərq Tərəfdaşlığı regionunda öz inkişafı ilə mayak rolunu oynayan, inkişaf etməkdə olan, orta gəlir səviyyəli ölkədir. Azərbaycan güclü artım tempinə malik ölkədir və çağırışların öhdəsindən inamla gəlir. Azərbaycan, həmçinin öz iqtisadiyyatının şaxələndirilməsi ilə fəal şəkildə məşğul olur. Bu, açıq-aşkar sizin əməkdaşlığı genişləndirə biləcəyiniz sahədir.

Həqiqətən, ötən ilin iyulunda Azərbaycan birgə tərəfdaşlıq prioritetlərini irəli sürüb, onlar artıq ratifikasiya olunub və 2018-ci ilin oktyabrında qüvvəyə minib. Hazırda Avropa İttifaqı Avropa qonşuluq aləti çərçivəsində prioritetlərin birgə həyata keçirilməsini dəstəkləmək üçün maliyyə mexanizmi hazırlayır. Tərəfdaşlıq prioritetləri həm də mühüm enerji fəslini əhatə edən, hazırda haqqında danışdıqlar apardığımız genişləndirilmiş razılaşmanın gələcək icrası üçün zəmin yaratmağa kömək edəcək. Biz artıq bu danışdıqlarda əhəmiyyətli irəliləyişə nail olmuşuq. Bu həftə Məşvərət Şurasına paralel olaraq, səmərəli ticarət danışdıqları aparılır.

Azərbaycan enerjini istehsal və ixrac edən mühüm ölkədir. Avropa İttifaqı bunu yaxşı bilir. SOCAR Cənub Qaz Dəhlizi kontekstində təkcə öz müasir texnologiyasını və "nou-hau"-unu təklif etmir, eyni zamanda, Cənub Qaz Dəhlizində və onun hüduqlarından kənarda, həm Avropa İttifaqında, Qərbi Balkan ölkələrində və həm də bizim tərəfdaşımız olan Türkiyədə çox vacib bir sərmayədir. Onun biznes modeli neft və qazın hüduqlarını aşaraq hazırda emal fəaliyyəti və neft-kimya sənayesində genişlənir. Ona görə də Azərbaycan ortaya böyük enerji təcrübəsi qoyur ki, Avropa İttifaqı bundan yalnız faydalana bilsin.

⇒ **Davamı 5-ci səhifədə**

Cənub Qaz Dəhlizi enerji təhlükəsizliyi, enerji şaxələndirilməsi və geniş beynəlxalq əməkdaşlıq layihəsidir

⇒ Əvvəli 4-cü səhifədə

Biz başa düşürük ki, enerji məsələsi bu gözəl ölkə üçün xüsusilə həssas məsələdir və öz narahatlıqlarımızı və sizin narahatlıqlarınızı nəzərə almağa hazırıq. Lakin biz həm də yeni tərəfdaşlıq razılaşması kontekstində Avropa İttifaqının normativ-hüquqi bazasına hörmət etməliyik. Mən eşitməyə məmnunam ki, dünənki enerji danışıqları mahiyyət etibarilə irəliləyişə imkan verdi. Enerji sahəsində irəliləyiş hər iki tərəfə, həmçinin qalan digər sahələrdə danışıqları yekunlaşdırmağa imkan verməlidir. Bu, bizə əhəmiyyətli hissəsi ticarət üzrə aparılan danışıqları tamamlamağa və 2019-cu ilin sonlarına yaxın komissiyamızın səlahiyyət müddətinə kömək etmək imkanını verəcək.

Avropa İttifaqı və Azərbaycan arasında yeni saziş üzrə danışıqlara dair yanaşmanın Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinə dair yanaşmaya bənzər olması, əməkdaşlıq və qarşılıqlı etimad ruhunda aparılması mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Mən əminəm ki, biz hər iki tərəfi qalibə çevirən zəruri kompromisləri tapa biləcəyik və güclü tərəfdaşlar arasında bu, belə də olmalıdır.

Azərbaycanın enerjiden savayı, çox mühüm geosiyasi rolu da var və ölkənin yerləşdiyi məkan ona nəinki beynəlxalq enerji qovşağı kimi, eyni zamanda, mühüm nəqliyyat qovşağı kimi də fəaliyyət göstərmək imkanı verir. Azərbaycan öz limanlarına və dəmir yolu şəbəkələrinə sərmayə yatırır. Azərbaycan Avropa İttifaqına

Mərkəzi Asiyaya və Çinə çıxış əldə etmək üçün mühüm bir yol açır.

Məşvərət Şurası müxtəlif ölkələri və təşkilatları öz işinə cəlb edən nadir çoxtərəfli bir platformadır. Təşkilatçılar arasında maraqların vaxtaşırı dəyişə bilməsinə baxmayaraq, onların hamısı Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasına ehtiyac duyur və ümumi həllər naminə çalışır. Hesab edirəm ki, Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin tamamilə işlək vəziyyətdə olmasına baxmayaraq, bu cür uğurlu regional əməkdaşlıq formatını tərk etməzdən önce düşünmək lazımdır. Məşvərət Şurası, yəni, biz hamımız çevik dəyişən enerji aləmində vacib müzakirə forumunu təşkil etməyə davam edə bilərik. Biz

hamımız enerji keçidinin çoxsaylı çağırışları ilə üz-üzə qalmışıq. Avropa İttifaqı Azərbaycan kimi, Paris İqlim Sazişinə qoşulub və burada səbəb bütün Avropa üçün təmiz enerji mənbələrinin qəbul edilməsidir. Beləliklə, Avropa İttifaqı nəinki özünün 2030-cu ilə qədər enerji və iqlim hədəflərinə çatmaq üçün töhfə verir və təmiz enerjiyə keçid dövründə rəhbərlik nümayiş etdirir, eyni zamanda, yeni enerji sistemlərimizin gələcəkdə necə fəaliyyət göstərəcəyinə dair dəyişikliklərə hazır olmaq üzərində çalışır. Fakt etibarilə Avropa İttifaqı artıq 2030-cu ildən sonrakı dövrə nəzər yetirir.

Ötən ilin noyabr ayında komissiya müasir, rəqabətə davamlı və iqlimə münasibətdə

neytral olan iqtisadiyyat üzrə özünün uzunmüddətli strategiyasını dərc edib. Uzunmüddətli baxış 2050-ci ilə qədər iqtisadiyyatımızın necə dekarbonizasiya edilməsi üçün müxtəlif ssenariləri nəzərdən keçirir, bu da iqlim dəyişikliyinə qarşı səmərəli mübarizə aparmaq istədiyiniz təqdirdə zəruridir. Təmiz enerjiyə keçid kontekstində qaz gələcək illər və onilliklər ərzində mühüm əhəmiyyət kəsb edən keçid enerjisi olaraq qalacaq. Avropa İttifaqında biz orta və uzunmüddətli perspektivdə qaza tələbatımızın vaxt gəldikcə demək olar ki, sabit qalacağını gözləyirik. Çünki bizim yerli resurslarımız gözləndiyindən daha tez tükənir. Məsələn, Niderlandı götürək. Tədricən baş verən dekarbonizasiya

ya üçün yeni və innovativ konsepsiyalar tələb olunacaq. Nəqliyyat və istilik təchizatı sektorları üçün elektrofikasiyanın artacağı gözlənilir. Lakin biz, eyni zamanda, daha əənəvi enerji mənbələrinin hidrogen, yaşıl qaz, yeni enerji mənbələrinə konvertasiyanı müşahidə etməkdəyik və bu da bizə mövcud enerji infrastrukturlarına arxalanmağa davam etmək imkanını yarada bilər. Biz nəinki Paris İqlim Sazişi üzrə özümüzə götürdüyümüz öhdəlikləri yerinə yetirmək üçün qanunlarımızı dəyişirik, Avropa İnvestisiya Bankı kimi, Avropa maliyyə institutları bu transformativ dəyişikliyin önündə gedirlər.

Biz Azərbaycanın enerji resurslarından başqa sahələrdə də bu təşkilatlarla əməkdaşlıq etmək marağında olduğunu anlarıyıq. Kənd təsərrüfatı məhsullarının emalına, ağıllı şəhərlərə, su idarəetməsinə, yol, dəniz və dəmir yolu dəhlizlərinə, habelə ölkənin rəqəmsal infrastrukturuna sərmayə yatırmaqla Azərbaycan iqtisadiyyatının gələcək şaxələndirilməsi ilə bağlı böyük imkanlar mövcuddur. Avropa İttifaqı enerji məsələlərində, məsələn, neft və qaz üzrə əməkdaşlığa sadıq olduğu qədər Azərbaycanın şaxələndirmə planlarını da dəstəkləyir.

Biz öz tərəfdaşımız və qonşu ölkələrimiz üçün enerji daşıyıcıları üzrə etibarlı enerji tərəfdaşı olmağa hazırıq. Bu tərəfdaşlığa görə sizə təşəkkür edirik. Burada çox etibarlı komandamız var. Gəlin, birlikdə işləməyə davam edək. Mən bu gün məhsuldar müzakirələr və fikir mübadilələrinin aparılmasını səbirsizliklə gözləyirəm. Avropa İttifaqı burada olmaqdan şadır. Sağ olun.

* * *

Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin beşinci toplantısı işini plenar sessiya ilə davam etdirir.

SOCAR-ın prezidenti Rövnəq Abdullayev Fatih Dönmez ilə görüşüb

SOCAR-ın prezidenti Rövnəq Abdullayev SOCAR Tower-də Türkiyə Cümhuriyyətinin energetika və təbii sərvətlər naziri Fatih Dönmezin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüş keçirmişdir.

Görüşdə Cənub Qaz Dəhlizi kimi beynəlxalq əhəmiyyətli bir meqalayihənin gerçəkləşməsində hər iki qardaş ölkənin dövlət başçılarının göstərdiyi qətiyyətli mövqe və siyasi həmrəylik həlledici faktorlar kimi qeyd olunmuş, SOCAR-ın Türkiyədə həyata keçirdiyi bütün əməliyyatlarında ölkə başçıları İlham Əliyev və Rəcəb Tayyib

Ərdoğanın göstərdiyi diqqət və davamlı dəstək xüsusi vurğulanmışdır. SOCAR-ın Türkiyədə həyata keçirdiyi nəhəng investisiya layihələri müzakirə edilmiş, onların Azərbaycan və Türkiyə arasındakı strateji tərəfdaşlığın inkişafına verdiyi töhfələrlə bağlı fikir mübadiləsi aparılmışdır.

Rəsmi görüş və müzakirədən sonra qonaqlar SOCAR Tower-də ölkəmizin qədim neft tarixini və ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulmuş yeni neft strategiyasının uğurla reallaşdırılmasını özündə əks etdirən interaktiv neft sərgisi ilə tanış olmuşlar.

Bu layihə dövlətləri və şirkətləri daha da sıx birləşdirir

Fevralın 20-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin İtaliya Respublikasının iqtisadi inkişaf nazirinin müavini Andrea Cioffi ilə görüşü olub.

“İki sahil” AZƏRTAC-a istinadən xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyev İtaliyanın iqtisadi inkişaf nazirinin müavini Andrea Cioffi ilə görüşdən məmnunluğunu bildirdi, səfərin məhsuldar olacağına əminliyini ifadə etdi. Azərbaycan-İtaliya əlaqələrinin yüksək səviyyədə olduğunu vurğulayan dövlətimizin

başçısı ölkələrimizin yaxşı tərəfdaş olduqlarını dedi. İtaliya şirkəti tərəfindən inşa olunan “SOCAR-Polymer” zavodunun bir neçə gün əvvəl açılışında iştirakını xatırladan dövlətimizin başçısı ötən il bu zavodun birinci mərhələsinin açılışının İtaliya Prezidenti Sercio Mattarella ilə birlikdə həyata keçirildiyini dedi. Prezident İlham Əliyev İtaliya şirkətlərinin Azərbaycanda müxtəlif sahələrdə, o cümlədən neft-qaz, tikinti və iqtisadiyyatın digər sektorlarında da uğurla fəaliyyət göstərdiklərini və ölkəmizin onların fəaliyyətindən məmnun olduğunu bildirdi. Dövlətimizin

başçısı Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin icrası ilə bağlı ölkələrimiz arasında əlaqələrin yüksək səviyyədə olduğunu dedi. Qeyd etdi ki, bu layihə dövlətləri və şirkətləri daha da sıx birləşdirir.

İtaliyanın iqtisadi inkişaf nazirinin müavini Andrea Cioffi görüşə görə minnətdarlığını bildirdi. O, dövlətimizin başçısı ilə görüşün bir çox məsələlərlə bağlı fikir mübadiləsi aparmaq üçün yaxşı imkan olduğunu dedi. Andrea Cioffi Azərbaycan ilə münasibətlərin bütün sahələrdə, o cümlədən ticarət sahəsində də inkişaf etdiyini vurğuladı.

Dünya Bankı ilə işbirliyi uzunmüddətli və məhsuldardır

Fevralın 20-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Dünya Bankının Cənubi Qafqaz üzrə regional direktoru xanım Mersi Tembon ilə görüşü olub.

“İki sahil” AZƏRTAC-a istinadən xəbər verir ki, görüşdə dövlətimizin başçısı Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin beşinci toplantısı kimi vəcib tədbirdə iştirakına görə Dünya Bankının Cənubi Qafqaz üzrə regional direktoru xanım Mersi Tembona təşəkkürünü bildirdi. Prezident İlham Əliyev Dünya Bankının Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinə və Azərbaycanın reallaşdırdığı digər layihələrə verdiyi davamlı dəstəyə görə minnətdarlığını ifadə etdi. Bu əməkdaşlığı yüksək qiymətləndirən Azərbaycan Prezidenti Dünya Bankı ilə işbirliyinin uzunmüddətli və məhsuldar olduğunu bildirdi.

Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin icrasının uğurla davam etdirilməsindən məmnunluğunu ifadə edən dövlətimizin başçısı ötən il layihənin icrasında mühüm irəliləyişlərin olduğunu və bunun bu il də davam etdirildiyini dedi.

Davosda Dünya Bankının baş icraçı direktoru xanım Kristalina Georgiyeva ilə görüşünü xatırladan dövlətimizin başçısı həmin görüşdə gələcək əməkdaşlıq haqqında geniş müzakirələrin aparıldığını bildirdi.

Xanım Mersi Tembon Dünya Bankının baş icraçı direktoru xanım Kristalina Georgiyevanın salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırdı. O, Prezident İlham Əliyevin Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin beşinci toplantısında dərin məzmunlu nitqində mühüm məsələlərə toxunduğunu vurğuladı. Xanım Mersi Tembon Dünya Bankının baş icraçı direktorunun Davosda Prezident İlham Əliyev ilə görüşdən dərin təəssüratla ayrıldığını bildirdi. Mersi Tembon Azərbaycan ilə Dünya Bankı arasında aparılan müzakirələrdə əksini tapan məsələlərin həyata keçirilməsi istiqamətində ardıcıl tədbirlərin reallaşdırıldığını dedi.

Prezident İlham Əliyev xanım Kristalina Georgiyevanın salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarının Dünya Bankının baş icraçı direktoruna çatdırılmasını xahiş etdi.

Azərbaycan Prezidenti Vazil Hudak ilə görüşüb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 20-də Avropa İnvestisiya Bankının vitse-prezidenti Vazil Hudak ilə görüşüb.

“İki sahil” AZƏRTAC-a istinadən xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyev Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasının toplantılarının təşkilinin yaxşı ənənəyə çevrildiyini vurğulayaraq, bu mühüm tədbirlərdə planlaşdırılan hədəflərə nail olduğunu qeyd etdi.

Avropa İnvestisiya Bankının vitse-prezidenti Vazil Hudak Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin uğurlu icrasında Məşvərət Şurasının toplantılarının önəmini vurğuladı. O, Avropa İttifaqının əsas maliyyə strukturu olan bu bankın Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinə maliyyə dəstəyi göstərməsinin əhəmiyyətini qeyd etdi. Regionda Azərbaycanın iştirakı ilə həyata keçirilən irimiqyaslı nəqliyyat layihələrinə toxunan Vazil Hudak Avropa İnvestisiya Bankının bu kimi nəqliyyat və digər layihələrin də maliyyələşdiril-

məsində maraqlı olduğunu ifadə etdi.

Layihəyə verdiyi dəstəyə görə minnətdarlığını bildirən Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, bu, bankın bölgədə maliyyələşdirdiyi ən böyük layihələrdən biridir. Cənub Qaz Dəhlizinin dayanıqlı layihə olduğunu xatırladan Prezident İlham Əliyev bu kreditlərin Avropa İnvestisiya Bankının və Avropa İttifaqının layihəyə dəstəyini nümayiş etdirdiyini bildirdi.

Görüşdə müxtəlif sahələrdə əməkdaşlıq imkanlarına dair fikir mübadiləsi aparıldı.

AZƏRBAYCAN-TÜRKİYƏ: münasibətlərin inkişafından danışılıb

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Novruz Məmmədov fevralın 20-də Türkiyə Böyük Millət Məclisinin deputatı, Türkiyə-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Şamil Ayrımla görüşüb.

“İki sahil” AZƏRTAC-a istinadən xəbər verir ki, Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin ən yüksək səviyyədə olduğunu vurğulayan Baş nazir ölkələrimizin və xalqlarımızın tarixən bir-birinə çox güclü tellərlə bağlı olduğunu bildirdi. Azərbaycan və Türkiyə parlamentlərinin ölkələrimiz arasında münasibətlərin inkişafındakı rolundan bəhs edən Novruz Məmmədov Türkiyə nümayəndə heyətinin bu səfərinin, keçirilən görüşlərin əlaqələrimizin daha da genişləndirilməsi baxımından önəmli olduğunu deyib.

Azərbaycanın və Türkiyənin iştirakı ilə həyata keçirilən qlobal əhəmiyyətli layihələrdən bəhs edən Baş nazir qeyd edib ki, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinin istifadəyə verilməsi, TANAP,

TAP kimi qlobal əhəmiyyətli layihələrin həyata keçirilməsi qardaş ölkələrimiz arasındakı əməkdaşlığı daha da dərinləşdirir.

Şamil Ayrımla Türkiyə-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun yeni tərkibdə Azərbaycana ilk dəfə səfər etdiyini bildirib. O, səfər zamanı Azərbaycan-Türkiyə əlaqələrinin hazırkı vəziyyətinə, münasibətlərin daha da dərinləşdirilməsi istiqamətində görülməli olan işlərə dair önəmli müzakirələr aparıldığını diqqətə çatdırıb. Qardaş ölkələrimiz arasında əlaqələrin bütün sahələrdə ən yüksək səviyyədə olduğunu deyən Şamil Ayrımla Azərbayca-

nın və Türkiyənin iqtisadiyyatının müxtəlif sahələrində, o cümlədən neft-qaz sektorunda birgə bir sıra mühüm layihələrə imza atdıqlarını söyləyib. O, birgə həyata keçirilən bu layihələrin Azərbaycan və Türkiyə ilə yanaşı, bölgənin də inkişafına mühüm töhfələr verdiyini diqqətə çatdırıb.

Dostluq qrupunun rəhbəri Türkiyənin Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli işində daim Azərbaycanın yanında olduğunu bildirib, bu problemin tezliklə ədalətli həll ediləcəyinə əminliyini ifadə edib.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlərə dair müzakirələr aparılıb.

XARİCİ SİYASƏTDƏ MİLLİ MARAQLAR: Azərbaycan Prezidentinin dünyaya mesajı

Müasir mərhələdə müstəqil xarici siyasət yeritmək, heç şübhəsiz, asan iş deyil. Hazırda global miqyasda çox ziddiyyətli geosiyasi proseslər gedir. Dünyanın böyük dövlətləri öz maraqlarını təmin etmək üçün güc tətbiq etməkdən belə çəkinmirlər. Bu zaman beynəlxalq hüquq normaları pozula bilər və beynəlxalq təşkilatların iradəsi nəzərə alınmır. Belə bir şəraitdə müstəqilliyinə nail olmuş ölkələrin xarici siyasətlərini hansı prinsiplər üzərində qurması məsələsi aktuallıq kəsb edir. Bundan başqa, artıq bir neçə ildir ki, gənc müstəqil dövlətlər xarici siyasət kurslarını müəyyənləşdiriblər. Azərbaycanın xarici siyasətində başlıca prinsip nədən ibarətdir? Müasir mərhələdə onun gözlənilməsi nə dərəcədə mümkündür? Bu kimi suallara dövlət başçısı İlham Əliyev Real televiziya-sına verdiyi müsahibədə ətraflı cavab verib.

Xarici siyasətin vahid xətti: Ulu Öndərin yaratdığı sistemin uğurlu inkişafı

Azərbaycan Gəncləri Gününə həsr olunmuş respublika toplantısında Prezident İlham Əliyevin ölkənin xarici siyasət kursu ilə bağlı ifadə etdiyi fikir ekspert dairələrində geniş rezonans doğurub. Dövlət başçısının irəli sürdüyü tezis müxtəlif kontekstlərdə təhlil edilir. Prezident İlham Əliyev həmin tədbirdə ifadə etdiyi fikrin əsas mənasını Real televiziya kanalına müsahibəsində geniş izah edib. Ölkə rəhbəri deyib: "...bəzi xarici mətbu orqanlarda, ekspert cəmiyyətlərində belə bir fikir söylənilir ki, Azərbaycan balanslaşdırılmış, tarazlaşdırılmış siyasət aparır və elə bil ki, bu regionda balans axtarır. Bu, belə deyil. Biz balans axtarmırıq. Biz, sadəcə olaraq, xarici siyasətimizlə öz milli maraqlarımızı qoruyuruq və mümkün olan riskləri azaldırıq. Bizim xarici siyasətimiz məhz milli maraqlar üzərində qurulub. Milli maraqlar nəyi diktə edirsə, biz xarici siyasətdə onu da etməliyəm və edirik. Deyə bilərəm ki, buna müvəffəq olmuşuq".

Bu fikri analiz edən ekspertlər Prezidentin xarici siyasət kursuna yeni məzmun çalırı verdiyini ifadə edirlər. Məsələyə bir qədər geniş aspektdə yanaşdıqda isə, əslində, 1993-cü ildən başlayaraq Azərbaycanın xarici siyasət kursunun düşünülmüş vahid bir sistem üzrə dəqiq-

liklə reallaşdığını görə bilərik. Bu siyasətin təməl prinsiplərini Ulu öndər Heydər Əliyev müəyyənləşdirib. Onlar global geosiyasi trendləri ciddi surətdə nəzərə almaqla milli maraqları maksimum təmin etməyə istiqamətlənib. Bu prizmadan baxdıqda, dövlət başçısının müasir şəraitdə xarici siyasəti yaradıcılıqla inkişaf etdirmək zərurətini ifadə etdiyini görürük.

Məsələnin bu tərəfinin geniş analizinə ehtiyac vardır. Prezident açıq ifadə edir ki, Azərbaycan regionda balans axtarmır. Rəsmi Bakı böyük güclərin maraqlarını tarazlaşdırmaqla məşğul olmur. Ümumiyyətlə, belə bir mövqe tutmaqla müstəqil xarici siyasət yeritmək mümkün deyil. Çünki başlıca hədəf başqalarının maraqlarını balanslaşdırmaq olduqda, onda məcburən həmin qüvvələrin maraqları təmin edilməli olur. Deyək ki, Qərbin maraqları ilə Rusiyanın maraqlarını balanslaşdırmaq üçün birbaşa onların müəyyən etdiyi şərtlər daxilində tarazlıq yaratmaq lazım gəlir. O halda xarici siyasətdə müstəqillik xətti itir. Onu daim başqalarının şərtlərinə uyğunlaşdırmaq və hətta tabe etmək lazım gəlir. Belə bir kursun sistemliliyindən də söhbət gedə bilməz. Çünki sistemlilik şərtləri daim kənar mühitdən asılı olur. Bu zaman hansı dəyişikliklərin baş verə biləcəyini müəyyən etmək imkansızdır. Ən yaxşı halda dəyişikliyə çevik reaksiya vermək ola bilər. Bu da son nəticədə milli dövlətçiliyə xidmət etmir.

Xarici siyasətdə balans axtarmağın potensial imkanları da çox məhduddur. Səbəb odur ki, dövlət daim başqalarına güzəşt etməyə çalışır. Bu halda müəyyən bir həddə dövlətçiliyin "qırılmazı xətti" ilə kənar qüvvələrin maraqları arasında seçim etməli olursan. Onda bütövlükdə xarici siyasət dolışıya düşür və onun nizamı pozulur. Faktiki olaraq dövlət dalana dirənmiş olur. Cənubi Qafqazda Ermənistanın təmsalında bunun nümunəsi vardır. İrəvan əvvəlcə Rusiyanın maraqlarını təmin etməklə məşğul oldu. Bir neçə il sonra bu çərçivənin maneə imkanları tükəndi. Kreml zərər qədər də öz marağından kənara çıxmanı qəbul etmədi. Onda Ermənistan Qərbin maraqları ilə Rusiyanın maraqlarını balanslaşdırmağa cəhd göstərdi. Bunun iki faciəvi nəticəsini göstərə bilərik.

Birincisi, Ermənistan parlamentində terror hadisəsi törədildi. Bu hadisə ilə İrəvan balanslaşdırma mövqeyindən xeyli çəkildi. İkinci hadisə Ermənistanın Avropa İttifaqına assosiativ üzv olmaq cəhdi ilə əlaqədar baş verdi. Kremldən olan təpki S.Sarkisyanı dərhal Avrasiya İqtisadi İttifaqına daxil olmağa məcbur etdi. Həmin hadisədən sonra Ermənistan rəhbərliyi "və-və" prinsipi üzrə siyasət yeridə biləcəyini bəyan etdi. Yəni "ya-ya" güclərdən birini seçməkdirsə, "və-və" hər ikisini eyni zamanda seçmək deməkdir. Bunu ekspertlər "eyni zamanda iki stulda oturmaq" kimi qiymətləndirdilər. Və Aİ rəsmiləri məcbur olub açıq bəyan etdilər ki, bu, mümkün deyil, İrəvan çəşib qalar. Bununla da kənar qüvvələrin maraqlarını balanslaşdırmağın ikinci erməni ssenarisi də puç oldu. Nəhayət, N.Paşinyan birbaşa müstəqillik vurğusu yapıaraq Rusiya ilə yanaşı Qərblə də yaxın olmaq istəyini bəyan etdi. Bu cəhd də dalana dirənib. Kreml dəfələrlə erməni rəhbərliyinə xəbərdarlıq göndərmişdir. Şübhə yoxdur ki, son nəticədə üçüncü cəhd də nəticəsiz qalacaq. Çünki müstəqilliklə başqalarının maraqlarını balanslaşdırmaq xətti bir-biri ilə ziddiyyət təşkil edir.

Yeni mərhələdə başlıca prinsip: öncə Azərbaycan!

Bu müqayisələrin fonunda Azərbaycanın xarici siyasətinin milli maraqlar üzərində qurulduğunun incəlikləri aydın olur. Faktlara nəzər salaq. Keçən əsrin 90-cı illərinin ikinci yarısında Azərbaycanın yerləşdiyi xarici siyasəti qəbul etmək istəməyən və onu öz maraqlarına tabe etməyə çalışan qüvvələr dövlət çevrilişlərinə cəhd göstərdilər. Ancaq o zaman Ulu öndər Heydər Əliyev böyük qətiyyət, cəsarət və müdriklik göstərərək, apardıqı kursu dəyişmədi. "Əsrin müqaviləsi" Azərbaycan rəhbərliyinin bu cür qətiyyətli mövqeyi sayəsində imzalandı.

Bundan sonra bir sıra böyük qüvvələr Azərbaycanla münasibətlərini müsbət istiqamətdə yeniləşdirmək istəmirdilər. Lakin yenə də Ulu Öndər milli dövlət maraqlarını əsas tutaraq onları diplomatiya dili ilə düz yola gətirə bildi. Nəticədə, Azərbaycan tədricən regionun bütün böyük dövlətləri ilə bərabər hüquqlu əsasda əlaqələri bərpa

edib, inkişaf etdirməyə nail oldu. Deməli, burada başqalarının maraqlarının balanslaşdırılmasından söhbət gedə bilməz. Aparıcı məqam Azərbaycanın milli maraqları çərçivəsində müxtəlif böyük qüvvələrin burada ortaq mövqeyə gəlməsinə nail olmaqdan ibarət idi.

Azərbaycan gücləndikcə, bu xətt daha qabarıq şəkildə özünü göstərməyə başladı. Zaman-zaman rəsmi Bakı qonşuluqda olan böyük dövlətlərlə bərabər Avropa İttifaqı və ABŞ-in da milli maraqlarımızı nəzərə alaraq siyasət yeritmələrinə nail oldu. Bunun təsdiqi enerji layihələri, nəqliyyat sahəsində dəhlizlərin yaradılması, qarşılıqlı əlaqələrin Azərbaycanın maraqlarına uyğun sistemləşdirilməsi prosesidir. Aİ ilə əlaqələrin Brüsselində təqdim etdiyi assosiativ üzvlük şərtləri çərçivəsində deyil, Azərbaycan rəhbərliyinin işləyib hazırladığı xüsusi tərəfdaşlıq sənədi üzrə inkişaf etdirilməsi buna əyani misaldır.

Başqa nümunələr də göstərmək olar. Lakin yuxarıda vurğulanan məqamlara da göstərir ki, Azərbaycan milli maraqlarından çıxış edərək daim öz mövqeyini qoruyub və regionda hansısa geosiyasi balans yaranıbsa, bu, Azərbaycanın milli maraqlarına xidmət edən tarazlıqdan ibarət olub. Konkret ifadə etsək - Azərbaycanın milli maraqları müxtəlif qüvvələr arasında maraqlar balansının yaradılması hesabına deyil, balansın özü milli maraqlarımızın tələb etdiyi şərtlər daxilində reallaşır.

İndi bu proses özünün yeni səviyyəsinə yüksəlir. Bunun da konkret səbəbləri vardır. Məsələ ondan ibarətdir ki, hazırkı mərhələdə global miqyasda geosiyasi proseslərin sürəti daha da artır və eyni zamanda, qeyri-müəyyənlik çoxalıb. Prezident İlham Əliyev onu vurğulayıb ki, indi bir sıra böyük dövlətlər güc mövqeyindən çıxış edirlər. Deməli, regionda istənilən vaxt gözlənilməz hadisələr baş verə bilər. Azərbaycan bu kimi hallara hazırdır və daim öz milli maraqlarından çıxış edəcək. Burada hər hansı böyük bir gücün maraqlarına uyğun öz mövqeyindən çəkilmək kimi bir şey olmayacaq. Deməli, artıq açıq və qəti bir şəkildə hər kəs bilməlidir: Azərbaycan öz milli maraqlarını kim-səyə güzəştə getməyəcək!

Newtimes.az

SOCAR prezidenti:

Azərbaycan son 2 ildə hasilatı artırıb

Son iki ildə SOCAR ümumi hasilat həcmi 66 faiz artırılıb. Bu fikirlər Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) prezidenti Rövşənq Abdullayevin Bakıda Beynəlxalq Qazmaçılar Assosiasiyasının Xəzərdə qazma işlərinə dair keçirilən 2019-cu il sərgi-konfrans iştirakçılarına ünvanladığı məktubda qeyd edilib. Məktubu SOCAR-ın yataqların işlənməsi üzrə vitse-prezidenti Yaşar Lətifov oxuyub.

R.Abdullayev məktubda Azərbaycanın nail olduğu sənaye sosial-iqtisadi inkişafın ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulmuş və ölkə Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən enerji strategiyası çərçivəsində həyata keçirilən beynəlxalq layihələrlə sıx əlaqəli olduğunu qeyd edərək bildirib: "Bu gün Azərbaycanın həyata keçirdiyi neft-qaz layihələri dünya energetikasının ayrılmaz hissəsi olub. Bütün icra etdiyimiz layihələrdə daim hökumətin dəstəyini hiss edirik".

Daha sonra məktubda SOCAR-ın qazma və hasilat üzrə mütəxəssislərinin Xəzər dənizinin ən mürəkkəb yataqlarında çalışdığı bildirilib.

Səfər Mehdiyev qəbul keçirəcək

Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları rəhbərlərinin şəhər və rayonlarda vətəndaşların qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq, Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri, gömrük xidməti general-leytenantı Səfər Mehdiyev fevralın 23-də saat 10:00-da Ağsu şəhərindəki Heydər Əliyev Mərkəzində (Ağsu şəhəri, Azərbaycan küç., 25) bu bölgədən olan vətəndaşları qəbul edəcək.

Qəbul zamanı bölgədə yerləşən Ağsu, Şamaxı, İsmayıl, Qobustan rayonlarının sakinlərinin, eləcə də bu bölgədə məskunlaşan məcburi köçkünlərin yalnız gömrük məsələləri ilə bağlı müraciətləri dinlənəcək.

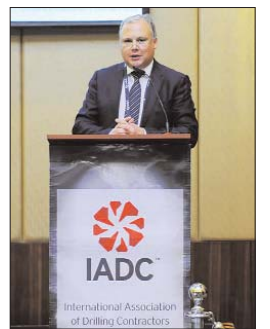
Vətəndaşlar "195" Çağrı Mərkəzi, Dövlət Gömrük Komitəsi (əlaqə telefonu: (012) 404-22-00), Cənub Ərazi Baş Gömrük İdarəsi, Şirvan gömrük postu (əlaqə telefonu: (021) 215-34-10) ilə əlaqə saxlayıb qəbula yazıla bilərlər.

Dəniz yataqlarından 1,067 milyard ton neft çıxarılıb

Bu günədək Azərbaycanın dəniz yataqlarında hasil edilən neftin ümumi həcmi 1 milyard 67 milyon ton təşkil edib.

Bu barədə Beynəlxalq Qazmaçılar Assosiasiyasının Xəzərdə qazma işlərinə dair 2019-cu il sərgi-konfransında SOCAR-ın yataqların işlənməsi üzrə vitse-prezidenti Yaşar Lətifov məlumat verib.

O bildirib ki, quruda yerləşən yataqlarda indiyədək 978 milyon ton neft hasil olunub. Həmçinin eyni dövr ərzində dənizdəki yataqlarda təbii qaz hasilatı 689 milyard kubmetr, qurudakı yataqlarda isə 139 milyard kubmetr olub.

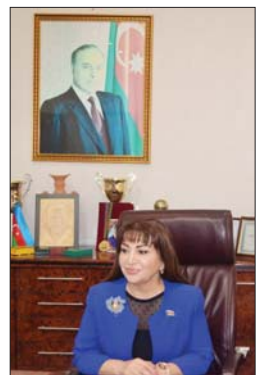

Sədaqət Vəliyeva: Minimum əmək pensiyasının artırılması dövlətimizin uğurlu sosial siyasətinin əyani təzahürüdür

"Azərbaycanda insanların sosial rifah halının yüksəldilməsi, onların yaşayış səviyyəsinin daim yaxşılaşdırılması məsələləri dövlətin prioritetidir". Bu fikirləri YAP Nizami rayon təşkilatının sədri, Milli Məclisin deputatı Sədaqət Vəliyeva deyib.

S.Vəliyeva bildirib ki, Prezident İlham Əliyev tərəfindən atılan addımlar, görülən işlər bir daha isbatlayır ki, Azərbaycanda həyata keçirilən sosial siyasət sistemli, düşünülmüş kompleks tədbirlərdən ibarətdir. Məhz cənab Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncam və fərmanları ilə minimum əmək haqqının, tələbələrin təqaüdlərinin, Prezident təqaüdüünün artırılması, şəhid ailələrinə birdəfəlik ödəmələrin verilməsi və s. həmin tədbirlərin, atılan addımların tərkib hissəsidir.

"Əmək pensiyaları haqqında" qanuna dəyişiklik nəticəsində minimum əmək pensiyasının artırılması da dövlətimizin uğurlu sosial siyasətinin əyani təzahürüdür. Minimum əmək pensiyasının 45 faiz qaldırılmasını həm də vətəndaşlara olan dövlətin diqqəti və qayğısı kimi də dəyərləndirmək mümkündür", - deyir S.Vəliyeva vurğulayıb.

Bu misraları yazanda özüm də bilmədən başımda “Baş saritel” havası çalınmağa başladı. Bəlkə sazla bu XANIM arasında bir uyğunluq, əlaqə vardı, onandı. Əlbəttə vardı. Sonra sazda dinlədiyim “Baş saritel” havası bitdi, yerini muğama - “Şirvan gözəlləməsi”nə, “Bayatı Qacar”a verdi. Təəccübləndim, özüm-özümə sual verdim: “Nədən belə ardıcılıq yarandı? Çox keçmədi ki, sualıma cavab tapdım: “Əlbəttə, belə olmalıdır, çünki az qala itib-batmış muğamı, Dədə Qorquddan (doğrusu, ondan da əvvəl) əmanət qalmış qopuzumuz, sazımızı yenidən dirçəltədi bu XANIM-XATIN. Bütün dünyaya tanıtdı, YUNESKO-nun qeyri-maddi mənavi irs siyahısına daxil etdi. Digər on bir qeyri-maddi mənavi dəyərlərimiz kimi “SAZ”ı “MUGAM”ı azərbaycanlı etdi, Azərbaycanın etdi bu Xanım.

Qatarın çəkə bilmədiyi bu “AĞIR” yükü bu XANIM çəkdi... çəkir, uğurla mənzil başına yetişdirir. Hələ bu, başlanğıcın əvvəli idi. Bu, Başlanğıcın əvvəli olduğu kimi sonrası da olacaqdı və hələ də davam edir.

Bəziləri düşündü ki, bu “YÜK”ün altında zərif çiyinlər tab gətirməz, əyilər, çat verər, sonra ağırlar başlayar. Amma belə olmadı. YÜK çoxaldıqca çiyinlər mətinləşdi, möhkəmləndi, daha “ağır YÜK” götürmə imkanına malik oldu. Ancaq zərifliyini, incəliyini itirmədi. Nə idi ona bu “YÜK”ü çəkib aparmağa güc verən, hər dəfə gücünə “GÜC” qatın? Yazının əvvəlində bir işarəti verdim. Min illərdən süzülüb gələn, süzülərkə içimizə, qanımıza, yaddaşıma hopan, adət-ənənəmi-

Zərif çiyinlərdə “ağır YÜK”

Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın vəzifəsinin iki illiyinin tamamına

zin başında duran “SAZ” və “MUGAM”ı keçmişdən gələcəyə daşıyan MƏSULİYYƏT idi bu “GÜC”.

Zərif çiyinlər bu gücdən titrəmədi, əsmədi, heydən düşmədi. “İçim özümü yandırır, çölüm özgəsini” deyinə fikir vermədi, axı MƏ-

SULİYYƏT daşıyırdı, daşıyır...

Birinci MƏSULİYYƏTİ ailədən başladı. Ata evində aldığı tərbiyəni, öyrəndiyini, əxz etdiyini ƏR evinə daşdı, “hər BÖYÜK KİŞİNİN arxasında duran QADIN MƏSULİYYƏTİNİ unutmadı,

SÖZün qədrini bildi. “SÖZ var dağa çıxardar, SÖZ var dağdan endirər” misalına riayət etdi. SÖZü ucalığa çıxartmaqla ailəsini də ucalığa çıxartdı, çünki üzərində daşdığı məsuliyyət vardı. Bu ona GÜC verirdi.

İkinci MƏSULİYYƏT ətrafı idi. Ətrafını düzgün istiqamətləndirmək idi, çünki “ətrafını, dostunu, tanışını mənə göstər, söyləyim sən kimsən” deyimi hələ dəbdən düşməyib. Ətrafın pis olub, sən yaxşı ola bilməzsən. Bu “YÜK”ün də öhdəsindən gəlirdi. Ətrafını istiqamətləndirdi, hansı məsuliyyəti və öhdəlikləri daşdıqlarını onlara anladı. Axı, təkcə əlli milyonluq azərbaycanlının, türk dünyasının deyil, bütün dünyanın gözü onlardadır. XANIM-XATIN bu MƏSULİYYƏTİ dərk edir, elə zərif çiyinlərini də “YÜK”ün altına sevgilə qoyur.

Bu “YÜK”ün üçüncü MƏSULİYYƏTİ elinə, obasına, Vətəninə, onun insanlarına sevgisi, hörmətidir.

Babalarından, babasından, qayınatasından ƏRinə ötürüldüyü kimi ONA da ötürülmüşdü bu sevgi, bu izə, insanları dinləmək, dərdlərini, sevinclərini bölüşmək, paylaşmaq, imkanı içində problemləri həll etmək, yaxşılığı unutmamaq,

pisin, xəbəsin ağzından vurub geri qaytarmaq, hələ nə qədər, nə qədər keyfiyyətləri özündə cəmləyib XANIM-XATIN, bu ZƏRİF QADIN. Fil dözməz bütün bu “YÜK”ə, o isə dözür, çəkir... aparır. “UF” da demir, “oy” da da demir, “yoruldum” da demir.

Sadə dildə danışır insanlarla, özünü çəkib “dağ başına” qoymur. Yuxarıdan aşağı baxmır soydaşlarına, arxa bilib, arxa durduqlarına. Bu üzündən ƏRİ kimi, ona da pənah aparırlar, ƏRİ kimi onu da sevirlər. Deyə, cəkləri qədər görülcək işləri də çoxdur. Eli-obası, soydaşlarını layiqdən daha layiqliyə qaldırmaq istəyir zərif çiyinlərində ağır “YÜK” daşıyan bu Qadın.

Qaçqınların, şəhid ailələrinin, qazilərin, əlillərin haqqında ona görə xüsusi danışmaq istəmirəm ki, sadələdiqlərimin heç birini elindən, obasından, soydaşlarından ayırmır. Əksinə onlara daha çox nəvaziş və sevgi göstərir, ən xırda dərdlərini, müşküllərini həll etməyə çalışır və çoxusunu da həll edir. O sehrbaz deyil ki, əlini əlinə vursun, hər şey o an həll olsun. Ən xırda problemi həll etmək üçün nə qədər enerji, nə qədər güc sərf etmək lazımdır. Amma

o bütün bunlardan usanmır, yorulmur, sevä-sevä, bu “YÜK”ü daşıyır, həm də ətrafdakıların da, sevimli övladlarını da bu işə cəlb edir.

Dördüncüsü, dövlət işinin MƏSULİYYƏTİdir. Elini, obasını dövlət çetiri altına toplamaq, onu özü kimi sevmək məsuliyyətdir, axı dünyada yaşayan bütün azərbaycanlıların bir dövləti var - Azərbaycan. Yağı düşməndən bu Dövləti qorumaq, onu bütöv halına gətirmək, iqtisadiyyatını gücləndirmək, işğal olunmuş torpaqlarımızı geri qaytarmaq, ƏRİ kimi həm də onun işidir. Bu isə çox ağır YÜK, həm də MƏSULİYYƏTLİ YÜKdür. Azərbaycanımızı hər sahədə Liderlər sırasına qatmaq heç də asan deyil, ancaq mümkündür və bu sahədə işlər görüldü, bundan sonra da görülcək.

Usta sarbanı olan karvana təhlükə gəlməz!

Yenə başımda “Baş saritel” havası çalındı, “Şirvan Gözəlləməsi”, “Bayatı Qacar” muğamı oxundu. Bu musiqinin sədaları altında zərif çiyinlərini ağır YÜKün altına verən, “yoruldum” deməyən bir XANIM-XATIN irəliləyir.

YÜKün mübarək, ZƏRİF QADIN.

Yunus Oğuz

Siyavuş Novruzov:

Hökumətin bütün sahələrdəki problemləri diqqət mərkəzində saxlaması müxalifəti əndişələndirir

Müxalifətin mitinqlərdə səsləndirdiyi fikirlərin əsası yoxdur. Onlar hökumətin atdığı addımları öz adlarına çıxarmağa çalışırlar. Bunu Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) icra katibinin müavini, Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov deyib.

S.Novruzov qeyd edib ki, müxalifət nümayəndələri mitinqlərdə xalqa yanlış məlumatlar verirlər: “Prezident İlham Əliyev ötən ilin aprelində - prezident seçkiləri dövründə görülcək işlərin proqramını açıqlayıb. Seçki platformasında ölkədə həyata keçiriləcək islahatlar əksini tapmışdı. Prezident seçkilərində iştirak edən namizədlərin, Milli Məclisin deputatlarının təklifləri sistemləşdirilərək nəzərə alınır. Azərbaycan hökumətinin ümumi strateji proqramı var ki, burada regionların inkişafı ilə yanaşı, beynəlxalq əlaqələrin də inkişaf etdirilməsi nəzərə alınıb. Bilirsiniz ki, Prezident İlham Əliyevin sərəncamları ilə Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzi, Sosial Tədqiqatlar Mərkəzi yaradılıb. Bu ona görədir ki, cəmiyyətdən gələn təkliflər təhlil edilsin və nəzərə alınsın. Dövlət başçısı regionlarda keçirilən görüşlərdə insanların problemləri ilə maraqlanır. Bu problemlərin hər biri həll edilir. Region-

larda binaların dam örtüklərinin dəyişdirilməsi, içməli su ilə bağlı problemlərin aradan qaldırılması, məktəblərin, bağçaların tikilməsi, kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı müəssisələrinin açılması kimi təkliflər nəzərə alınır və bu işlərin həyata keçirilməsi üçün vəsait ayrılır. Əmək pensiyalarının, minimum əməkhaqqının, tələbələrin təqaüdüünün artırılması 2019-cu ilin dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuşdu. Yeni prezident seçkilərindən sonra proqrama daxil edilmişdi, ona görə də 2019-cu ilin dövlət büdcəsində öz əksini tapdı. Şəhid vərasələrinə 11 min manatlıq birdəfəlik ödəmələrin verilməsi ilə bağlı narazılıqlar nəzarətə götürülmüşdü. Bu məsələ araşdırıldı və həll edildi”.

Deputat vurğulayıb ki, özünü müxalifət adlandıran bəzi qüvvələr, erməni lobbisindən vəsait alanlar, xaricdə oturub bloggerlik edənlər Azərbaycanda aparılan uğurlu islahatlara kölgə salmağa cəhd edirlər: “Onlar bu islahatları öz adlarına çıxırırlar. Deyirlər ki, “Biz çıxış etdik, dedik, hökumət addımlar atdı”. İddia edirlər ki, guya hökumət yanvarın 19-da keçirilən mitinqdən qorxduğuna görə bu addımları atır. Bir daha qeyd edirəm ki, hökumətin atdığı addımlar ötən il 2019-cu ilin dövlət büdcəsi müzakirə olunan zaman nəzərə alınmışdı. Onlar xalqı aldadaraq öz tərəflərinə çəkməyə çalışırlar. Deyirlər ki, mitinqə çox insan

gələrsə, əməkhaqqı daha çox artar. Bunların hamısı yalandır, şayiədir. Bilirsiniz ki, Azərbaycan Prezidenti yanında Əfv Məsələləri Komissiyasının iclasları keçirilir. Hökumət bu istiqamətdə addımlar atır. Məbusların azadlığa çıxmasını istəməyənlər isə “Milli Şura”da toplaşanlar və xaricdə özünü müxalifət adlandıranlardır. Çünki həmin qüvvələr həbsdə olan şəxslərin adından istifadə edib ətraflarını genişləndirməyə çalışırlar. Yeni onlar istəmir ki, həmin şəxslər azadlığa buraxılsın. Onlara fikir vermək lazım deyil, yalan danışsınlar. Əksinə, istəyirlər ki, həbsdə olan şəxslərin müddətləri uzadılsın”.

Növbəti mitinqin problemləri kreditlərə həsr olunmasına münasibət bildiren YAP rəsmisi qeyd edib ki, hökumət Mərkəzi Banka, Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasına, ayrı-ayrı kommersiya banklarına müvafiq tapşırıqlar verib: “Bu məsələ araşdırılır, həlli istiqamətində addımlar atılır. Kreditlərlə bağlı məsələyə yanaşma iki cürdür: 1. Kənd təsərrüfatının inkişafı üçün fermer təsərrüfatı yaratmaq, kiçik sahibkarlıq obyektləri yaratmaq və digər bu qəbildən olan sahələr üçün götürülən kreditlər; 2. Bahalı avtomobillərin alınması üçün və digər oxşar məqsədlə götürülən kreditlər. Tutaq ki, kimsə kredit götürüb, kənd təsərrüfatına sərmayə qoyub, amma hava şəraiti imkan verməyib, ona görə də

borcu yaranıb. Buna yanaşma fərqli olmalıdır. Amma digəri isə əyləncə məqsədilə 200 min manatlıq maşın almaq üçün kredit götürüb və qaytarma bilməyib. Bu isə tam fərqli yanaşma tələb edir. Yeni bu məsələlər araşdırılır. Bilirsiniz ki, Konstitusiyaya Məhkəməsi də dollar kreditləri ilə bağlı qərar qəbul edib ki, bu məsələ bankla razılaşdırılmalıdır. Təbii ki, kommersiya bankları var ki, uzun illərdir fəaliyyət göstərir, kifayət qədər gəlir götürüblər. Ona görə də problemləri kreditlərlə bağlı banklar güzəşt etməlidirlər. Bunlar isə mitinq edir ki, problemli kreditlər həll ediləndə desinlər ki, “Biz mitinq keçirdik, hökumət problemi həll etdi”.

S.Novruzov əlavə edib ki, Milli Məclisin fevralın 19-da keçirilən plenar iclasında “Əmanətlərin tam sığortalanması haqqında” qanuna dəyişiklik edildi. Dəyişikliklə Azərbaycanda əmanətlərin tam sığortalanması müddəti daha 1 il - gələn il martın 4-nə qədər artırıldı: “Dünyanın heç bir yerində əmanətlər 100 faiz sığortalanmır. Yeni Azərbaycanda bank bağlansa da, vətəndaş pulunu geri ala biləcək, dövlət bunu öz üzərinə götürür. Avropanın bir çox aparıcı dövlətlərində əmanətlər 30-60 faiz arası sığortalanır. Azərbaycan yeganə dövlətdir ki, əmanətləri 100 faiz sığortalayır. Bu da 8 milyarda yaxın vəsait tələb edir. Bu, insanların inam və etibarını artırır. Hələ ötən ildən Prezident İlham Əli-

yev problemli kreditlərin həlli ilə bağlı göstəriş verib”.

YAP rəsmisi bir daha vurğulayıb ki, insanlar müxalifətin yalanlarına uymamalıdır: “Digər bir müxalifətçiyönü qüvvə deyir ki, imza toplayaq, müraciət edək, təqaüdlər artırılacaq. Təqaüdlər kifayət qədər artırılıb, ehtiyac olacaqsas, yenə də artırılacaq. Təzyiqlə əməkhaqqı, təqaüd artırılıb bilməz. Dövlət başçısı çıxışlarında həmişə deyir ki, hər şey vətəndaşın layiqli yaşaması üçündür. Baxın, Prezident İlham Əliyev “Bəzi çoxmənzilli binaların istismarına icazə verilməsinin sadələşdirilməsi haqqında” fərman imzalayıb. Bu fərmanla 400-dən artıq çoxmənzilli yaşayış binası ilə bağlı problem həll ediləcək. İndi deyəcəklər, bunu da müxalifət təklif edib. Hökumət bütün sahələrdəki problemləri diqqət mərkəzində saxlayır. Bu da müxalifəti əndişələndirir, bilmirlər ki, hansı üsula əl atınsın”.

Əsas məsələ, əsas hədəf güclü, müasir dövlət qurmaqdır ki...

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu günlərdə Real televiziyasına geniş müsahibəsində ölkəmizdə müxtəlif istiqamətlərdə həyata keçirilən islahatlar, bu islahatların zəruri edən hədəflər, növbəti addımlar barədə sualları ətraflı cavablandırır. Dövlətimizin başçısı, eyni zamanda, Dağlıq Qarabağ problemi, turizmin inkişafı, xarici siyasət və digər məsələlərlə bağlı suallara aydınlıq gətirib. Beləliklə də müsahibədə toxunulan bir çox məsələlərin aktuallığını nəzərə alıb, onların hansı mənə kəsb etdiyinə bir daha qayıtmayaraq zəruri hesab edirik.

Prezident İlham Əliyev 2018-ci ildə keçirilən seçkilərə islahatlar gündəliyi ilə qatıldığı xatırladaraq bu ildən başlayaraq start verilən islahatların yeni mərhələsinin heç də təsadüfi olmadığına, məhz bundan qaynaqlandığına diqqət çəkib: "Təbii ki, keçən ilin ikinci yarısından başlayaraq islahatların dəqiqləşdirilməsi, müəyyən edilməsi və ardıcılığını haqqında çox geniş işlər aparılırdı və bu ilin əvvəlindən yeni islahatlara start verildi".

Söhbət ondan gedir ki, dünyada gedən proseslərin əksinə olaraq son illərdə ölkədə dövlət idarəetməsində strukturun böyüməsi idarəetməni çətinləşdirməklə yanaşı, səmərəliliyinin də azalmasına gətirib çıxarıb. Bu mənada aparılan islahatlar dövlət orqanlarının strukturunun optimallaşdırılması və idarəetmənin təkmilləşdirilməsinə xidmət etməkdədir.

Prezident İlham Əliyev müsahibədə Azərbaycanda islahatların müntəzəm olaraq keçirildiyini vurğulayaraq, bunun əsasını ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən 1993-cü ildə qoyulduğunu bildirib. Bu isə o deməkdir ki, 26 il bundan əvvəl dərin siyasi-iqtisadi böhran keçirən Azərbaycan çox da uzun olmayan ötən müddət ərzində qazandıqı nailiyyətləri məhz həyata keçirilən islahatlar sayəsində əldə edib. Bu islahatlar isə birdən-birə deyil, mərhələli şəkildə həyata keçirilib. Aydın məsələdir ki, müxtəlif sahələri əhatə edən bu islahatları 5-10 il ərzində həyata keçirmək mümkünə deyil, ancaq 26 il də böyük müddət hesab edilə bilər. Elə bu baxımdan müsahibədə "Əsrin müqaviləsi", torpaq islahatı kimi bu gün də geniş fayda verən islahatları xatırladan Prezident İlham Əliyevin "Bilmirəm dünyanın hansı ölkəsində buna oxşar mənzərə var?" sualı ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən həyata keçirilən islahatların mahiyyətini dərk etməyə geniş imkan verir.

2003-cü ildən etibarən həyata keçirilən islahatlar isə artıq növbəti mərhələni əhatə etməklə daha çox regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramının qəbul edilməsi ilə xarakterizə oluna bilər. Təsədüfi deyil ki, ölkə başçısının da qeyd etdiyi kimi, bu proqram Azərbaycanın müxtəlif istiqamətlər üzrə inkişaf strategiyasını müəyyənləşdirilməsinə və qısa müddət ərzində çox güclü infrastruktur bazasının yaradılması işində nəticələrin əldə edilməsinə imkan verib. Məsələ burasındadır ki, iqtisadi sahədə aparılmış islahatlar nəticəsində artan gəlirlər digər sahələrdə də islahatların aparılmasına, o cümlədən regionların sosial-iqtisadi inkişafına şərait yaradıb.

Dövlətimizin başçısının islahatların verdiyi nəticənin əyani sübutu üçün gətirdiyi digər arqument isə Dünya Bankının "Doing Business" hesabatı olub: "Biz birinci dəfə Dünya Bankının "Doing Business" hesabatına 2006-cı ildə düşmüşük. O vaxt biz təqribən, 90-cı, 95-ci və ya 96-cı yerdə idik. Bu gün biz 25-ci yerdəyik. Bu, ciddi islahatdır". Doğrudur, bu, biznes mühitinin yaxşılaşdırılması, sərmayə qoyuluşu üçün yeni imkanların yaradılması istiqamətində aparılmış məqsədyönlü islahatların bariz nümunəsi olmaqla Azərbaycanın bu baxımdan bir çox inkişaf etmiş ölkələrdən öndə olmasının göstəricisidir. Ancaq Prezident İlham Əliyev dünyada gedən proseslərdən yaranan narahatlığa işarə edərkən hər bir ölkənin maksimum dərəcədə öz daxili resurslarına arxalanmasının vacibliyini də vurğulayıb: "Əslində, biz bu siyasəti uzun illərdir ki, aparırıq. Əsas hədəf ondan ibarət idi ki, biz iqtisadi cəhətdən heç kimdən asılı olmayaq. Biz iqtisadi müstəqilliyi əldə edəndən sonra əlbəttə ki, öz siyasi addımlarımızı daha inamla atırıq və ölkəmizin maraqlarını daha böyük dərəcədə

qoruyuruq".

Bütün bunların fonunda Prezident İlham Əliyev cari ildən başlayan islahatların əsas hədəflərini açıqlayıb: Azərbaycanı müasir, inkişaf edən və gələcəkdə inkişaf etmiş ölkəyə çevirmək, ölkədə mövcud olan nöqsanları aradan qaldırmaq, vətəndaşları narahat edən problemləri tamamilə gündəlikdən çıxarmaq, insanların rifah halını yaxşılaşdırmaq, daha güclü, qüdrətli dövlət qurmaq.

Ölkə başçısı, eyni zamanda, xoşagəlməz hallara qarşı siyasətin aparılmasının da hədəflərdən biri olduğunu vurğulayaraq bu istiqamətdə mübarizənin həm inzibati yollarla, həm də institusional formada davam edəcəyini bəyan edib: "Əsas məsələ, əsas hədəf güclü, müasir dövlət qurmaqdır ki, vətəndaşlar özlərini rahat hiss etsinlər, dövlət məmurları vətəndaşlara təmənnasız və sədaqətlə xidmət göstərsinlər".

Dövlətimizin başçısı bu hədəfləri zəruri edən addımları belə izah edib: "Yeni, bugünkü reallıqlar, dünyada baş verən və bölgəmizdə yaşanan hadisələr diktə edir ki, biz daha səmərəli iş aparmalıyıq və şəffaflıq əsas prinsip olmalıdır. Deyə bilərəm ki, keçən il hazırlanan və bu il başlanan, xüsusilə iqtisadi, sosial və kənd təsərrüfatı sahələrində aparılan islahatlar imkan verir ki, biz əlavə maliyyə resursları əldə edək".

Bu baxımdan Prezident İlham Əliyev bildirib ki, bu yaxınlarda minimum əməkhaqqının artırılması və digər sosial-yönümlü addımlar bu ilin birinci ayında əldə edilən əlavə gəlirlərin hesabına həyata keçirilib: "Gəlirlər məhz şəffaflıq, düzgün yanaşma hesabına əldə olundu. Bu gəlirlər bizə əlavə maliyyə resurslarının yaranmasına imkan verdi. Biz bu maliyyə resursunu müxtəlif istiqamətlərə - ehtiyatların artırılmasına, infrastruktur layihələrinin icrasına yönəldə bilərdik. Amma mən qərar verdim ki, əl-

də edilmiş bu əlavə maliyyə resursları, ilk növbədə, vətəndaşların rifah halının yaxşılaşmasına yönəlməlidir və biz bunu da etdik".

Şəffaflıq və düzgün yanaşma dedikdə buraya vergi və gömrük sahələrində aparılan islahatları da əlavə etmək lazımdır. Məsələ burasındadır ki, bu sahələrdə aparılan islahatlar kölgə iqtisadiyyatının səviyyəsini azaltmağa imkan verir ki, bu da özünü dövlət büdcəsinin gəlirlərində göstərməkdədir. Təkcə ötən il Dövlət Gömrük Komitəsinin xətti ilə büdcə daxilolmaları əvvəlki illə müqayisədə 825 milyon manat artıb. Bu tendensiya bu ilin birinci ayında da davam edib və yanvar ayında bu mənbədən dövlət büdcəsinə daxilolmanın məbləği 330 milyon manata yaxın olub ki, bu da ötənildəki ilə müqayisədə 46 faizə yaxın artım deməkdir.

Müsahibədə toxunulan məsələlərdən biri də Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı olub. Prezident İlham Əliyev ölkəmizin prinsipial mövqeyini davam etdirərək danışıqlar prosesinə sadıq olduğunu bildirərkən də, digər tərəfdən bu gün dünyada güc amilinin ön plana çıxdığını da xatırladıb: "Ögər əvvəlki dövrlərdə bunu müəyyən formada gizlətmək istəyirdilərsə, bu gün heç buna ehtiyac da görmürük. Bu gün dünyada "kim güclüdür, o da haqlıdır" prinsipi hökm sürür. Bu, yeni reallıqdır. Biz bu reallığa hazır olmalıyıq. Dünya dəyişir və biz bu dəyişikliyə hazır olmalıyıq. Xoşbəxtlikdən biz öz iqtisadi və hərbi gücümüzü uzun illərdir ki, artırırıq. Sanki özümüzü bugünkü vəziyyətə hazırlayırdıq və bu gün biz hazırıq. Ona görə güc amili həmişə gündəlikdə olub və olacaq. Biz bunu nəinki bizim münaqişə, bir çox başqa münaqişələrlə bağlı da görürük. Ona görə biz müxtəlif imkanlardan istifadə edəcəyik və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası bizim əsas vəzifə-

mizdir".

Eyni zamanda, Azərbaycanın turizm imkanlarını genişləndirmək istiqamətində müxtəlif addımlar atılmasından bəhs edən dövlətimizin başçısı 2015-ci ildə keçirilmiş Avropa Oyunları və 2016-cı ildə keçirilmiş birinci Formula 1 yarışından sonra Azərbaycana gələn turistlərin sayının 22 faiz artdığını bildirib: "Yaxşı, nəyə görə bu vaxta qədər artırmırdı. Bu vaxta qədər də biz turistləri cəlb etmək üçün səylər göstərdik. Məhz Avropa Oyunları, Formula 1 yarışları turistlərin sayını 22 faiz qaldırdı. Ondan sonra - 2017-ci ildə İslam Həmrəyliyi Oyunları keçirilmişdir. Biz gördük ki, müsəlman ölkələrindən gələn turistlərin sayı kəskin artdı". Prezident İlham Əliyev vurğulayıb ki, təkcə Formula 1 yarışları ölkəmizin xidmət sektoruna təxminən 300 milyon dollara yaxın vəsaitin daxil olmasına şərait yaradıb: "Bu yarışlar 21 şəhərdə keçirilir. Ögər bu yarışlar səmərəsizdirsə, ögər bu yarışlar iqtisadi itkilərə gətirirsə, inkişaf etmiş şəhərlərdə bu yarışlar keçirilərdimi? Əlbəttə ki, yox".

Bunu beynəlxalq tədbirlərin ölkə üçün əhəmiyyəti ilə yanaşı, Formula 1-in Azərbaycanda təşkil edilməsi ilə bağlı müqavilənin 2023-cü ilə qədər uzadılması ilə bağlı antimonopol fəaliyyəti özünə "borc bilənlərin" "fikirilərinə" cavab kimi də qiymətləndirmək olar.

Müsahibədə, eyni zamanda, bəzi xarici mətbu orqanlarda, ekspert cəmiyyətlərində Azərbaycanın balanslaşdırılmış siyasət aparması məsələsinə də toxunulub. Ancaq Prezident İlham Əliyev bunun düzgün olmadığını bildirib: "Bu, belə deyil. Biz balans axtarmırıq. Biz, sadəcə olaraq, xarici siyasətimizlə öz milli maraqlarımızı qoruyuruq və mümkün olan riskləri azaldırıq. Bizim xarici siyasətimiz məhz milli maraqlar üzərində qurulub. Milli maraqlar nəyi diktə edərsə, biz xarici siyasətdə onu da etməliyik və edirik".

Dövlətimizin başçısı son illərdə Azərbaycanın Ermənistan istisna olmaqla bütün qonşu dövlətlərlə dostluq münasibətlərini daha da gücləndirdiyini, ölkəmizin təşəbbüsü ilə ikitərəfli, üçtərəfli, hətta dördtərəfli əməkdaşlıq formatının yaradıldığını bildirib: "Qonşularla yaxşı münasibətlər olmadan biz enerji, nəqliyyat layihələrimizi icra edə bilərdikmi? Əlbəttə ki, yox. Mən qeyd etdim ki, bu gün Azərbaycan Avrasiyanın nəqliyyat mərkəzinə çevrilib. Biz qonşularsız buna nail ola bilərdikmi? Əlbəttə ki, yox. Nəinki yaxın qonşularımızla, biz daha böyük coğrafiyanı əhatə edən əməkdaşlıq formatı yaradıırıq. Məhz bu əməkdaşlıq formatı imkan verir ki, biz öz nəhəng, transmilli layihələrimizi uğurla və vaxtında icra edək".

Bu isə onu deməyə imkan verir ki, Azərbaycan üçün nəinki qonşu ölkələrlə, eyni zamanda, digər dövlətlərlə münasibətlər də strateji əhəmiyyət daşıyır. Bu mənada hər hansı formada aparılan xarici siyasət milli maraqların qorunması və risklərin azaldılmasına xidmət edir.

Ceyhun Piriye, "İki sahil"

Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin beşinci toplantısının yekununa dair Birgə Bəyannamə imzalanıb

Fevralın 20-də Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin beşinci toplantısının yekununa dair Birgə Bəyannamə imzalanıb.

“İki sahil” AZƏRTAC-a istinadən xəbər verir ki, sənədi toplantı iştirakçıları adından Azərbaycanın energetika naziri Pərviz Şahbazov və Avropa Komissiyasının büdcə və insan resursları üzrə komissarı Günter Ottinger imzalayıb.

İmzalanma mərasimindən sonra toplantının yekunları ilə bağlı mətbuat konfransı keçirilib.

Energetika naziri deyib ki, bu gün imzalanan “Birgə Bəyannamə”də strateji tərəfdaşlıq ön plana çəkilib və layihənin təşəbbüskarı olan Azərbaycanın rolu bir daha qeyd edilib. İclas zamanı Prezident İlham Əliyev

Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin icrası üzrə əldə olunan nailiyyətləri yüksək qiymətləndirib. Builki iclasın iştirakçılarının sayında da artım olub. İclasda 17 ölkənin nümayəndəsi qatılıb. Serbiya, Macarıstan və San-Marino ilk dəfə iclasda təmsil olunub. Bu, Cənub Qaz Dəhlizinə marağın artdığının bariz nümunəsidir.

P.Şahbazov bildirib ki, Cənub Qaz Dəhlizinin tərkib hissəsi olan layihələrdən “Şahdəniz-2”, Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin Genişləndirilməsi və TANAP-ın Türkiyə təbii qaz nəql edən hissəsi üzrə işlər yekunlaşıb. Azərbaycan qazını Avropaya çatdıracaq TAP boru kəmərinin inşasının 85 faizi tamamlanıb.

Avropa Komissiyasının büdcə və insan resursları üzrə komissarı G.Ottinger isə qeyd edib ki, Avropa İttifaqı ilə Azər-

baycan arasındakı enerji əməkdaşlığının böyük perspektivləri var. Avropa İttifaqı Azərbaycanda enerji sektorunun daha da inkişafına dəstək verməyə hazırdır: “Biz hələ 2009-cu ildə Xəzərdə hasil olunan təbii qazın Avropaya nəqlinə dair ideyaları eşitməyə başladıq. İlk olaraq “Nabucco” layihəsi irəli sürüldü. Bu layihə çərçivəsində nəzərdə tutulurdu ki, Xəzər qazı Avropa bazarına çatdırılsın. “Nabucco” opera kimi tanınır, Cənub Qaz Dəhlizi isə realıqdır”.

G.Ottinger bildirib ki, “Şahdəniz-2” yatağından hasil olunan qaz artıq boru kəməri ilə Türkiyəyə çatdırılır. Bu layihənin sonuncu hissəsi - TAP layihəsi üzrə işlər davam edir. Ümidvarıq ki, həmin işlər 2019-2020-ci illərdə tamamlanacaq: “Nazirlər səviyyəsində keçirilən bu toplantı çox mühüm tədbirə

çevrilib. İtaliyadan olan nümayəndələr də TAP layihəsinin önəminə toxundular. Azərbaycan qazının İtaliyaya çatdırılması istiqamətində işlər gedir. Avropa üçün enerji təhlükəsizliyi çox mühüm məsələdir. Qarşıdakı 10 ildə isə qitədə təbii qazın önəmi daha da artacaq. Bizim üçün marşrutların və mənbələrin şaxələndirilməsi önəmlidir. Bu xüsusda Xəzər qazı, Azərbaycan qazı bizim üçün yeni mənbə, yeni marşrut deməkdir”.

Avrokomissar vurğulayıb ki, Azərbaycan və SOCAR hazırda Avropa İttifaqının strateji enerji tərəfdaşıdır. Bu gün Cənub Qaz Dəhlizi tamamlandıqdan sonra növbəti ünvanlara genişləndirilməsi müzakirə olunur. Ümumi məqsəd isə növbəti 10 ildə Avropa istiqamətinə gedən qazın həcmi ən azı iki dəfə artırılsın, ildə 20 milyard kubmetr, hətta

25 milyard kubmetrə çatdırılsın.

“Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında enerji sahəsindəki əməkdaşlığın çox geniş üfüqləri var. Bunlar arasında hasil edilən yanacaq, bərpaolunan enerji mənbələri, həmçinin elektrik şəbəkələrinin müasirləşdirilməsi kimi məqamlar var. Nəqliyyat sahəsində də bizim əməkdaşlığımız genişlənə bilər. Avropa İttifaqı Azərbaycanın öz iqtisadiyyatını daha da şaxələndirməsinə töhfə vermək, enerji və bərpaolunan enerji sahəsində də əməkdaşlığı genişləndirmək əzmindədir”, - deyərək əlavə edib.

Xatırladaq ki, Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin ilk toplantısı 2015-ci il fevralın 12-də, ikinci toplantı 2016-cı il fevralın 29-da, üçüncü toplantı 2017-ci il fevralın 23-də, dördüncü toplantı isə ötən il fevralın 15-də keçirilib.

“Mənəvi dəyərlərimiz gələcəyimizdir”

Gənclər üçün Təhsil Mərkəzinin və Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondunun təşkilatçılığı ilə fevralın 20-də Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasında (ADBTA) “Mənəvi dəyərlərimiz gələcəyimizdir” mövzusunda konfrans keçirilib.

“İki sahil” AZƏRTAC-a istinadən xəbər verir ki, tədbirdə Azərbaycan Respublikasının dövlət

himninin səsləndirilməsindən sonra “Oxu!” sənədli filmi nümayiş olunub.

Mərkəzin icraçı direktoru Fəxrəddin Həsənzadə çıxış edərək tədbirin əsas məqsədinin gənclər arasında milli mənəvi dəyərlərimizin təbliğini gücləndirmək, unudulmaqda olan dəyərlərimizin qorunması işinə töhfə vermək olduğunu bildirib. O, regionlarda da bu istiqamətdə silsilə tədbirlərin keçiriləcəyini diqqətə çatdırıb.

ADBTA-nın prorektoru Təh-

mine Tağızadə mövzunun əhəmiyyətinə toxunub. O, xalqımızın formalaşmasında mühüm rol oynayan milli mənəvi dəyərlərin dövlətçiliyimizin möhkəmlənməsində də xüsusi önəm daşdığını qeyd edib. T.Tağızadə milli mənəvi dəyərlərin qorunub saxlanılmasında gənclərin üzərinə böyük vəzifə düşdüyünü vurğulayıb.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin (DQİDX) sədri Mübariz Qurbanlı bildirib ki, milli mənəvi dəyərlər xalqımızın özünəməxsus xüsusiyyətidir. Azərbaycan xalqının söykəndiyi bu dəyərlər ulu öndər Heydər Əliyevin yaratdığı dövlətçilik prinsiplərinin əsasında durur. Milli mənəvi dəyərləri qorumağın ən ümdə vəzifələrimizdən biri olduğunu diqqətə çatdıran komitə sədri qeyd edib ki, bu dəyərləri təhdid edən müxtəlif amillərlə rastlaşırıq. Zaman keçdikcə milli mənəvi dəyərlərə münasibətdə də müxtəlif dəyişikliklər, yeni yanaşmalar ortaya çıxır. Lakin elə dəyərlər də var ki, onlar daimidir. Bu dəyərləri, milli xüsusiyyətləri, adət-ənənələri qorumaq zəruridir. Əks təqdirdə, dünyada gedən mədəniyyətlərarası qovuşmada böyük təsir gücündə altın mədəniyyətlərin də, milli

adət-ənənələrin də assimilyasiyası prosesi gedə bilər. Mübariz Qurbanlı vurğulayıb ki, Azərbaycanda milli mənəvi dəyərlərin qorunması, təbliği istiqamətində mühüm işlər görülür və bu işlər davam etdiriləcək. Prezident İlham Əliyev bütün sahələrdə olduğu kimi, din, milli mənəvi dəyərlərin qorunması sahəsində də ardıcıl siyasət həyata keçirir. O, dövlət başçısının Fərmanı ilə Dövlət Komitəsinin tabeliyində yaradılan Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondu tərəfindən milli

mənəvi dəyərlərin düzgün təbliği istiqamətində kompleks tədbirlər həyata keçirildiyini, videoçarxların, sənədli filmlərin hazırlandığını bildirib. DQİDK sədri Fondun dəstəyi ilə çəkilən “Oxu!” adlı sənədli filmin xurafatla mübarizəyə həsr olunduğunu, filmə cəhəlin, elmsizliyin yol açdığı mənəvi boşluqlar və bunun nəticəsində xurafat hallarının artmasının yaratdığı təhlükələrin işıqlandırıldığını deyib.

Sonda tələbələri maraqlandıran suallara cavablandırılıb.

Cənub Qaz Dəhlizi: enerji şaxələndirilməsi layihəsi

Cənub Qaz Dəhlizi global əhəmiyyətli geoiqtisadi layihədir. Hər şeydən əvvəl bu layihə dünyadakı geosiyasi kataklizmlər dövründə Azərbaycanın təhlükəsizliyinin qaranlıqlarından biridir. Eyni zamanda, Avropanın enerji təminatına hesablanmış bu layihə globallığına görə bir çox ölkələrin diqqətini də çəkir. Məhz bu marağın genişliyindəndir ki, dünən Bakıda Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin beşinci toplantısı keçirilib.

Qeyd edək ki, bu layihəyə uyğun olaraq hasil edilən qaz 3500 kilometr məsafə qət edərək Xəzər dənizindən Avropaya nəql ediləcək. Təbii ki, bunun üçün bir sıra mövcud infrastrukturun genişləndirilməsi və yeni boru kəmərləri zəncirinin inşa edilməsi tələb olunur və artıq bu işlərin böyük əksəriyyəti reallaşmışdır. Mövcud Cənubi Qafqaz Boru Kəməri (CQBK) Azərbaycan və Gürcüstan ərazisi boyunca yeni paralel boru kəməri vasitəsilə genişləndirilməklə Trans-Anadolu Boru Kəməri (TANAP) "Şahdəniz" qazını Türkiyə ərazisi boyunca nəql edir. Yaxın gələcəkdə isə Trans-Adriatik Boru Kəməri (TAP) vasitəsilə qazımız Yunanıstan və Albaniya ərazisindən keçməklə İtaliyaya nəql ediləcək.

Cənub Qaz Dəhlizi dünya neft-qaz sənayesində bu vaxtadək olan ən mühüm və ən iddialı layihələrdən biridir və bu, çox sayda müxtəlif maraqlı tərəfləri, o cümlədən yeddi dövləti və 11 şirkəti özündə əhatə edən mürəkkəb bir hədəfdir. Cənub Qaz Dəhlizi ilk dəfə olaraq Xəzər regionundakı qaz təchizatını Avropa bazarlarına birləşdirməklə bütün regionun enerji xəritəsini dəyişmiş olur.

Nazirlərin məşvərət toplantısında çıxış edən dövlətimizin başçısı bildirib ki, ötən ilin fevral ayındakı sonuncu görüşündən sonra iki mühüm tədbir keçirildi - biri Azərbaycanda, digəri isə Türkiyədə. May ayında Cənub Qaz Dəhlizinin, iyunda isə TANAP-ın rəsmi açılışları baş tutdu: "Bunlar "Şahdəniz" yatağının istismarı və Cənub Qaz Dəhlizinin həyata keçirilməsi baxımından mühüm hadisələr idi. Bu gün biz bu nəhəng enerji layihəsinin yekunlaşdırılmasına yaxınlaşırıq. Onun dörd elementindən üçü artıq hazırdır və istifadə olunur. TANAP layihəsinin istifadəyə verilməsindən sonra 1 milyard kubmetr qazın Türkiyə bazarına ixracı bizi məmnun edir".

Qeyd edək ki, hazırda Trans-Adriatik Boru Kəmərinin inşasında da genişmiqyaslı işlər gedir. Həmin işləri yüksək qiymətləndirən öl-

kəmizin başçısı deyib ki, ötən ilin fevral ayında şura qarşısında çıxışında TAP-ın hazırlığının 67 faiz səviyyəsində olduğunu qeyd etmişdi: "İndi isə son göstəricilərə görə bu rəqəm 87 faizdir. Yəni bir ildə biz böyük irəliləyişə nail olmuşuq, işlər uğurla gedir və ümidvaram ki, gələn il biz yeni nəticələr haqqında danışacağıq".

Azərbaycan Prezidentinin sözlərinə görə, Cənub Qaz Dəhlizi enerji şaxələndirilməsi layihəsidir və bu enerji resurslarının şaxələndirilməsi istehsalçı, istehlakçı və tranzit ölkələr üçün çox vacibdir: "Hesab edirəm ki, biz burada yaxşı balans tapa bilmişik - yəni, istehsalçı olan Azərbaycan və istehlakçı və tranzit dövlətlər arasında. Maraqların balansını bu layihənin uğurunu şərtləndirir.

Burada bir maraqlı məqamı da xüsusi vurğulayan ölkəmizin başçısı deyib ki, iştirakçı dövlətlər bir-birinin ehtiyac və narahatlıqlarını anlamağa çalışır. Bu isə işin keyfiyyətli və sürətli aparılmasında, nəticənin səmərəli olmasında ciddi şərtidir.

Bu dəhlizin qloballığı ondadır ki, yalnız bir neçə ölkəni deyil, eyni zamanda, bir neçə qitəni də iqtisadi maraqlarına görə qovuşdurur. Prezident İlham Əliyev çıxışında bu barədə deyib: "Cənub Qaz Dəhlizi enerji şaxələndirilməsi layihəsidir. Çünki o, həmçinin nəqliyyat marşrutlarını və mənbələri şaxələndirir. Azərbaycan Avropaya enerji resurslarının nəqli baxımından yeni mənbədir və təbii ki, yeni kəmərlər inşa etməklə biz enerji marşrutlarını şaxələndiririk. Yəni bu, tam şaxələndirmədir, əslində, bu, Avropanın enerji xəritəsini dəyişdirir və beləliklə, Cənub Qaz Dəhlizinin əhəmiyyəti artır".

Əslində, dövlətimizin uğurlu neft strategiyası Azərbaycanın milli maraqlarına tam uyğunlaşdırılmaqla ölkəmizin milli təhlükəsizliyinə də qarant durur. Bu barədə danışan Prezident İlham Əliyev bildirib ki, enerji təhlükəsizliyi olmadan milli təhlükəsizliyin təmin edilməsi çətinidir: "Enerji təhlükəsizliyi hər bir dövlətin milli təhlükəsizliyinin ayrılmaz bir hissəsidir. O dövlətlər ki, xarici enerji mənbələrindən asılıdır, onlar əmin olmalıdırlar ki, bu marşrut dayanıqlı və uzunmüddətli olacaq. Onlar özlərinin gələcəyini və sənaye inkişafını planlaşdırmalıdır. Eyni zamanda, təbii sərvətlərlə zəngin olan istehsalçı dövlətlər etibarlı bazarlar olmadan öz məqsədlərinə çatma bilməzlər. Beləliklə, bu, enerji təhlükəsizliyi, enerji şaxələndirilməsi və geniş beynəlxalq əməkdaşlıq layihəsidir."

✍ Elçin Zaman,
"iki sahil"

Deputat: Azərbaycanda müxalifətçilik bir çox hallarda milli maraqlarımıza zərbə vuran alət kimi çıxış edir

Azərbaycanda müxalifətçilik bir çox hallarda milli maraqlarımıza zərbə vuran alət kimi çıxış edir. Bunu Trend-ə Milli Məclisin deputatı Hikmət Babaoğlu deyib.

H.Babaoğlu qeyd edib ki, hər bir cəmiyyətin siyasi sistemi onun maraqlarını təmin etmək üçün funksional və institusional qurumlar yaratmaqla bunu milli məqsədlərə nailolmanın mexanizmi kimi müəyyənləşdirir. Beləliklə, dövlət dediyimiz sosial təsisat siyasi sistem tərəfindən idarə olunan xüsusi aparata çevrilir: "Bu prosesə cəmiyyəti təşkil edən ən müxtəlif siyasi və ideoloji dünyagörüşü daşıyıcılarının cəlb edilməsi də əslində cəmiyyətin hər bir üzvünü prosesin iştirakçısına çevirməklə onun potensialından milli maraqların həyata keçirilməsində istifadə etmək məqsədi daşıyır. Ancaq hazırkı mürəkkəb tarixi mərhələdə milli dövlətlərin öz maraqlarını müdafiə etməsi çoxsaylı təhdidlərlə üzləşir və hər gün bir az da çətinləşir. Çünki tarixin amansız mübarizəsində hər bir xalq öz maraqlarını qorumaq və bu da gərgin rəqabət kontekstində baş tutur. Ona görə də global oyunçular milli dövləti uzun və yorucu rəqabətdə təqəddən salmaq üçün onun öz daxili enerjisindən özünə qarşı istifadə edirlər. Məsələn, ölkədaxili müxalifəti iqtidara qarşı qoymaqla hakimiyyəti zəiflədir və bunu öz maraqlarını təmin etmək üçün bir alətə çevirirlər".

Deputat əlavə edib ki, Azərbaycanın həyata keçirdiyi müstəqil siyasət və aparılan islahatlar ölkəmizi daha da güclü etdiyi üçün bu, rəqiblərimizi ciddi şəkildə narahat edir: "Son aylarda müxalifətin fəallaşması da məhz bu kontekstdə nəzərdən keçirilməli olan məsələdir. Əslində sağlam məntiq onu tələb edir ki, ölkənin inkişafı müxalifəti məmnun etsin, ancaq bizdə bunun tərsi müşahidə olunur. Öldə edilən uğurlar müxalif düşərgəni qıcıqlandırır. Azərbaycan Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov "Müxalifətçilik missiyası və Azərbaycanın maraqları" adlı məqaləsində məhz bu problemi analiz edərək ən son siyasi tariximizdə baş verən hadisələr kontekstində belə yanaşmanın səbəblərini çoxsaylı arqumentlərlə izah edir. Bəlli olur ki, Azərbaycanda müxalifətçilik bir çox hallarda milli məqsədlərə xidmət edən missiya deyil, tam əksinə, milli maraqlarımıza zərbə vuran alət kimi çıxış edir".

Deputat bildirib ki, doğrudan da Əli Kərimli və onun kimi "xüsusi missiya" yerinə yetirən bir qrup marginalın fəaliyyəti xalqımızın maraqlarına hesablanmış siyasi fəaliyyətdən daha çox bizə qarşı olanların maraqlarının qorunması kimi qiymətləndirilə bilər: "Diqqət etsək, görəəcəyik ki, bu müxalifətçilik uğurları qəbul etməyən, milli inkişafa qışqanclıqla yanaşan, xalqın yanında deyil, əgər belə demək mümkündürsə, problemlərin yanında olan müxalifətçilikdir. Ona görə də siyasi aktiv fərdlər tərəfindən dəstəklənməyən, sosial siyasi elektoratı olmayan müxalifətçilikdir. Əgər belə olmasaydı, bütün dünyanın təqdir etdiyi inkişafımızı və ölkəmizdə aparılan çoxşaxəli islahatları tənqid yox, təqdir edərdilər. Çünki milli maraqlarımız bunu tələb edir. Düşünürəm ki, bu kimi məqamları professor Əli Həsənov olduqca doğru analiz edərək Azərbaycanda milli maraqlarımız baxımından Prezident İlham Əliyevin siyasətinə alternativ siyasətin olmadığı qənaətinə gəlir və bu məsələdə tamamilə haqlıdır".

Ekspert: Fərmanın həm sosial, həm də iqtisadi əhəmiyyəti var

Bəzi çoxmənzilli binaların istismarına icazə verilməsinin sadələşdirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanının həm sosial, həm də iqtisadi əhəmiyyəti var. Bu barədə "iki sahil" qəzetinə "MBA Group" konsaltinq şirkətinin baş direktoru Nüsrət İbrahimov bildirib.

N.İbrahimovun sözlərinə görə, insanların pozulmuş mənzil hüquqlarının bərpası, məhkəmə çekişmələrinə son qoyulması, sakinlərin yaşayış yerlərinə qeydiyyata alınması və onların əmlaklarından maksimum dərəcədə faydalanması sosial baxımdan olduqca əhəmiyyətlidir.

Məsələnin iqtisadi tərəfinə gəldikdə, daşınmaz əmlak eksperti bildirib ki, Fərmanın icrası insanların əmlaklarından gəlir məqsədi ilə istifadə edə bilmələrinə, o cümlədən mənzillərin müqavilə əsasında kirayəyə vermələrinə imkan verəcək. Bundan başqa, əmlakın notarial qaydada satışı mümkün olacaq və mülkiyyət sahiblərinin əlavə xərclərinin qarşısı alınacaq.

Ekspert Fərmanın, həmçinin ölkədə inşaat sektoruna stimullaşdırıcı təsir göstərəcəyini qeyd edib. O, Fərmanın iqtisadi tərəflərindən danışarkən, onun dövlət büdcəsinə əmlak vergisindən ödəmələrin artmasına imkan verəcəyini də vurğulayıb.

N.İbrahimov Fərmanın mənzil bazarında aktivliyə təsirini də istisna etməyib. Bildirib ki, bununla da bazarda dövriyyənin artacağı gözlənilir. Qiymətlərə təsirinə gəlinə N.İbrahimov bildirib ki, sənədsiz mənzillə, sənədlili olan arasında qiymət fərqi olduğundan bu amil bazara cüzi də olsa təsirini göstərəcək.

✍ Ceyhun Piriye, "iki sahil"

Şərəfli inkişaf yolu keçən, ümumxalq inamı qazanan vahid siyasi qüvvə

Tədbirdən əvvəl iştirakçılar ulu öndər Heydər Əliyevin YAP Yasamal rayon təşkilatının qərargahındakı büstünün önünə çiçək qoydular. Mərasimdə Azərbaycanın Dövlət Himni səsləndirildikdən sonra partiyanın yaradıcısı, ümummilli lider Heydər Əliyevin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi.

Yeni Azərbaycan Partiyası Yasamal rayon təşkilatının sədri Tağı Əhmədov əlamətdar günün münasibətilə toplantı iştirakçılarını təbrik etdi, partiyanın keçdiyi şərəfli yoldan danışdı.

21 noyabr 1992-ci ildə ulu öndər Heydər Əliyevin sədrliyi ilə Naxçıvanda Yeni Azərbaycan Partiyasının təsis konfransının keçirilməsini mühüm siyasi hadisə, müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin tarixində dönüş nöqtəsi adlandıraraq Tağı Əhmədov YAP-ın yaranmasında xüsusi əməyi olan "Əlin-cə" Cəmiyyəti üzvlərinin, partiyanın "qızıl fondu" adlandırılan "91-lər" in müraciətini xatırladı:

- O vaxt ölkədə baş verən hadisələrə vətəndaşlıq məsuliyyəti ilə yanaşan 91 vətənpərvər Naxçıvan MR Ali Məclisinin sədri Heydər Əliyevə müraciət edərək dağılmaq təhlükəsində olan Azərbaycanı xilas etməyə çağırırdı. Bunun üçün isə sağlam ideya və əqidəyə malik insanların ətrafında birləşdirən siyasi qüvvə, güclü təşkilat lazım idi. Ziyalıların müraciətinə müsbət yanaşan Ulu Öndər dəfələrlə bildirdi ki, siyasətə qayıtmaq fikri yoxdur. Lakin təhlükədə qalan Vətənin taleyini düşünən, Azərbaycan xalqının təkidli tələbini nəzərə alan Ulu Öndər Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranmasına və partiya sədrlik etməyə razılıq verdi.

O dövrdə respublikada yaranan hakimiyyətsizlik, ölkənin parçalanmaq təhlükəsi, separatçılıq meyillərini gücləndirən daxili və xarici qüvvələrin təşkil etdikləri təxribatlar biri-birindən mürəkkəb, gərgin vəziyyət yaratmışdı. Belə çətin məqamda yalnız Heydər Əliyev kimi lider, xilaskar xalqı arxasınca apara bilərdi. O ağır şəraitdə Ulu Öndər xalqa arxalanaraq Azərbaycanı bütün fəlakətlərdən, bəlalardan qorudu.

Yeni Azərbaycan Partiyasını yaratmaqla insanların eyni məqsəd, amal naminə birləşdirən Ulu Öndər azərbaycançılıq ideyasını məfkurə kimi təkmilləşdirdi. Hazırkı inkişaf konsepsiyasının təbiqi üçün ölkədə siyasi sabitlik yaratdı. Azərbaycanı parçalanmaq, vətəndaş müharibəsi təhlükəsindən xilas edən Ulu Öndərin ideyalarına sədaqətin nümunəsi partiya marağın günbəgün artması, Azərbaycanın ən global enerji və nəqliyyat layihələrinin

müəllifi, təşəbbüskarı kimi tanınması, ölkəmizin daxili və xarici siyasətinin dünyəvi birliyi tərəfindən dəstəklənməsidir. Dövlət başçısı kimi andiçmə mərasimində ölkədə ulu öndər Heydər Əliyevin ideyalarının davam etdiriləcəyini bildiren Prezident, YAP-ın Sədri İlham Əliyevin dünyaya təqdim etdiyi müasir Azərbaycan bu irsə sadıq

lik nümunəsidir. Regionların dəyişən siması, inkişafın Azərbaycan modelinə artan maraq Ulu Öndərin siyasətinin əbədi yaşam haqqı qazanmasının ifadəsidir.

Yasamal Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əziz Əzizov təşkilatın çoxsaylı üzvlərini əlamətdar günün münasibətilə təbrik edərək paytaxtın ən böyük ərazisini əhatə edən rayonda son illərdə aparılan quruculuq işlərini YAP üzvlərinin fəallığı, partiyanın cəmiyyətdə möhkəmlənən nüfuzu adlandırdı:

- Mürəkkəb şəraitdə, müxalifət kimi yaranan YAP-ın qısa müddətdə iqtidar kimi insanları ətrafına cəlb etmək bacarığı ölkə vətəndaşlarının partiya, ulu öndər Heydər Əliyev siyasətinə, bu məktəbin layiqli varisi Prezident İlham Əliyevə etimadından qaynaqlanır.

Xalqın dəstəklədiyi YAP zamanın tələbindən, zərurətdən yaranmış sonrakı illərdə qazandığı uğurları ilə təsdiqlədi. Xalqın xilasları olan Heydər Əliyev əsrə bir dəfə dünyaya gələn tarixi şəxsiyyət adlandırılan səhv etməmişlər. Paytaxtımızın elə bir rayonu, respublikanın elə bir bölgəsi yoxdur ki, Azərbaycanda dinamik sürətlə davam etdirilən inkişafın izləri hiss olunmasın. Prezident İlham Əliyevin beynəlxalq tədbirlərdə dünyanın tanınmış dövlət başçıları ilə görüşlərində Azərbaycan haqqında deyilən xoş sözlər qüdrətli ölkəmizə olan heyretin etirafıdır.

Rayonda aparılan quruculuq işlərindən danışan Əziz Əzizov Prezident İlham Əliyevin, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın açılış mərasimlərində iştirak etdikləri sosial obyektlərin, təhsil, məktəbəqədər uşaq tərbiyə müəssisələrinin məscidlərin istifadəyə verilməsini insan amilinə, gənclərə, azyaşlı uşaqlara, milli mənəvi dəyərlərimizə diqqətin ifadəsi kimi dəyərləndirdi.

YAP Siyasi Şurasının üzvü,

partiyanın "qızıl fondu" adlandırılan "91-lər" in nümayəndəsi, "iki sahil" qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə çıxışını müşahidələri əsasında davam etdirdi. Bildirdi ki, yarandığı gündən xalqa xidmət edən, Azərbaycan dövlətçili-

da bələdçisini düzgün müəyyən-ləşdirdi.

Vüqar Rəhimzadə vurğuladı ki, YAP-ın məqsəd və məramı güclü Azərbaycan dövlətinin müstəqilliyini əbədləşdirmək, xalqın mənafeyini qorumaq, dünyada nü-

liyinin qorunmasında, bu gün öyündüyümüz güclü, qüdrətli ölkəmizin dünyada tanınmasında hər bir YAP üzvünün əməyi, xidməti vardır.

- Azərbaycanın parçalanmaq təhlükəsi ilə üzleşdiyi bir zamanda insanların öləməkdə olan ümidlərinə işıq salan ulu öndər Heydər Əliyevin zəkası xalqımızı böyük fəlakətlərdən xilas etdi. YAP-ın yaranması o illərə təsadüf edirdi ki, xarici emissarların ölkəmizin daxili işlərinə müdaxiləsinin nəticəsi olaraq separatçı qüvvələr Azərbaycanda parçalanmaq niyyətini gizlətmirdilər. Ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlməsi ölkəmizə qarşı aparılan təxribatların qarşısını aldı. Partiyanın yaranmasında iştirak etdiyim üçün insanların Ulu Öndərə olan məhəbbət və etimadının şahidi olmuşam. Partiyanın yaranmasının qarşısını almağa çalışanlar istəklərinə nail ola bilmədilər. Jurnalistlərin, partiya rəhbər bəsləyənlərin təzyiq və təhdidlərə məruz qalmasına baxmayaraq YAP yarandı, gücləndi. Fəaliyyətini xalqın istək və arzularına uyğun formalaşdıran, təkmilləşdirən vahid siyasi qüvvəyə çevrildi. Dünyada elə bir təcrübə yoxdur ki, hansısa siyasi partiya müxalifət kimi yaranıb qısa müddətdə xalqın tələbi ilə iqtidara gəlsin. Hər sahədə olduğu kimi, Azərbaycan xalqı bu məqamda da müdrikliyini, siyasi hazırlığını göstərdi, gələcək inkişaf yolun-

munə olan bir dövlətin quruculuğunda iştirak etmək, milyonlara xidmət göstərməkdir. YAP Siyasi Şurasının üzvü son günlərdə Prezident, Yeni Azərbaycan Partiyasının sədri İlham Əliyevin imzaladığı mühüm əhəmiyyətli Fərman və Sərəncamları, həyata keçirilən sosial islahatların insanlara bəxş etdiyi sevinci xatırladaraq bildirdi ki, əmək haqqı və pensiyaların, təqaüdlərin artırılması, şəhid, əlil, məcburi köçkün və aztəminatlı ailələrə edilən güzəştlər, on minlərlə ölkə vətəndaşının illərdən bəri gözlədikləri çoxmənzilli binaların istismarına icazə verilməsi ölkədə insan amilinə diqqətin ifadəsi, Azərbaycana qarşı böhtanlar yağdıran antimillilik qüvvələrə real cavabdır. Vaxtilə Azərbaycana düşmən mövqeləri ilə seçilən bədxahların bu gün ölkəmizə qarşı təxribatlarına ən layiqli cavab sıraları genişlənən, 700 mindən artıq üzvü ilə regionun ən böyük və nüfuzlu siyasi qüvvəsi olan bölgədə fərqlənən YAP-a artan etimaddır.

Çıxışına "Siyasi partiyalar o zaman özlərinin güclü olduğunu təsdiqləyirlər ki, siyasi arenada öncüllüyünü qorusun, gücünü göstərsin, siyasi kampaniyalarda ümumxalq etimadı qazansın" sözləri ilə başlayan "Səs" Media Qrupunun rəhbəri Bəhriz Quliyev vurğuladı ki, ölkədə keçirilən prezident, parlament, bələdiyyə seçkilərində xalqın mütləq əksəriyyə-

tinin etimadını qazanan YAP vahid siyasi qüvvə olduğunu artıq təsdiqləyib:

- Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə möhkəmlənən mövqeyi, dünya siyasətində söz sahibliyi qazanması, ən mühüm global layihələrdə təşəbbüskarlığının dəstəklənməsi ulu öndər Heydər Əliyev siyasətinin, Prezident İlham Əliyevin davam etdirdiyi inkişafın, bu siyasətə sadıq YAP-ın xalq tərəfindən dəstəklənməsidir. YAP-ın siyasi kampaniyalarda qazandığı qələbəsi xalq-iqtidar birliyinin təzahürü, Prezident, partiyanın Sədri İlham Əliyevə etimadın nümunəsidir. Azərbaycana qarşı təxribatlarda iştirak edən, ölkədə siyasi

sabitliyin pozulmasında maraqlı olan milli satqınlarımız nə qədər çalışsalar da, bu birlik və həmrəyliyə xələl gətirə bilməzlər. Azərbaycan dövlətini daxildən dağıtmağa cəhd edənlər ən çirkin metodlardan, milli mentalitetimizə uyğun olmayan vasitələrdən istifadə edərək təxribatlar aparsalar da, müdrik Azərbaycan xalqı böhtanlara həmrəyliyi ilə cavab verir. Xaricdən yönləndirilən mənəvi terrora, söyüş kampaniyasına, ölkəmizdə daim qorunan müqəddəs ailə institutuna qara yaxmağa çalışanlar Azərbaycanın güclənən inkişafına, dünyada möhkəmlənən mövqeyinə ləkə sala bilməyəcəklər. Çünki Azərbaycanın inkişaf konsepsiyasını qətiyyətlə davam etdirən Prezident, YAP-ın Sədri İlham Əliyevin reallığa əsaslanan siyasəti bütün təxribatlara cavab verəcək qədər şəffaf, əhatəli və müdriklik nümunəsidir.

Gənclər adından çıxış edən Bakı Dövlət Universitetinin tələbəsi Atabala Mənefov ölkə gəncliyinə göstərilən qayğıni alternativli olmayan diqqət adlandırdı.

Tədbirdə YAP Yasamal rayon təşkilatının fəaliyyətində fərqlənənlərə diplomlar təqdim olundu.

Tədbir bədii proqramla davam etdirildi.

✍ Xuraman İsmayılqızı,

✍ Vüsal Cahanov (foto)

"iki sahil"

31-ci Beynəlxalq İnformatika Olimpiadasının yerli və beynəlxalq təşkilat komitələrinin birgə iclası

Fevralın 20-də ADA Universitetində məktəblilərin 31-ci Beynəlxalq İnformatika Olimpiadasının (IOI 2019) yerli və beynəlxalq təşkilat komitələrinin birgə iclası keçirilib.

“İki sahil” AZƏRTAC-a istinadən xəbər verir ki, iclasda bu il avqustun 4-dən 11-dək Bakıda keçiriləcək olimpiadaya hazırlıq prosesi, təşkilat komitələrinin və tərəfdaş qurumların fəaliyyəti müzakirə olunub.

ADA Universitetinin rektoru, səfir Hafiz Paşayev məktəblilər arasında keçiriləcək 31-ci beynəlxalq olimpiadaya Azərbaycanın ev sahibliyi edəcəyini yüksək dəyərləndirib. Universitetin tədris proqramı və fəaliyyət istiqamətləri barədə məlumat verən rektor bu ali məktəbdə informasiya texnologiyaları və mühəndislik fakültəsinin olduğunu diqqətə çatdırıb.

Beynəlxalq İnformatika Olimpiadasının ilk dəfə

1989-cu ildə Bolqarıstanda keçirildiyini deyən təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov bildirib ki, Azərbaycan bu bilik yarışına 1994-cü ildən qoşulub. Respublikamız bu beynəlxalq tədbirdə 24 dəfə təmsil olunub. Ümumilikdə 55 azərbaycanlı məktəbli bu olimpiadada iştirak edib. Şagirdlərimiz Beynəlxalq İnformatika Olimpiadasından bu günədək biri gümüş, dördü bürünc olmaqla beş medal qazanıblar.

Azərbaycanın ilk dəfə 2019-cu ildə bu nüfuzlu elm yarışına ev sahibliyi edəcəyini deyən F.Qurbanov bu əlamətdar hadisəni yüksək dəyərləndirib. Qeyd edilib ki, 31-ci Beynəlxalq İnformatika Olimpiadasının Bakıda keçirilməsi haqqında qərar Yaponiyanın Tsukuba şəhərində məktəblilərin IOI 2018-in bağlanış mərasimində elan edilib və olimpiadanın bayrağı Azərbaycanın nümayəndə heyətinə təqdim olunub.

Diqqətə çatdırılıb ki, beynəlxalq tədbirin yüksək səviyyədə təşkil olunması

üçün Təhsil Nazirliyi tərəfindən təşkilat komitəsi yaradılıb. Olimpiadaya bu il 90-a yaxın ölkədən təxminən 500-dən çox şagird və müəllimin qatılacağı gözlənilir.

Müasir dünyada texnologiyaların inkişafının gələcək üçün vacibliyini qeyd edən nəqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar nazirinin müavini Elmir Vəlizadə ölkə başçısı tərəfindən İKT-nin inkişafına göstərilən diqqət və qayğıdan söz açıb. Qeyd edib ki, Azərbaycanın dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindən biri də İKT ilə bağlı yeniliklərin ölkəmizə gətirilməsidir. Bu mühüm tədbir ölkəmizin ev sahibliyi etməsi və hazırlıq prosesi üçün yüksək səviyyədə təşkilatı bunun bariz nümunəsidir.

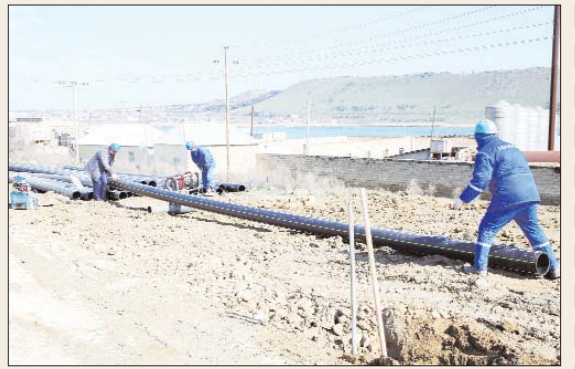
Beynəlxalq İnformatika Olimpiadasının prezidenti Qreq Li fevralın 17-dən 21-dək Bakıda IOI 2019-un qış iclasının keçirildiyini söyləyib. Nəzərə çatdırıb ki, üçgünlük səfər çərçivəsində olimpiadanın beynəlxalq təşkilat komitəsi

nin üzvləri ötən ilin sentyabrından ölkəmizdə başlanan hazırlıq prosesi ilə tanış olub, yarışın keçirilməsi üçün vacibliyini qeyd ediblər. Olimpiadaya hazırlıq prosesinin yüksək səviyyədə təşkil olunduğunu deyən Qreq Li Azərbaycanın bu beynəlxalq tədbirə ciddi hazırlaşdığını deyib.

ADA Universitetinin informasiya texnologiyaları və mühəndislik fakültəsinin dekanı Araz Yusubov Beynəlxalq İnformatika Olimpiadasına hazırlıq prosesi və tərəfdaş qurumların fəaliyyəti barədə məlumat verib. Bildirib ki, olimpiadanın əsas yarış Milli Gimnastika Arenasında, digər tədbirlər isə Heydər Əliyev Mərkəzi, Bakı Konqres Mərkəzi və “Bulvar Hotel”də keçiriləcək.

Sonra beynəlxalq və yerli təşkilat komitəsinin üzvləri iştirakçılara təqdim olunub. Qonaqlar təmsil etdikləri qurum və təşkilat tərəfindən olimpiadaya hazırlıqla bağlı görülən işlər barədə məlumat veriblər.

Xocahəsən qəsəbəsinin qaz təsərrüfatında yenidənqurma işləri sürətlənir

SOCAR-ın “Azəriqaz” İstehsalat Birliyi tərəfindən respublikanın qaz təchizatı sisteminin yenidən qurulması, təbii qaz almayan yaşayış məntəqələrinin “mavi yanacaq”la təchiz olunması, eyni zamanda, istismara yararsız qaz xətlərinin yeniləri ilə əvəz olunması məqsədi ilə intensiv iş aparılır. Bakı şəhəri daxil olmaqla, paytaxtın ətraf kənd və qəsəbələrində bu sahədə aparılan işlər xüsusilə xarakterikdir.

Belə ki, Bakı şəhəri Binəqədi rayonunun Xocahəsən qəsəbəsində yaşayan abonentlərin qaz təchizatının yaxşılaşdırılması üçün aparılan işlər geniş vüsət alıb. Hal-hazırda qəsəbəni təbii qazla təmin edən diametri 219 mm olan korroziyaya uğramış yerüstü qaz xətlərinin yeni 250 mm-lik polietilen yeraltı qaz xətləri ilə əvəzlənməsi işləri həyata keçirilir. Uzunluğu 4800 metr təşkil edəcək həmin qaz kəmərinin çəkilişinə başlanılmış və 600 metrə yaxın hissəsində isə artıq işlər tamamlanmışdır. İşlərin tez bir zamanda başa çatdırılması üçün Birliyin təmir-tikinti briqadaları tərəfindən gün ərzində asfalt və torpaq örtüyünün qazılaraq daşınması, yeni qaz kəmərinin texniki parametrlərə uyğun olaraq çəkilməsi və üzərinin torpaqla bağlanması işləri aparılmaqdadır.

Yeni çəkiləcək qaz kəməri Xocahəsən qəsəbəsində yaşayan istehlakçıları texnoloji rejimə uyğun olaraq davamlı və fasiləsiz təbii qazla təmin edəcək.

Qeyd edək ki, yeni kəmərin çəkilişi ilə əlaqədar adı çəkilən qəsəbədə yaşayan abonentlərin qaz təchizatında heç bir fasilə yaranmayıb.

UNEC tələbələrini məqaləsi SCOPUS-da

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin (UNEC) Beynəlxalq İqtisadiyyat Məktəbinin (ISE) tələbələri Mehin Əmiraslanova, Nigar Bəkirova və Nərimin Eynizadənin həmmüəllifi olduqları “Bakı şəhərində mənzil qiymətlərinə təsir edən faktorlar: empirik analiz (Determinants of housing prices in Baku: empirical analyses)” mövzusunda tədqiqat işi SCOPUS və Web of Science məlumat bazasına daxil olan International Journal of Housing Markets and Analyses (ISSN 1753-8270) jurnalında dərc olunub.

Jurnalın SCOPUS tərəfindən hesablanan 2017-ci il üçün impakt faktoru 0.53-dür və Q3 kateqoriyasında yer alır.

Nəşr olunan tədqiqat işi UNEC Empirik Tədqiqatlar Mərkəzinin direktoru, “Beynəlxalq iqtisadiyyat” (ingilis dilli) kafedrasının müəllimi Xətai Aliyevin rəhbərliyi və həmmüəllifliyi ilə yerinə yetirilib. Məqalədə müxtəlif elektron bazalardan 497 bina və 443 həyət evi barədə toplanılan məlumatlar əsasında Bakı şəhərində mənzil qiymətlərinə mənzilin yerləşdiyi bölgə, mənzilin genişliyi, otaq sayı, təmir səviyyəsi, çıxarışın (kupça) olub-olmaması, metro stansiyalarına yaxınlıq, həyət evləri üçün həyət sahəsi və s. faktorların təsiri Ən Kiçik Kvadratlar Metodu istifadə olunmaqla qiymətləndirilib.

Vüqar Rəhimzadə: Prezidentin yeni Fərmanı insan, vətəndaş amilinə verilən böyük dəyərdir

Bu gün Azərbaycanda iqtisadiyyatın bütün sahələri kimi, tikinti sektoru da inkişaf edir. Bakı şəhərində qədimliklə müasirliyi birləşdirən memarlıq üslubuna uyğun yaşayış və digər təyinatlı binalar tikilir. Bununla yanaşı, regionlarda aparılan tikintiquruculuq işlərini də ümumi inkişafın mühüm tərkib hissəsi kimi səciyyələndirmək olar. Təbii ki, bu sektorun inkişaf etdirilməsində məqsəd insanların sosial rifahının daha da yaxşılaşdırılmasıdır. Bu günlərdə Azərbaycan Prezidentinin “Bəzi çoxmənzilli binaların istismarına icazə verilməsinin sadələşdirilməsi haqqında” imzaladığı Fərman on minlərlə ailənin sevincinə səbəb olub. Bu Fərman həmin sahədə illərdir həllini gözləyən problemə son qoyub. Artıq sənədsiz və qeydiyyatsız bina qalmayacaq. Mənzil sahibləri bundan sonra heç vaxt belə problemlərlə qarşılaşmayacaqlar. Fərmanda da qeyd edildiyi kimi, əhalinin yaşayış səviyyəsinin və sosial rifahının yüksəldilməsi dövlət

siyasətinin əsas istiqamətlərindən biridir. Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafı konsepsiyasına uyğun olaraq vətəndaşların mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün mühüm tədbirlər həyata keçirilir. Sözsüz ki, bu mühüm sənəd sayəsində bir çox insanın problemi öz həllini tapacaq.

Bu fikirləri AZƏRTAC-a açıqla-

masında YAP Siyasi Şurasının üzvü, “İki sahil” qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə söyləyib.

Bu Fərmanın uğurlu sosial siyasətin bariz nümunəsi olduğunu qeyd edən Vüqar Rəhimzadə deyib: “Dövlətimizin başçısının imzaladığı Fərmanda bir sıra mühüm məqamlar öz əksini tapıb. Sənəddə qeyd edilir ki, bəzi çoxmənzilli yaşayış binalarında tikinti işləri şəhərsalma qanunvericiliyinin tələblərinə riayət olunmadan və ya sənədləşdirilməsində ciddi qüsurlar buraxılaraq, sakinlərinin hüquq və maraqları nəzərə alınmadan aparılıb ki, bu da, öz növbəsində, bir sıra hallarda həmin binaların rəsmiləşdirilməsini qeyri-mümkün edib. Prezident İlham Əliyevin böyük humanizm göstərərək həmin binaların istismarına icazə proseduru və müddətini optimallaşdırmaq, bu sahədə şəffaflığı və vətəndaş məmnunluğunu təmin etmək məqsədilə imzaladığı yeni Fərman insan, vətəndaş amilinə verilən böyük dəyərdir”.

Fevralın 20-də Bakıda, Heydər Əliyev Mərkəzində keçirilən Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin beşinci toplantısı işi plenar sessiya ilə davam etdirib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycanın energetika naziri Pərviz Şahbazov Cənub Qaz Dəhlizi layihəsində iştirak edən ölkələrə və layihəni dəstəkləyənlərə minnətdarlığını bildirdi. Nazir layihənin verdiyi enerji töhfəsi ilə yanaşı, sosial baxımdan da uğurlu olduğunu, onun icrası nəticəsində yeni iş yerlərinin yaradıldığını və ölkələrin daha da inkişafına səbəb olacağını qeyd etdi. Bugünkü toplantıda Cənub Qaz Dəhlizi üzrə görülməli işlərin və "Şahdəniz-2" yatağının inkişaf etdirilməsi ilə bağlı məsələlərin müzakirə edildiyini vurğulayan nazir dedi:

- Hazırda biz onun şahidiyik ki, məhz təbii qaza olan tələbat artır. Çünki onun sayəsində havaya az karbon qazı buraxılır. Biz elə bir dövrdə yaşayırıq ki, enerji təhlükəsizliyi məhz hasilatçı, istehlakçı və tranzit ölkələr arasında münasibətlərin inkişafında mühüm rol oynayır. Bu baxımdan, Cənub Qaz Dəhlizi layihəsi monumental bir işdir. Çünki hazırda Avropada bu, ilk məqalayıdır ki, enerji təhlükəsizliyinin bütün komponentlərini özündə ehtiva edir. Bizim nailiyyətlərimiz birgə işin bəhrəsidir. Çünki biz vahid komanda kimi Xəzərdə hasil olunan qazın Avropaya ən təhlükəsiz ixrac marşrutu ilə nəql edilməsinə çalışırıq. Bu gün biz Avropa qaz bazarının yaradılması yönündə işləyirik və burada rəqabətədavamlılıq, mənbələrin və marşrutların şaxələndirilməsi nəzərdə tutulur.

Cənub Qaz Dəhlizi bütün iştirakçı tərəflərin maraqlarına xidmət edir və geniş coğrafiyada enerji təhlükəsizliyinin davamlılığına töhfə verir. Çox əhəmiyyətli haldır ki, biz demək olar hər il Məşvərət Şurasının toplantısına qoşulan ölkələrin siyahısında yeni tərəfləri görürük və onlar hamısı bu layihənin əhəmiyyətindən danışıq. Bu, layihənin potensial faydasını göstərir. Serbiya, Macarıstan və San-Marino ilk dəfədir ki, bu il bizə qoşulur.

İtaliyanın iqtisadi inkişaf nazirinin müavini Andrea Cioffi ölkəsinin layihə ilə bağlı bütün görüşlərdə iştirak etdiyini bildirdi, bu görüşlərin fikir mübadiləsi aparmaq üçün yaxşı fürsət olduğunu vurğuladı. Enerji təhlükəsizliyinin artırılması məqsədilə istehsalçı və istehlakçı ölkələr arasında əməkdaşlığın səmərəliliyini daha da artırmağa ehtiyacın olduğunu deyən Andrea Cioffi qeyd etdi ki, müasir dünyada enerji təhlükəsizliyi enerji siyasətinin tərkib hissəsi olaraq qalır. İtaliya hökumətinin rəsmisi Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin regional əhəmiyyətini vurğulayaraq bildirdi:

- TAP layihəsi bütün Balkan bölgəsinin qaz boru kəməri şəbəkəsinin inkişafına imkan verəcək. Həmçinin Cənub-Şərqi Avropada qaz nəqliyyatı üzrə şəbəkələrin və qaz satışının inkişafına kömək edəcək. TAP layihəsindən yalnız Albaniya deyil, İon-Adriatik qaz kəməri vasitəsilə TAP-a bağlı olan Xorvatiya və Monteneqro da yararlanacaq ki, bu da Yunanıstan-Bolqarıstan interkonnektor layihəsi hesabına Yunanıstandan qoşulmaq marağında olan Bolqarıstan kimi Qərbi Balkanın bütün ölkələri faydalanacaq.

Bu gün biz sessiyada həyata keçirilməsində əhəmiyyətli nəticələr əldə edilmiş Cənub Qaz Dəhlizi haqqında müzakirələr aparacağıq. Azərbaycan və layihəyə cəlb olu-

Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin beşinci toplantısı işi plenar sessiya ilə davam etdirib

nan digər ölkələrlə yüksək səviyyəli əlaqələrə əsaslanan Cənub Qaz Dəhlizinin açılmasında mən İtaliyanın töhfəsini bir daha vurğulamaq istəyirəm. Bu töhfənin dövlətlər arasında mükəmməl ikitərəfli əlaqələrə əsaslandığını bildirərək çıxışmda bir məsələyə də toxunmaq istəyirəm. Şaxələndirmə məsələsində digər ölkələr kimi, İtaliyanın da marağı var. Çünki məhz Avropada qurduğumuz yeni enerji birliyinin əsas ölkələrindən biri olaraq qitənin qaz təchizatının təhlükəsizliyini artırırıq.

ABŞ Dövlət katibinin enerji diplomatiyası üzrə müavini müşaviri xanım Sandra Oudkirk bu tədbirə qatılmasından məmnunluğunu ifadə edərək toplantıda iştirakına görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirdi. O, Azərbaycanda hasil edilən böyük həcmdə qazın tarixdə ilk dəfə olaraq Cənub Qaz Dəhlizi ilə yaxın zamanlarda Avropa bazarlarına çatdırılacağını vurğulayaraq dedi:

- Ötən il ərzində biz Cənub Qaz Dəhlizinin sonuncu hissəsi olan Trans-Adriatik boru kəmərinin tamamlanmasında da mühüm irəliləyişə nail olduq. Əgər işlər planlaşdırılan qaydada gedərsə, 2020-ci ildə ilk qaz TAP vasitəsilə İtaliyaya və Yunanıstana nəql olunacaq. Trans-Adriatik boru kəmərinin və Yunanıstan-Bolqarıstan interkonnektorunun inşasının başa çatdırılması Azərbaycan ilə Avropa arasında siyasi və iqtisadi münasibətlərdə, eləcə də Avropanın enerji təhlükəsizliyində tarixi an olacaqdır. Mən bu cür gözəl nailiyyətləri mümkün etdiyinə görə Prezident Əliyevi və burada təmsil olunan bütün ölkələri və şirkətləri təbrik edirəm.

Birləşmiş Ştatlar bu layihə ilk dəfə on il əvvəl təklif olundandan etibarən Cənub Qaz Dəhlizini qətiyyətlə dəstəkləyib. Biz bilirik ki, o, enerji təchizatının şaxələndirilməsində Azərbaycanın və Avropanın göstərdiyi səylərdə mühüm rol oynayaraq Xəzər regionunda daha geniş iqtisadi inteqrasiyanı təmin edə bilər. Prezident Trump bu layihənin vacibliyini vurğulayıb. O, 2018-ci ildə Prezident Əliyevə göndərdiyi məktubunda Cənub Qaz Dəhlizini inanılmaz nailiyyət adlandıraraq, onu Avropaya lazım olan enerji təhlükəsizliyini təmin edən layihə kimi qiymətləndirmişdir.

Hamımızın bildiyi kimi, Cənub Qaz Dəhlizi genişlənmək məqsədilə tikilmişdir. Bunu nəzərə alaraq

deməliyəm ki, o, Aralıq dənizinin şərqindən, Mərkəzi Asiyadan və Qafqazdan Avropadakı istehlakçılara daha böyük həcmdə qazın çatdırılması, onun dinc şəraitdə hasil edilməsi baxımından region ölkələri üçün fürsətdir. Birləşmiş Ştatların hökuməti bu məqsədə nail olmaqda göstərdiyiniz səyləri qətiyyətlə dəstəkləyəcək. Gələn illərdə biz regionun resurs potensialını reallaşdırmaq və onu dünyanın ən iri enerji bazarına açıq etmək üçün imkanları araşdıraraq sizinlə birlikdə işləyəcəyik.

Böyük Britaniya Baş nazirinin Azərbaycan üzrə ticarət elçisi Baronessa Emma Nikolson Prezident İlham Əliyevi və Azərbaycan hökumətinin toplantının təşkili münasibətilə təbrik etdi. O, gözəl Bakıda olmaqdan məmnunluğunu bildirdi, Azərbaycanın əsas global enerji iştirakçısı kimi artan strateji əhəmiyyətindən danışaraq dedi:

- Bu, sadəcə, dünyada ən iri infrastruktur layihələrindən biri deyil. Ümumi təhlükəsizliyimizi, rifahımızı və ətraf mühit məqsədlərimizi təşviq edən Cənub Qaz Dəhlizi bütün iştirakçılar üçün xüsusi əhəmiyyətlidir. Azərbaycan bu gün burada təmsil olunan bütün tərəflərə xidmət edən Xəzərin ehtiyatlarının dünyaya çıxarılmasında əsas rol oynadı. 2006-cı ildə Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru kəmərinin açılması ilə Azərbaycanın nefti Gürcüstan və Türkiyə vasitəsilə Avropa bazarlarına çatdırıldı. Cənub Qaz Dəhlizi hazırda təbii qaz üçün oxşar etibarlı ixrac marşrutudur. Xəzər qazı qaz təminatımızı şaxələndirməyə kömək edəcək. Yeni interkonnektorlar enerji şirkətlərimiz üçün yeni bazarlara çıxış yaradacaq və istehlakçıların tələbatlarını təmin etmək üçün qazın yeni marşrutla nəql olunmasına imkan verəcək. Bu, neinki boru kəməri boyunca yerləşən ölkələrə, mənim ölkəmə, o cümlədən eyni qaz bazarlarında fəaliyyət göstərən hər birimizə xidmət edəcək. Birləşmiş Krallıq global enerji təhlükəsizliyi məsələlərinə çox böyük əhəmiyyət verir.

Şaxələndirilmiş neft və qaz mənbələri neinki etibarlı təchizatı, o cümlədən iqtisadi inkişafı təmin edir. Enerji bütün dünyada iş yerləri və artım üçün çox vacibdir. Biz hamımız etibarlı, təhlükəsizlik və təmin edilmiş enerji təchizatını arzulayırıq. Biz istəyirik ki, enerji iqtisadiyyatımız rəqabətədavamlı, həmçinin əlçatan olsun. Birləşmiş

Krallıq neft və qaz sektorunda Azərbaycan ilə sıx əlaqələrini, o cümlədən Britaniya və Azərbaycanın enerji şirkətləri arasında uzun tarixi olan ticari münasibətləri yüksək dəyərləndirir.

Türkmenistan Prezidentinin müşaviri Yaxşigəldi Kakayev bildirdi ki, Cənub Qaz Dəhlizi Avropa İttifaqı üçün prioritet enerji layihəsidir. Ölkəsinin enerji, rabitə və nəqliyyat sahələrində əməkdaşlığın çoxtərəfli formatının tərəfdarı olduğunu deyən Yaxşigəldi Kakayev Türkmenistanda bu sahədə görülən işlərdən danışaraq bildirdi:

- Türkmenistan Cənub Qaz Dəhlizinin icrası ilə bağlı əldə edilən əhəmiyyətli irəliləyiş, xüsusən də may ayında Cənub Qaz Dəhlizinin birinci mərhələsinin işə salınmasını və 2018-ci ilin iyulunda TANAP layihəsinin istismara verilməsini alqışlayır. Türkmenistan da Qərb istiqamətində və Avropa ölkələri bazarını təmin etmək üçün lazım olan miqdarda təbii qazın təchizatını təşkil etmək imkanına malikdir. Şərqi Avropa ölkələrinin enerji təhlükəsizliyinə qiymətli töhfə verə biləcək mühüm infrastruktur layihələrindən biri Transxəzər qaz boru kəməridir. Bu layihənin reallaşdırılmasının texniki-hüquqi aspektlərinə dair ilk müzakirələr üçtərəfli formatda Türkmenistan, Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında 2011-ci ildə başlanıb. Sonradan danışıqlar beşərəfli formatda - Gürcüstan və Türkiyə də daxil olmaqla 2015-ci ildən nazir müavinləri səviyyəsində davam etdirilib. Türkmenistan Avropa istiqamətində türkmen qazının çatdırılma mümkünliyünün müzakirəsi üzrə danışıqları bərpa və davam etdirməyə hazır olduğunu təsdiq edir. Mən əminəm ki, Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin beşinci toplantısı bu layihənin uğurla reallaşdırılmasında növbəti mühüm addım olacaq.

Türkiyənin enerji və təbii sərvətlər naziri Fatih Dönməz bildirdi ki, Cənub Qaz Dəhlizi layihəsi region ölkələrinin birgə işbirliyi həyata keçirməklə bağlı qərarını ortaya qoydu və bölgədə icra olunan digər layihələr də bundan nümunə götürməlidir. Türkiyənin TANAP vasitəsilə ilk qazı ötən ilin iyununda aldığını, artıq Yunanıstan sərhədinə qədər olan hissədə infrastruktur işlərinin tezliklə başa çatdırılmasının diqqətdə saxlandığını bildiren Fatih Dönməz

məz TAP layihəsinin də sürətlə başa çatdırılmasına ümid etdiklərini vurğulayaraq dedi:

- Türkiyə-Azərbaycan qardaşlığı TANAP ilə bölgə coğrafiyasının sərhədlərini aşaraq yeni qitələrə və yeni zirvələrə çatdı. TANAP cənab prezidentlərimiz Ərdoğanın və Əliyevin güclü iradələri və qonşu ölkələrin uzaqgörən liderləri sayəsində ortaya çıxdı. Azərbaycanın və Türkiyənin güclü enerji baxışı sayəsində işləri birlikdə necə həyata keçirdikse, bundan sonra da reallaşdırmağa davam edəcəyik. Bu güclü əlaqələr, bu sarsılmaz qardaşlıq və dərin məhəbbət bizim insanlığa bəxş edəcəyimiz ən böyük mirasdır.

TANAP uduzanın olmadığı tarixi bir layihədir. TANAP ilə Türkiyənin enerji sahəsində açar ölkə rolunu güclənəcək. Azərbaycan tədarükçü ölkə kimi yeni bazarlara çıxma biləcək. Avropa isə mənbə ölkələrin və marşrutların şaxələndirilməsini artırma biləcək. TANAP Avropanın enerji təhlükəsizliyinə verdiyi töhfə ilə

yanaşı, Türkiyənin enerji siyasəti baxımından da tamamlayıcı və dəstəkləyici amil olacaq. Bu, milli enerji və mədəni siyasətimizdə açıqladığımız enerji təhlükəsizliyi üçün mühüm əhəmiyyətə malik layihədir.

"Şahdəniz-2" və Cənubi Qafqaz Boru Kəməri layihəsinin genişləndirilməsi barədə məlumat verən BP-nin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə üzrə regional prezidenti Qəri Counz BP-nin Cənub Qaz Dəhlizi kimi tarixi layihədə iştirak etməkdən qürur duyduğunu bildirərək dedi:

- Prezident İlham Əliyevin xüsusi, şəxsi diqqəti və dəstəyi global neft və qaz sənayesində bu vaxtdək həyata keçirilmiş ən böyük və ən mürəkkəb təşəbbüslərdən biri hesab edilən bu layihənin uğurla icrasında aparıcı amil olub. Həqiqətən də bu, çox nəhəng bir layihədir. Ölkədə hərbi sektor xaricində indiyədək həyata keçirilmiş ən böyük layihədir. Belə irimiqyaslı layihələrin özünəməxsus çətinlikləri olur. Bu cür çətinliklər texniki, mühəndis, kommersiya, normativ-hüquqi və əlbəttə, geosiyasi xarakter daşıya bilər. Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin özünəməxsus mürəkkəbliyi bütün bu aspektləri özündə cəmləşdirir. Bu layihəni bir şirkətin, yaxud da bir ölkənin gerçəkləşdirməsi mümkün olmazdı. Bu layihənin icrası yeddi ölkənin və hökumətin, Avropa İttifaqının və digər müvafiq beynəlxalq təşkilatların, tərəfdaşlarımızın dörd ölkədəki alıcıları, tikinti işlərinə cəlb olunmuş 40 min insanı, çox sayda podratçı şirkətin, yüzlərlə icmanın, tənzimləyici orqanların, yerli icra orqanlarının və bir çox coğrafi regionda yerləşən digər maraqlı tərəflərin dəstəyi, birgə fəaliyyəti, əməkdaşlığı, əlaqələndirməsi və razılaşdırmanı əhatə etdi.

TANAP-ın baş direktoru Saltuk Düzyol və TAP-ın icraçı direktoru Luka Şipati çıxış edərək Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin əhəmiyyətindən, Azərbaycanın regionun və Avropanın enerji təhlükəsizliyində rolundan danışıdılar.

* * *

Sonra Cənubi Qafqaz boru kəmərinin genişləndirilməsi və "Şahdəniz-2" layihəsinə həsr olunan videoçarx nümayiş olundu.

Daha sonra Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin görüşünün iştirakçıları tərəfindən Birgə Bəyannamə qəbul edildi.

Yeni Fərman:

Ölkədə sənədsiz və qeydiyyatsız bina qalmayacaq

BU SAHƏDƏ ŞƏFFAFLIQ VƏ ƏN ƏSASI VƏTƏNDAŞ MƏMNUNLUĞU TƏMİN OLUNACAQ

Azərbaycan vətəndaşlarının bütün hüquq və azadlıqlarının qaranlıq olan, hələ ilk dəfə dövlət başçısı seçilərkən “hər bir azərbaycanlının Prezidenti” olacağına söz verən və bu vədinə əməl edən cənab İlham Əliyev vətəndaşların problemlərinin həllinə xüsusi həssaslıqla yanaşır. Dövlətimizin başçısı ölkə vətəndaşlarının gündəlik qayğı və problemlərinin həllini daim diqqətdə saxlayır, insanların həyat şəraitinin, güzəranının yaxşılaşdırılması, onların daha yaxşı yaşamasına imkan verən sosial infrastrukturun yaradılması üçün bütün tədbirlərə önəm verir.

Ölkəmizin iqtisadi qüdrətinin artması vətəndaşların sosial rifahının yüksəldilməsinə yönəlmiş layihələrin uğurla həyata keçirilməsinə zəmin yaradıb. Xüsusilə qeyd etmək yerinə düşər ki, vətəndaşların mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılmasına xidmət edən məqsədyönlü və sistemli tədbirlərin həyata keçirilməsi də böyük sosial əhəmiyyətə malikdir. Xəbər verildiyi kimi, Prezident İlham Əliyev fevralın 19-da “Bəzi çoxmənzilli binaların istismarına icazə verilməsinin sadələşdirilməsi haqqında” Fərman imzalayıb.

Fərmanda 2019-cu il yanvarın 1-dək bütün mərtəbələrinin, yan divarlarının və dam örtüyünün inşası daxil olmaqla tikintiquraşdırma işləri başa çatmış və istismar edilən mənzilləri olan çoxmənzilli yaşayış binalarının (çoxmənzilli yaşayış binası komplekslərinin) istismarına icazə verilməsi qaydaları müəyyənləşdirilir. Fərmanda qeyd edilir ki, Azərbaycan Respublikasında əhalinin yaşayış səviyyəsinin və sosial rifahının yüksəldilməsi dövlət siyasətinin başlıca prioritetlərindən biridir. Ölkənin sosial-iqtisadi inkişafı konsepsiyasına uyğun olaraq vətəndaşların mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılmasına hədəflənən məqsədyönlü və sistemli tədbirlər həyata keçirilir. Fərmana əsasən, istismarına icazə verilməmiş çoxmənzilli yaşayış binalarının sakinlərinin mənafeələrini və Azərbaycanın sosialyönümlü dövlət siyasətinin əsasını təşkil

edən humanizm prinsiplərini əsas götürərək, həmin binaların istismarına icazə proseduru və müddətini optimallaşdırmaq, bu sahədə şəffaflığı və vətəndaş məmnunluğunu təmin etmək məqsədilə çoxmənzilli yaşayış binalarının istismarına icazə verilecək.

Bu günə kimi yüzlərlə çoxmənzilli binalarda yaşayan insanlar müəyyən səbəblər üzündən öz mənzilinə hüquqi sahib ola bilmirdi, nə də yaşadığı yer üzrə qeydiyyatda düşə bilmirdi. Bu da özündə çoxlu çətinliklər yaşadırdı və vətəndaşları narahat edirdi. Yeni Fərman illərdən bəri yaşadığı mənzili sənədləşdirə bilməyən, tikinti şirkətləri və müxtəlif rəsmi qurumlarla çox çətin problemlər yaşayan minlərlə insanın yolunu açmaq və problemin həllini asanlaşdırmaqla, bütün Azərbaycan cəmiyyətinin həyat tərzinə təsir göstərmək istiqamətində mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Sənədə əsasən vətəndaşlar mənzillərinin sənədləşdirilməsi problemi ilə yanaşı, bəzi çoxmənzilli binaların sakinləri kommunal xidmətlərdən istifadədə çətinliklərlə də üzləşirdilər. Prezidentin imzaladığı Fərman əsasında vətəndaşlar qaz, su, işıq problemlərindən tam azad olacaqlar. 2020-ci ilin yanvarın 1-dək qüvvədə olacaq Fərmanda dövlətimizin başçısı Fövqəladə Hallar Nazirliyinə, Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinə, Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinə, yerli icra hakimiyyəti orqanlarına, “Azər-

su” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə, “Azərişiq” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə və Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin “Azəriqaz” İstehsalat Birliyinə tapşırıqlar da verib.

Bir sözlə, belə bir Fərmanın imzalanması bir daha sübut edir ki, Azərbaycanda əhalinin yaşayış səviyyəsinin və sosial rifahının yüksəldilməsi dövlət siyasətinin və ölkə Prezidentinin apardığı sosial siyasətin başlıca prioritetlərindən biridir. Ölkənin sosial-iqtisadi inkişafı konsepsiyasına uyğun olaraq, Azərbaycan vətəndaşlarının mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılmasına hədəflənən məqsədyönlü və sistemli tədbirlər hazırda da davam etdirilməkdədir.

Qeyd etmək yerinə düşər ki, dövlətimizin başçısının çoxmənzilli yaşayış binalarının sakinlərinin mənafeələrini, həmin binaların istismarına icazə proseduru, bu sahədə şəffaflığı və vətəndaş məmnunluğunu təmin etmək məqsədilə imzaladığı Fərman əhali tərəfindən çox böyük sevincə qarşılanıb. Bir sözlə, Fərman sayəsində ölkədə sənədsiz və qeydiyyatsız bina qalmayacaq. Heç bir əngəl olmadan bəzi çoxmənzilli binaların sənədləşdirilməsi işi həyata keçiriləcək. Ən əsası isə vətəndaşların vaxt itkisi ilə üzləşməməsi üçün sənədlərin hazırlanması prosesi elektron qaydada aparılacaq. Bununla da Prezident İlham Əliyev daha bir “çoxillik həllolunmaz problem”ə son qoydu.

Bu bir daha sübut edir ki, dövlət siyasətinin əsasında Azərbaycan vətəndaşı, insan amili dayanır. Görülən işlər, həyata keçirilən uğurlu islahatlar, imzalanan Fərman və sərəncamlar xalqımızın sosial rifahının daha da yaxşılaşdırılmasına, vətəndaşlarımız üçün yüksək səviyyəli həyat şəraitinin yaradılmasına xidmət edir.

Orxan Vahidoğlu,
“iki sahil”

Hadi Rəcəbli:

Prezident İlham Əliyev vətəndaşların rifahının daha da yüksəlməsi üçün davamlı olaraq mühüm qərarlar qəbul edir

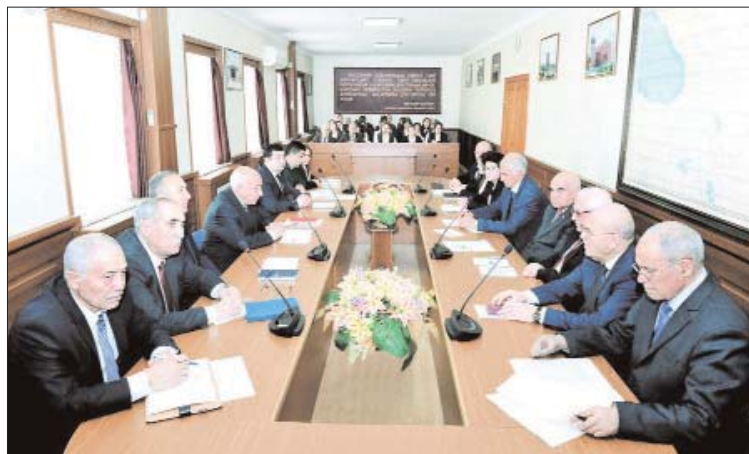
“Prezident İlham Əliyev vətəndaşların rifahının daha da yüksəlməsi üçün davamlı olaraq mühüm qərarlar qəbul edir”. Bu fikri Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Hadi Rəcəbli deyib.

H.Rəcəbli bildirib ki, “Əmək pensiyaları haqqında” qanuna edilən dəyişikliyə əsasən minimum pensiyaların məbləği 2019-cu il 1 mart tarixindən 160 manat məbləğində müəyyən olunur. Onun sözlərinə görə, qanuna uyğun olaraq təyin edilmiş əmək pensiyasının məbləği əmək pensiyasının minimum məbləğindən aşağı olduqda, həmin məbləğə çatdırılmaqla ödənilir.

“Hazırda minimum pensiyanın məbləği 116 manatdır və hazırkı artım pensiyaçıların rifahının daha da yaxşılaşmasına müsbət təsir göstərəcək. Bu artım nəticəsində 9 min nəfərin pensiyası iki dəfə, 26 min nəfərin pensiyası 30 faiz aracaq. Bütövlükdə isə artım, 38.5 faiz olacaq. Minimum pensiyaların məbləğinin artırılması əhalinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması baxımından mühüm addımdır. Prezident İlham Əliyev bu günlərdə Sumqayıt şəhərinə səfəri zamanı bildirdi ki, əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi işi ardıcıl olaraq davam etdiriləcək. Minimum pensiyaların məbləğinin artırılması da bu prosesin tərkib hissəsidir”-deyə, komitə sədri vurğulayıb.

Cəlil Məmmədquluzadənin Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində xüsusi yeri var

Görkəmli ədib Cəlil Məmmədquluzadənin publisistikası, dram əsərləri Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində mühüm yer tutur. Xalqa bağlılığı, ana dilinə məhəbbəti, eləcə də müasirliyi və bəşəri dəyərləri təbliğ edən yazıçının zəngin irsi xalqımızın ədəbiyyat tarixində və yaddaşında unudulmaz yer tutub.

AZƏRTAC-ın Naxçıvan bürosu xəbər verir ki, bu fikirlər AMEA Naxçıvan Bölməsində Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, yazıçı, dramaturq və ictimai xadim Cəlil Məmmədquluzadənin 150 illik yubileyinə həsr olunmuş elmi konfransda səsləndirilib.

AMEA Naxçıvan Bölməsi, Naxçıvan Muxtar Respublikası Yazıçılar Birliyi, “Naxçıvan” və Naxçıvan Dövlət universitetləri tərəfindən birgə təşkil olunan konfransda bölmənin sədri, akademik İsmayıl Hacıyev Prezident İlham Əliyevin “Cəlil Məmmədquluzadənin 150 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında”, eyni zamanda, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talıbovun “Cəlil Məmmədquluzadənin 150 illik yubileyinin Naxçıvan Muxtar Respublikasında keçirilməsinə dair Tədbirlər Planı”nın təsdiq edilməsi haqqında sərəncamlarına uyğun olaraq ölkəmizdə, o cümlədən muxtar respublikada silsilə tədbirlərin keçirildiyini bildiri. Alim sözügedən sərəncamları bütünlükdə Azərbaycan ədəbiyyatına verilən dəyər kimi qiymətləndirib.

İsmayıl Hacıyev Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində xüsusi yer tutan böyük yazıçı və ictimai xadim, Naxçıvan ədəbi mühitinin yetirməsi, “Molla Nəsrəddin” satirik məcmuəsinin və eyniadlı ədəbi məktəbin yaradıcısı Cəlil Məmmədquluzadənin zəngin və çoxcəhətli yaradıcılıq fəaliyyəti barədə ətraflı danışib. Bildirib ki, Vətən, millət, dil Cəlil Məmmədquluzadə yaradıcılığının əsas mövzusu olub.

Alim Cəlil Məmmədquluzadə yaradıcılığına, onun ədəbi-mədəni irsinə göstərilən dövlət qayğısından da bəhs edib. Diqqətə çatdırıb ki, ölkəmizdə bir sıra mədəni-maarif müəssisələrinə ədibin adı verilib. Onun vaxtilə müəllimlik etdiyi yaşayış məntəqəsi Cəlilkənd adlandırılıb. Bakı və Naxçıvanda Cəlil Məmmədquluzadənin ev-muzeyləri, Nəhrəm və Cəlilkənddə xatirə muzeyləri yaradılıb. Həmçinin Naxçıvan və Cəlilabadda ədibin heykəli ucaldılıb. Görkəmli yazıçının əsərləri latın qrafikası ilə yenidən çap olunub, bir sıra xarici dillərə tərcümə edilib, yaradıcılığının tədqiqi və təbliği istiqamətində mühüm işlər görüldü.

Konfrans məruzələrlə davam etdirilib.

Elçin Mirzəbəyli:

Dövlətimizin başçısının bu Fərmanından sonra mənzil sahibləri bir daha sənəd problemi ilə üzləşməyəcəklər

Azərbaycan Prezidentinin "Bəzi çoxmənzilli binaların istismarına icazə verilməsinin sadələşdirilməsi haqqında" Fərmanı dövlətimizin başçısının vətəndaşları narahat edən bütün məsələləri diqqət mərkəzində saxladığının, ölkə həyatının bu və ya digər sahəsində mövcud olan

problemlərin aradan qaldırılması istiqamətində çevik və təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirdiyinin göstəricisidir.

Bu fikirləri AZƏRTAC-a açıqlamasında siyasi ekspert Elçin Mirzəbəyli bildirib.

O qeyd edib ki, 2019-cu il yanvarın 1-dək bütün mərtəbələrinin, yan divarlarının və dam örtüyünün inşası daxil olmaqla tikinti-quraşdırma işləri başa çatmış və istismar edilən mənzilləri olan çoxmənzilli yaşayış binalarının (çoxmənzilli yaşayış binası komplekslərinin) istismarına icazə verilməsi ilə bağlı Fərmanla müəyyən edilmiş qaydalar ciddi araşdırmaların və mövcud vəziyyətin ətrafı təhlili nəticəsində ortaya çıxan konseptual yanaşmanın nəticəsidir.

Onun sözlərinə görə, Fərmanda yer alan bütün müddəalar və problemlərin aradan qaldırılması üçün tətbiqi tələb olunan mexanizmlər, ilk növbədə, Azərbaycan vətəndaşının maraqlarının təmin olunmasına, hüquqlarının qorunmasına xidmət edir. Fərmanla tikinti şirkətlərinə müvafiq dövlət qurumu tərəfindən verilmiş rəyə əsasən mövcud çatışmazlıqları aradan qaldırmaq üçün 5 ay möhlət verilməsi nəzərdə tutulur ki, bu da, ilk növbədə, çoxmənzilli yaşayış binaları və komplekslərinin sakinlərinin daha təhlükəsiz, daha rahat mənzillərdə yaşaması, onların maraqlarının hərtərəfli təmin olunması baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu, həm də tikinti şirkətlərinə bu və ya digər binanın inşası zamanı yol verdikləri xətalara aradan qaldırmağa imkan verir.

E.Mirzəbəyli əlavə edib ki, Fərmanda müvafiq dövlət qurumlarının qarşısında qoyulan bütün vəzifələrin icrası üçün konkret müddət nəzərdə tutulub. Bu, verilən tapşırıqların icrası, vətəndaşların rahat həyatının təmin edilməsi, problemlərinin tez bir zamanda həll edilməsi üçün nəzərə tutulan imperativ tələbdir.

Azərbaycan Prezidentinin bundan öncə imzaladığı bütün hüquqi-normativ aktlar kimi "Bəzi çoxmənzilli binaların istismarına icazə verilməsinin sadələşdirilməsi haqqında" Fərmanın da fəlsəfi mahiyyətində Azərbaycan vətəndaşının maraqları, insan amili, humanizm prinsipləri dayanır.

Bu Fərmanın çoxmənzilli yaşayış binalarında mənzil əldə edən Azərbaycan vətəndaşlarının olduqca mühüm, bəlkə də həyatı əhəmiyyət kəsb edən problemlərinin həllinə imkan yaratdığını bildiren ekspert deyib: "İmzalanmış yeni Fərman bu sahədə mövcud olan çatışmazlıqlara nöqtə qoyur. Hər bir insan üçün öz evində rahat və problemsiz yaşamaq mühüm sosial-psixoloji əhəmiyyət daşıyır. Bu, olduqca həssas məsələdir. Ölkəmizdə güzəştli mənzil sisteminin tətbiqi, ipoteka və Kredit Zəmanət Fondunun yaşayış sahələrini satmaq öhdəliyi ilə kirayəyə verməsi qaydalarının müəyyənəşdirilməsi, ipoteka şərtlərinin asanlaşdırılması, əhalinin ən müxtəlif təbəqələrinin mənzillərlə təmin edilməsi istiqamətində həyata keçirilən çoxsaylı layihələr Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan vətəndaşlarının həssaslıqla qəbul etdikləri bütün məsələlərə xüsusi diqqət və qayğısının göstəricisidir.

Daha 5 "ABAD"çı ailəsinin qida məhsulları satışa çıxarılıb

Ailə Biznesinə Asan Dəstək ("ABAD") tərəfindən dəstəklənən ailə təsərrüfatlarının istehsal etdiyi yeni çeşid qida məhsulları satışa çıxarılıb.

"ABAD"-dan AZƏRTAC-a verilən xəbərə görə, artıq yeni və yüksəkkeyfiyyətli qida məhsulları "Bravo" hipermarketləri və orada fəaliyyət göstərən "ABAD" bakaleyaalarında öz alıcılarını gözləyir.

Həmin məhsullara Ağasiyevlər ailəsinin "Lyubitelskaya" və "Doktorskaya" kolbasaları; Niftəliyevlər ailəsinin "Baharat" pendiri; Məmmədililər ailəsinin badımcan kürüsü; Səbzəliyevlər ailəsinin qara zirə yağı; Cəfərovlar ailəsinin alma qurusu daxildir.

Yeni ət və süd məhsulları, yeni Ağasiyevlər ailəsinin "Lyubitelskaya" və "Doktorskaya" kolbasaları, Niftəliyevlər ailəsinin "Baharat" pendiri və Cəfərovlar ailəsinin alma qurusu məhsulları Quba "ABAD" Factory istehsalat kompleksində istehsal edilir. Badımcan kürüsü isə Məmmədililər ailəsi tərəfindən Masallı rayonunda hazırlanır.

Xatırladaq ki, "ABAD" nişanı altında satışa çıxarılan qida məhsulları texniki qaydaların tələblərinə uyğun olaraq bütün sertifikatlaşdırma yoxlamalarından keçib. Bu məhsulların keyfiyyətinə xüsusi diqqət yetirilir.

"ABAD" publik hüquqi şəxsi Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə 2016-cı il sentyabrın 23-də yaradılıb. Məqsəd Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafında vətəndaşların fəal iştirakına, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına, əhalinin məşğulluq səviyyəsinin artırılmasına və rəqəbətcabılıyyətli ailə təsərrüfatlarının formalaşdırılmasına dəstək verərək sosialyönümlü layihələrin həyata keçirilməsidir.

"ABAD" publik hüquqi şəxsin fəaliyyətinin prioritet istiqamətləri dekorativ-tətbiqi xalq sənətkarlığı və kənd təsərrüfatı sahəsində fəaliyyət göstərən ailə bizneslərinə dəstək verməkdir. Hazırda qida məhsulları sahəsində satışda 28 brend təqdim olunur.

Aynur Camal: Medianın yazdıqları və yaydıqları təsirsiz qalmır

İkisahil.TV-nin "Bizimlə həmsöhbət" verilişində "Teleqraf Holding"-in rəhbəri Aynur Camalla mətbuatın bu günü ilə bağlı maraqlı müzakirələr apardıq

- Aynur xanım, bu gün ölkə ictimaiyyətinin yazılı və elektron KİV-lərdən gözləntiləri nədən ibarətdir?

- Əvvəlcə onu qeyd edim ki, bu yaxınlarda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev yerli telekanala verdiyi müsahibədə media haqqında çox maraqlı fikirlər sələndirdi. Bu müsahibədə medianın görməli olduğu işlər və yaxın perspektivdə atmalı olduğu addımlar barədə çox vacib və maraqlı mesajlar verildi. Cənab İlham Əliyev bildirdi ki, jurnalistlər onun köməkçiləridir. Ölkədə baş vermiş hadisələr barədə məhz mediadan informasiya alır. Medianın qaldırdığı məsələlərlə tanış olduqdan sonra bu barədə reaksiyasını ortaya qoyur. Məsələn, nəhəli üçün lazımi addımlar atır. Təbii ki, media təmsilçisi olaraq cənab Prezidentin dilindən bunu eşitmək mənim üçün həddindən artıq xoş idi. Çünki bu, medianın nüfuzuna birbaşa təsir edən məsələdir. Bu o deməkdir ki, medianın yazdıqları və yaydıqları təsirsiz qalmır. Yeni media sözün əsl mənasında Azərbaycanda dördüncü hakimiyyət rolunu oynamaqdadır.

Mənə görə ilk növbədə media-da çatışmayan peşəkarlıq məsələsidir. Çünki Azərbaycan mediasında kifayət qədər vicdanlı, peşəsini sevən peşəkar insanlar olduğu kimi, eyni zamanda, təsadüfi insanlar da həddindən artıq çoxdur. Bu da bir çox hallarda medianın mötəbərliyinə, nüfuzuna təsir edir. Bu baxımdan düşünürəm ki, peşəkarlıq məsələsinə çox ciddi önəm vermək lazımdır. Çünki media elə bir sahədir ki, hər birimizin həyatına nüfuz edir. Hər birimizin evində çağırılmamış qonaqdır. Artıq yeni bir media erasında yaşayırıq. Demək olar ki, hər kəsin əlində kiçik bir telefon cihazı var. Onun vasitəsilə dünyada baş verən hadisələr barədə hər saniyə ərzində informasiya ala bilirik. Düşünürəm ki, insanların həyatına birbaşa təsir etmə səbəblərinə görə media peşəkarların əlində olmalıdır.

-Cənab Prezidentin media nümayəndələrini özünün köməkçiləri adlandırdığını qeyd etdiniz. Bu, çox maraqlı, eyni zamanda, medianın üzərinə böyük bir məsuliyyət qoymaq deyilmi?

- Tamamilə haqlısınız. Cənab Prezidentin media təmsilçilərini, jurnalistləri köməkçiləri adlandırması bizim üzərimizə çox böyük

məsuliyyət qoyur. Yeni biz necə gəldi informasiya yaymaqla bilmərik. Təbii ki, xəbərin mötəbərliyinə, dəqiqliyinə, səhihliyinə son dərəcə əhəmiyyət verməliyik. Onlayn media artıq demək olar ki, media sahəsinə zəbt edib. Bunun təbii ki, yaxşı tərəfləri ilə yanaşı, zərərli tərəfləri də var. Zərərli tərəfi ondan ibarətdir ki, hər kəs bir domen adını qeydiyyatdan keçirərək balaca bir noutbookla özünü sayt rəhbəri elan edib fəaliyyət göstərə bilər. Bu tip qeyri-peşəkarların yanlışlığı çox qorxuludur. Bunun qarşısının alınması üçün zəruri addımlar atılmalıdır.

- Maraqlıdır, "Teleqraf Holding"-in rəhbəri kimi, mətbuatda sırf peşəkarlığı saxlamaq üçün əməkdaşları işə qəbul edərkən hansı kriteriyaları əsas götürürsünüz?

-Birinci növbədə, işə götürülən şəxs üçün sınaq müddəti elan edilir. Həmin sınaq müddətində işə götürülən şəxsin şəxsi keyfiyyətləri və bacarığı nəzərə alınır. Digər məsələ onun təhsil məsələsidir. Daha çox üstünlüyü jurnalistika fakültəsini bitirmiş məzunlara veririk. Amma bildiyiniz kimi, buna həmişə nail olmaq olmur. Jurnalistika fakültəsini bitirmiş gənclərimizin də böyük əksəriyyətinə bəzi hallarda yazmağı özümüz öyrədirik. Təcrübəyə gələn məzunlar demək olar ki, yazmağı iş prosesində öyrənirlər. Bu da bir az vaxt aparır. Onlara sıfırdan jurnalistikani öyrətməli oluruz.

- Çap mətbuatının aktuallığının itirilməsi ilə bağlı bədbin proqnozlar təəssüf ki, özünü doğrultmağa başlayıb. Necə fikirləşirsiniz, ümumiyyətlə, çap mediası qalmalıdır?

- Bilirsiniz, bütün dünyada çap mediasına maraq azalır. Yeni dünyanın ən məşhur qəzetləri belə özlərinin print versiyalarının fəaliyyətinə son qoyub onlayn versiyasında işlənməsinə üstünlük verirlər. Bunun da səbəbi düşünürəm ki, sadəcə texnoloji yeniliklərlə bağlıdır. Bir az əvvəl əlimizdə olan kiçik telefon cihazından danışdıq. Əgər biz informasiyanı mobil telefonumuz vasitəsilə ala bilirikse print medianı gözləmək, yeni bu gün baş vermiş hadisəni çap edib sabah oxucuya təqdim etmək açığı mənasını itirir. Onlayn media bizə imkan verir ki, dünyanın ən ucaq bölgəsində baş vermiş hadisədən saniyələr ərzində xəbər tutaq. Yeni, bir gün sonra verilən xəbər

artıq öz əhəmiyyətini itirir. Hətta hadisədən bir saat vaxt keçdikdən sonra o, köhnəlmiş informasiya sayılır. O baxımdan düşünürəm ki, çap mediası ilə bağlı yaranmış vəziyyət dəhşətli hadisə deyil. Bütün dünya buna hazırdırsa, biz də bunu normal qarşılamalıyıq. Yeni dövlət uzun illərdir ki, dotasiya ayırır. Azərbaycanda çap mediasının ömrünü uzatmaq üçün müəyyən layihələr həyata keçirilir. Amma sonda bu, oxucuların qəzetə olan marağını təmin etmərsə, düşünürəm ki, artıq dünyadan gələn sosial sifariş almağın vaxtıdır.

- Ancaq yaşlı nəsilə hələ də print mediaya maraq qalmaqdadır...

- Bilirsiniz, bu, daha çox nostalgiyadır, vərdəsdir. Çünki insanların həyatının böyük bir hissəsi qəzet oxumaqla keçib. O, insanları çox yaxşı anlayıram. Amma bilirsiniz, inkişafın qarşısını almaq mümkün deyil. Sadəcə ona uyğunlaşmaq lazımdır. Biz indiyə kimi çap mediasına süni nəfəs verərək yaşatmağa çalışırıq. Elə bir mərhələyə gəlib çatmışıq ki, xəbər qəzetçiliyi öz ömrünü başa vurub. Bu gün print medianın saxlanmasını istəyirikse onun daha cazibədar formalarını axtarıb tapmalıyıq. Məsələn, elə elmi, siyasi araşdırma materialları hazırlanmalıdır ki, onlar 50 il sonra da aktuallığını saxlamış olsun. Belə qəzetlər özünə oxucu tapa bilər. Amma konkret xəbərçilikdən bəhs edən bütün print medianın ömrü başa çatdı.

-Bu gün mətbuatımızın çox ehtiyac hiss etdiyi məqamlardan biri də reklam bazarıdır. Azərbaycan mediasında reklam bazarı çox aşağı səviyyədədir. Necə etmək olar ki, medianın reklam bazarı artsın?

- Danışmaq çox çətindir. Çünki Azərbaycanda reklam bazarı kiçik bir bazardır. Qonşu ölkələr olan Rusiya və Türkiyə ilə müqayisədə bizim reklam gəlirlərimiz xeyli aşağıdır. Yeni onların gəlirlərinin demək olar ki, 99 faizi reklamlardan ibarətdir. Çox təəssüflər olsun ki, ölkəmizdə iş adamları mediaya reklam verməyə həvəsli deyillər. Küçədə reklam banneri qoymağa reklam şirkətləri daha çox üstünlük verirlər, nəinki mediada. Yəqin ki, gələcəkdə bu istiqamətdə müəyyən addımlar atılacaq.

Şəmsiyyə Əliyeva, "İki sahil"

Bu hakimiyyət Əli Kərimliyə də iki açar verib!

HAZIRKI İQTİDARIN DÖVRÜNDƏ AZƏRBAYCAN VƏTƏNDAŞLARI BİR MİLYON ŞƏXSİ MİNİK MAŞINI ALIB

Təhə Şahsuvarlı

Bu günlərdə Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi Əli Həsənov "Müxalifətçilik missiyası və Azərbaycanın milli maraqları" başlığı ilə yetərinə əhatəli bir məqalə ilə çıxış etdi.

Əli Həsənovun təcrübəli bir dövlət adamı və siyasi texnoloq sərişəsi ilə AXCP sədri Əli Kərimlini, Anadolu türkləri demiş, "muhattap" alması, zənnimcə, həm də ictimai-siyasi müzakirə mühitinə xaricdəki söyüş çətinliyini sirayətini engəlləmək niyyəti güdüdü. Elə bu səbəbdən də Əli Kərimliden ilk növbədə siyasi müzakirə mühitinin genişlənməsinə xidmət edən ruhda cavab açıqlaması gözləməyə meylli idim, ancaq çox təəssüflər olsun ki, emosional sarsıntı və qıcıqlanma səviyyəsi mühakimə və mükamillənin təminatı çərçivəsini aşdı.

Odur ki, Əli Həsənovun məqaləsində səslənən tezislərə və Əli Kərimlinin cavab müsahibəsinə hələ toxunmadan iki məsələyə xüsusi diqqət cəlb etmək istəyirəm.

Birincisi, Əli Kərimli ictimai kommunikasiya baxımından hələ 19 yanvar mitinqində ciddi bir səhv buraxmış, tribunadan kütlənin sayını dəfələrlə şişirdilmiş şəkildə elan etmişdi. "Məhsul" stadionu qıraq-bucağı ilə birlikdə maksimum 5 min kvadratmetrdir, bu ölçüdə bir sahəyə isə nəinki 20, hətta 10 min adamın sığması riyaziyyata, cəbrə, həndəsəyə ziddir. Məhz bunu nəzərə alaraq Əli Kərimli daha real bir rəqəm, məsələn, 5 min söyləsəydi və diqqəti narazı elektoratın kəmiyyətinə deyil, problemlərə yönəltseydi, problemlərin həlli yolları baxımından bir neçə tutarlı təklif səsləndirəydi, daha optimal mövqe sərgiləmiş olardı.

İkinci deyəcəyim bir qədər ixtisasımla bağlıdır. Əli Kərimlinin, yaxud başqa bir siyasətçinin, siyasi təhlilçinin öz mövqeyinə haqq qazandırmaq üçün internet sorğularına istinad etməsi bəribaşdan öz qapısını açıq buraxması deməkdir. 7 min adamdan ibarət bir qrupla cəmiyyətin ümumi mövqeyini üzə çıxarmaq, siyasi rəğbət və antipatiyaları şərtləndirmək, ən əsası, elektoral davranışları proqnozlaşdırmaq üçün hədəf qrup xüsusi metodologiya ilə seçilməli, sualların strukturlaşdırılması zamanı bir sıra fəndlərdən istifadə edilməli, təhlil və proqnozlaşdırma zamanı demoqrafik göstəricilər nəzərə alınmalı, müqayisə edilməlidir. Ana müxalifət lideri statusuna iddia edən bir siyasətçinin elmi əsaslardan xali, bir növ əyləncə xarakteri daşıyan, hətta Ermənistan kəşfiyyatının trollarının da

üzünə açıq olan interaktiv sorğulara istinad etməsi yanlışdır, yanlışdır və bir də yanlışdır!

İndi gələk Əli Həsənovun Əli Kərimliyə ünvanlanan ittiham və suallarına və bəxəş görək, müxalifətin hakimiyyət qarşısında qaldırdığı məsələlərə ətraflı və tutarlı bir cavab verildiyi halda, hakimiyyətin siyasi-ideoloji həmləsi qarşısında "Məhsul" stadionundakı tribunadan düşərgədəxili birinciliyini elan etmiş AXCP sədri hansı intellektual hazırlıq nümayiş etdirdi?

Bunun üçün ilk növbədə Prezidentin köməkçisi tərəfindən müxalif siyasətçinin qarşısına qoyulan faktların hamısını da olmasa, bir qismini çeşidləyək və ümumiləşdirək.

1. Əli Həsənov ilk növbədə Əli Kərimlinin mərhum Əbülfəz Elçibəyə xəyanət etdiyini, sabiq prezidentin vəfatı ərəfəsində AXCP-nin parçalanmasındakı mənəvi-siyasi rolunun və payının partiyada qalan hər kəsdən çox olmasını xatırlatmışdı. Bu, bütün Azərbaycan cəmiyyətinin ümumi fikri olmaqla, Əli Kərimlinin ən zəif nöqtəsidir və istənilən siyasi rəqəbdə ona ünvanlanacaq əsas ittihamlardan biridir.

2. Bu ittihamlar yalnız o zaman təsirsiz və səmərəsiz ola bilər ki, Əli Kərimli Əbülfəz Elçibəyin vəfatından keçən 20 ilə yaxın vaxt ərzində əvvəlkindən daha güclü təşkilat qura, daha güclü ideoloji iş aparsa, daha güclü nailiyyətlər əldə edəydi. Əli Kərimli bütün bunları bacarmayıb. Bacarmaması bir yana, üstəlik, indi harada olduğu bilinməyən Gənclər Təşkilatının sabiq sədri Əbülfəz Qurbanlının cəlb etdiyi, heç bir intellekt göstəricisinə və uğur hekayəsinə malik olmayan marginal cavanların aqressiyasını körükləməklə vətəndaş cəmiyyətinin bütün tanınmış simalarına savaşa elan edib. Məhz həmin aqressiyanın nəticəsidir ki, narazı elektoratın bir qismi hazırda Əli Kərimlinin deyil, İlqar Məmmədovun ətrafında cəmlənməyə meylli edir.

3. Əli Kərimli Azərbaycan cəmiyyətinin ən müxtəlif seqmentlərindən ictimai dəstək qazana bilmir, bu, gerçəklikdir. Keçmiş hakimiyyət nümayəndələrinin Əli Kərimlini lider kimi qəbul etməməsi də faktdır, onun hazırkı hakimiyyətin elektoral bazasının qeyri-sabit kəsimi üçün (hər bir ciddi siyasi qüvvənin dayanıqlı elektoral bazası olduğu kimi, müxtəlif şərtlərdən asılı olaraq ona yaxınlaşan və ya uzaqlaşan sosial qruplar da olur) cazibə yaratmadığı da. Ancaq həm Əli Kərimlinin, həm də qalan müxalifət partiyalarının liderlərinin ən ciddi problemi odur ki, onlar Azərbaycan cəmiyyətinin sosial-iqtisadi differensiasiyası ilə ayaqlaşa bilmirlər.

4. Əli Həsənov hakim qüvvənin təmsilçisi olaraq "bizim iqtidarımız zamanı Azərbaycan ailələri iki açar-ev və avtomobil açarlarına sahib olublar" dedi. Əli Kərimli isə bu gerçəkliyi qəbul etmək, hakimiyyət uğrunda mübarizəsini azacıq yuxarıda da qeyd etdiyim kimi, cəmiyyətdəki sosial-iqtisadi dəyişimlərin parametrlərinə uyğun qurmaq əvəzinə, məsələyə "əşi, bunlar nə danışır, camaat acından ölü" hikkəsi ilə yanaşdı. Bu yanaşma da səhvdir və nə yaxın, nə də uzaq vədədə Əli Kərimliyə heç bir divident gətirməyəcək.

Niyə?

a) Beynəlxalq hesabatlarda da əks olunan rəqəmlərə görə, Azərbaycan əhalisinin proteinlə zəngin

ət və balıq məhsulları istehlakı nəinki aclıq səviyyəsində, hətta sağlam həyat üçün zəruri həddədir. Ola bilər bəzi ailələrdə ağ ət qırmızı ətədən daha çox istehlak olunur və ya əksinə, amma bölgədə ən çox ət yeyən cəmiyyətdir. Bütün inkişaf etməkdə olan cəmiyyətlərdə olduğu kimi, Azərbaycanda da yoxsulluq var, ancaq bu, minimum həddədir və tam aradan qaldırılmaq ərəfəsindədir.

b) Doğrusu, mənzil fondu ilə bağlı rəqəmləri araşdırmağa vaxtım olmadı, ancaq görünən dağa bələdçi lazım deyil: Azərbaycanın hər yerində bu yaxınlara qədər tikinti bümü yaşanır. Nəticədə həm paytaxtda, həm də bölgələrdə yaşayış massivləri genişləniş, hətta yeni ərəzələrdə böyük miqyasda məskunlaşma gedib. İndi isə sizə bir rəqəm deyəcəm, ümumi statistika fonunda üzərində çox diqqət cəlb edilməmiş faktdır. 1993-cü ildə Azərbaycanda 252 min 800 minik maşını olub. Təxmin etmək çətin deyil ki, həmin avtomobillərin çoxu sovet istehsalı idi və artıq sıradan çıxıb, "öluxana"lardadır. 2016-cı ilin statistikasına görə isə, Azərbaycanda 1 milyon 82 min 597 şəxsi avtomobil olub. Böyük əksəriyyəti Avropa, Yaponiya, Koreya istehsalı olan maşınların ümumi sayında sıradan çıxmış sovet avtomobillərinin yenilənməsi kəmiyyətinin də əks olunduğunu nəzərə alsaq, bu o deməkdir ki, hazırkı iqtidar dövründə ölkədə ortalama bir milyon şəxs avtomobil sahibi olub. Bu maşınların alınmasına sərf edilən on milyardlarla pulun dəqiq məbləğini peşəkar iqtisadçılar hesablasa, daha yaxşı olar. Ancaq heç bir halda bu bir milyon maşını hakimiyyətin yüksək eşalonunda vəzifə tutan şəxslər sürdüyünü iddia etmək mümkün deyil.

Sonda Əli Kərimlinin qarşısına qoyulan daha iki fakta da xüsusi diqqət çəkmək istəyirəm.

"Milli Şura" Rusiyadakı müəyyən qüvvələrin layihəsi idi, Əli Kərimlinin bu layihəni hələ də davam etdirməsi, yumşaq desək, başadüşülən deyil. Hətta fəxr sədrinin də son ziyafəti ilə imtina etdiyi "Milli Şura"dən beşəlli yapışması Əli Kərimliyə Gültəkin Hacıbəyli və Cəmil Həsənlini öz orbitində saxlamaq üçündürsə, onların hər ikisi fəaliyyətini AXCP-də də davam etdirə bilər. "Milli Şura" Azərbaycan, o cümlədən Azərbaycan müxalifətinə bu günə qədər heç bir fayda verməyib, bundan sonra da verəsi deyil.

Nəhayət, nəyə görə Əli Kərimlinin və AXCP-nin Azərbaycana "Suriya təcrübəsini" gətirmək istəyində olduğu söylənir və bu arqument bütün ciddi müşahidəçilər tərəfindən bölüşülür?

Məsələ, hərdən Sevinc Osmanqızının təmsalında Əli Kərimlinin təbliğatçıların duyulanaraq iqtidarı "ərəb baharı" ilə qorxutmasında deyil. Hər şeydən öncə, Azərbaycan mandater dövlət olmadığı üçün belə bir ehtimala ölkəmizdə zəmin yoxdur. Ancaq artıq uzun illərdir ki, Əli Kərimli dini siyasətə alət edir, fanatik kəsimləri siyasi sistemdə leqallaşdırmağa çalışır. Dini fanatizmdən bəhrələnen siyasi mübarizənin son dayanacağı isə Suriyanın təmsalında hər kəsin gözü önündədir.

P.S: Qənimət Zahidə xatırlatma: Bu hakimiyyətdən iki açar alanların biri də elə Əli Kərimli olub!

Ekspert: Prezident İlham Əliyev xalqı narahat edən daha bir problemin həlli istiqamətində mühüm addım atdı

Prezident İlham Əliyevin "Bir sıra çoxmərtəbəli binaların istismarına icazə verilməsinin sadələşdirilməsi haqqında" imzaladığı fərman ilk növbədə dövlət başçısının xalqı narahat edən növbəti problemin aradan qaldırılması istiqamətində atdığı mühüm sosial addımdır.

Bu fikirləri Trend-də açıqlamasında "Səs" Media Qrupunun baş direktoru, siyasi ekspert Bəhruz Quliyev sözügedən mövzuya münasibətini açıqlayarkən deyib.

B.Quliyev qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyevin bu fərmanı aparılan ardıcıl, məqsədyönlü və inqilabi islahatların bariz göstəricisidir: "İlk növbədə, Azərbaycanda sənədsiz və qeydiyyatsız binalar qalmayacaq, eyni zamanda, mənzillərin sahibləri bir daha yerlərdə sənəd problemləri ilə üzləşməyəcəklər".

Ekspertin fikrincə, verilən bu kimi sosial yönümlü qərarlar iqtisadiyyatın inkişafının göstəricisidir ki, bu inkişaf da əhalinin sosial həyatına münbit təsir göstərir: "Hesab edirəm ki, gələcəkdə də çoxmənzilli yaşayış binalarının istismarı sahəsində müvafiq addımlar atılacaq, xalqımız bu kimi fərmanlardan bəhrələnməyə davam edəcək".

Dünyadan kənarda həyat varmı?

Hollandiyalı alim bu kəşfi dünya xaricində həyatın aşkar edilməsi üçün ümid doğurub. Amsterdam Universitetinin bioloqu Lukas Petti üzvi toxumanın işıqda unikal bir iz qoyduğunu təsbit edib.

Elm dairələri bu ixtirayı yaxın gələcəkdə dünya xaricində həyatın aşkarlanması üçün mühüm bir addım hesab edirlər.

Lukas Pettinin təqdim etdiyi dissertasiyaya əsasən yetişən bir bitkiyə fənər tutduqdan sonra işıq bir növ hərəkət edir. İnsan gözü bu dəyişikliyi sezməz, lakin Pettinin ixtira etdiyi bu cihaz sayəsində dəyişikliyi görmək mümkün olub.

Yaşayan toxumaların böyüməsi zamanı daim formalaşdığını izah edən hollandiyalı bioloq işığın xarakteristik bir şəkildə əks olunduğunu vurğulayıb.

Lukas Pettinin hazırladığı cihaz üçün artıq universitetdə yer hazırlandı deyilir. Pettinin dissertasiya məsləhətçilərindən olan astronom Leos Ten Keyt və astronom Frans Snikin fikrincə, bu cihaz 20 il ərzində nəhəng bir teleskop vasitəsilə dünyadan kənardakı həyatı müşahidə etməyə imkan verəcək.

Hollandiyanın "Volskrant" qəzetinə açıqlama verən Frank Snik "Əgər bunu ölçsəniz, həyatı ölçə bilərsiniz" sözlərini deyib. Snikin sözlərinə görə, dünyadan xaricdəki həyat axtarışında belə bir üsul hələ tətbiq olunmayıb.

Hollandiyalı astronom "İşık spektrinə baxdığınız zaman atmosferdən kənarda oksigenin var olub-olmadığını anlama bilərsiniz" sözlərini də dilə gətirib.

Alimlərin məqsədi 2035-ci ildə hollandiyalı bioloqun ixtirasını Yer ətrafındakı orbitə yerləşdirərək sınaqdır.

Röya Rasimqızı

Milli varlığımız - ana dilimiz

"Dilimiz çox zəngindir və ahəngdar dildir, dərin tarixi köklərə malikdir. Şəxsən mən öz ana dilimi çox sevirəm və bu dildə danışmaqla fəxr edirəm". Lerik rayonunun Daster kənd məktəbində 21 fevral-Beynəlxalq Ana Dili Günü münasibətilə keçirilən tədbir ulu öndər Heydər Əliyevə məxsus olan bu fikirlərlə başladı.

Məktəbin müəllimi Arzu Hüseynova "Milli varlığımız - ana dilimiz" mövzusunda çıxış etdi. O, bu əlamətdar günün tarixi haqqında tədbir iştirakçılarına geniş məlumat verərək bildirdi ki, Azərbaycan dili zəngin və tarixi köklərə bağlı olan bir dildir. Xalqımız əsrlər boyu böyük sınaqlardan çıxsada, öz mənliliyini, milliliyini, dilini qoruyub saxlaya bilmiş və ulu öndər Heydər Əliyevin müdrikiyi sahəsində dilimiz dövlət dili kimi yaşamışdır.

Hazırda Prezident İlham Əliyev dövlət dilimizi yad təsirlərdən qorumaqdan ötrü hər cür tədbirlər görür.

Məktəbin müəllimləri Tural Əliyev, Qasid Hədiyev, ağsaqqal ziyalı Ağadadaş Babayev, kənd klubunun işçisi Rəfiqə Əşrəfova, həkim məntəqəsinin həkimi Anaxanım Qurbanova çıxışlarında dilin hər bir millətin, xalqın varlığının mühüm amillərdən biri olduğunu bildirməklə Azərbaycan dilinin inkişafı tarixindən və ona dövlət tərəfindən qayğıdan danışdılar.

Sonra tədbirdə məktəbin yuxarı sinif şagirdlərinin ifasında Bəxtiyar Vahabzadənin, Məmməd Aslanın, Zəlimxan Yaqubun ana dili ilə bağlı yazdıqları şeirlərdən nümunələr səsləndi.

Zəfər Orucoğlu,

Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

Ətlə dırnağın arasına girən...

Vəli İlyasov

Moskvada çeçenlərlə azərbaycanlıların iştirakı ilə baş vermiş kütləvi davanın bəzi detalları məlum olub. Rusiya mətbuatına istinadla xəbər verilir ki, Peçatniki rayonunun Kuryanova küçəsi, ev 28 ünvanında azərbaycanlılara məxsus "Neolit" kafesində baş verən hadisə ilə bağlı polis 25 nəfərin şəxsiyyətini müəyyənləşdirməyə çalışır.

Məlumatla görə, insident zamanı iki nəfər polis yüngül xəsarət alıb. Hadisə yerindən 5 bıçaq, 2 ədəd "Grand Pover" markalı travmatik tapança və bir ədəd "MR-80-13T" markalı tapança götürülüb.

Şahidlərin sözlərinə görə, fevralın 15-də saat 22:30 radələrində 20-30 nəfər şəxs kafeyə daxil olaraq, mebelləri sındırmağa başlayıb. Hücum edənlərdən 4 nəfəri restoranın işçilərindən müşahidə kamerasının video-qeydiyyat aparatının harada yerləşdiyini göstərməyi tələb edib. Onlar həmin qeydiyyat cihazını götürərək özləri ilə aparıblar. Hadisədə ölən və ağır xəsarət alan olmayıb. Hadisə şahidlərindən biri polisə bildirib ki, münasibət çeçenlər ilə azərbaycanlılar arasında baş verib.

Ancaq hadisənin ertəsi günü sızdırılan məlumatlarda vurğulanı ki, burada erməni barmağı var. Hətta davadan əvvəl və sonra Moskvada yaşayan ermənilərin zəngləşərək bir-birlərini təbrik etmələri, hadisələri qızışdırmaq planları ilə bağlı səs yazıları əldə olunub. Həmin ermənilər telefon zəngləri ilə hadisələri idarə etməyə çalışıblar. Onlardan biri digərinə deyib ki, biz elə etməliyik ki, adımız ortada halanmasın. Təbii ki, xəyanətkarlıqda ad çıxarmış ermənilərdən bir qrupu iki dost xalq arasında nifaq salmaq və onu dərinləşdirmək niyyəti güdüb. Ancaq onların bütün söyləri puça çıxıb. Ermənilər unudublar ki, Azərbaycan və çeçen xalqları iyirmi-otuz nəfərdən ibarət deyil. Bu xalqların yüzillərin sınağından keçmiş dostluq ənənələri var və onlar heç vaxt unudulmur.

1990-cı illərdə çeçen xalqının ağır günlərində Azərbaycanın dost xalqa qucaq açdığı hamımızın xatirindədir. Onda Bakıya yüzlərlə çeçen ailələri pənah gətirmişdi. Burada onlara pulsuz-parasız qalmağa yer, ev əşyaları, yemək verildi. Həmin ailələr bir neçə il bizimlə bərabər, rahat və qayğısız yaşadılar. Bakıda onlara bir dəfə də olsa ayrı-seçkilik qoyulmadı, əksinə, hamıdan daim hörmət gördülər.

Ermənilər qondarma işlərin ustası olsalar da, onların bu fitnəkarlığı bu məsələdə keçmədi. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə Çeçenistan Respublikasının başçısı Ramzan Kadirovun dostluq münasibətləri və ümumiyyətlə, xalqlarımızın məhriban münasibətləri erməni məkrinin qarşısında sarsılmaz siper oldu.

Çeçenistanın mətbuat və informasiya naziri Cambulat Umarov bu hadisə ilə bağlı bildirib ki, hər hansı bir cinayət hadisəsinə, xuliqanlıq sosial şəbəkələrdə hansı formada şərh edilməsindən asılı olmayaraq yaymaq istəyənlər çeçen və Azərbaycan xalqlarının əlaqələrini, dostluq və qardaşlıq münasibətlərini poza bilməzlər. Bu, qeyri-mümkündür, ona görə ki, bu münasibətlər yüzilliklərlə söykənir: "Qardaş Azərbaycan xalqını salamlayıram. Böyük qürurla qeyd etmək istəyirəm ki, çeçen xalqı beynəlxalq terrorçuların yaratdığı fitnəni, çeçenlərin həlak olduğu zaman Azərbaycanı bizə açdığı isti qardaşlıq qucağını heç vaxt unutmayacağıq".

Bu məqamda Azərbaycan və çeçen xalqlarının nümayiş etdirdikləri sıx birlik onu göstərir ki, üzünə hiylə niqabı çəkərək iki dost xalq arasına nifaq salmağa cəhd göstərənlər biabırçasına ifşa və məğlub oldular. Həm azərbaycanlılar, həm çeçenlər Moskvada bir araya gələrək düzgün nəticə çıxarıblar: düşmənlərin aramıza girməsinə qətiyyətlə yol verməməliyik!

Azərbaycanda yaxşı bir atalar sözü var: "Ətlə dırnağın arasına girən iylənib çıxar."

Azərbaycan-Polşa münasibətləri: tarixin sınağından çıxmış strateji əməkdaşlıq

Azərbaycan-Polşa siyasi, iqtisadi və mədəni əlaqələri uzaq tarixə söykənir. Tarixə nəzər salsaq, hələ XV əsrdə Azərbaycanın Ağqoyunlu və Polşanın Rec Rospolita dövlətləri arasında diplomatik əlaqələrin yaradıldığı haqqında faktlara rast gələrik. İki ölkə arasında münasibətlərin başlanğıc tarixini 1472-ci ildən hesablasaq, 547 illik möhtəşəm bir dövrü əhatə edən zaman kəsimindən söhbət gəldiyini anlamaq çətin deyil.

Azərbaycan-Polşa münasibətlərinin yenidən bərpası ölkəmizin dövlət müstəqilliyinin 1991-ci il dekabrın 27-də Polşa tərəfindən tanınması ilə gerçəkləşib. İki ölkə arasında diplomatik əlaqələrin yenidən bərpası tarixi isə 1992-ci il fevralın 21-nə təsadüf edir. Xatırladaq ki, Polşanın Azərbaycandakı səfirliyi 2001-ci il avqustun 23-də, Azərbaycanın Polşadakı səfirliyi isə 2004-cü il avqustun 30-da fəaliyyətə başlayıb.

Azərbaycan-Polşa münasibətlərinin araşdırıcısı, siyasi şərhçi Nurlan Əliyev öz məqalələrində həmişə Avropa İttifaqı və NATO ilə yüksək münasibətlərə malik olan, əlverişli strateji coğrafi mövqedə yerləşən və Şərqi Avropanın iqtisadi potensialına görə əsas dövlətlərdən biri sayılan Polşa ilə münasibətlərin inkişafının yeni müstəqillik qazanmış Azərbaycan üçün əhəmiyyətli olduğunu diqqətə çatdırır. Müəllif yazılarında, həmçinin Polşanın mühüm beynəlxalq nəqliyyat dəhlizləri qovşağında yerləşən, neft və qaz ehtiyatlarına malik olan ölkəmizlə münasibətləri inkişaf etdirməkdə maraqlı olduğunu da vurğulayır.

Diplomatik əlaqələrin yaradılmasından sonrakı dövrdə yüksək səviyyəli hökumət nümayəndələrinin qarşılıqlı səfərləri baş tutub, ikitərəfli əlaqələrin inkişafında əsas kimi çıxış edən hüquqi sənədlər imzalanıb. Yeni dövrdə əsas Ulu Öndər tərəfindən qoyulan bu münasibətlər cənab İlham Əliyevin Prezidentliyi dövründə də uğurla davam etdirilib. Bu faktı xatırlatmaq yerinə düşər ki, Ümummilli Liderin Polşaya rəsmi səfəri zamanı Polşa-Azərbaycan Ticarət-Sənaye Palatası təsis olunub. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev də 2004-cü ildən başlayaraq müxtəlif vaxtlarda Polşaya səfərlər edib.

Prezident İlham Əliyevin 26-27 fevral 2008-ci il tarixlərində Polşaya rəsmi səfəri çərçivəsində iki ölkə arasında əlaqələrin inkişafında mühüm rol oynayacaq sənədlər və siyasi bəyannamə imzalanıb.

Polşanın sabiq Prezidenti Lex Kacinski də Azərbaycanın ölkəsinin strateji müttəfiqi olduğunu və Polşanın öz xarici siyasətində Azərbaycanın Avratlantik strukturlarla münasibətlərinin inkişaf etdirilməsində yardım göstərməyi vacib saydığını çıxışlarında dəfələrlə diqqətə çatdırıb.

Xatırladaq ki, 2009-cu ildə Polşa-Azərbaycan parlamentlərarası işçi qrupu da yaradılıb. Azərbaycan və Polşa arasında həm də uğurlu iqtisadi münasibətlər təşəkkül tapıb.

Nurlan Əliyev öz araşdırmalarında yekun nəticə olaraq hesab edir ki, bütün bu amilləri nəzərə alaraq iki dövlət arasında əlaqələrin gələcəkdə də inkişafı üçün ümumi maraq və potensial imkanlar var. Azərbaycan və Polşanın öz regionlarında iqtisadi sahədə lider kimi çıxış etmələri, münasibətlərinin inkişafı Qafqaz və Mərkəzi Avropa ölkələri arasında əlaqələrin möh-

kəmlənməsinə güclü təsir edə bilər.

2017-ci ilin iyun ayında Polşaya rəsmi səfərində Prezident İlham Əliyev Azərbaycan və Polşa prezidentlərinin mətbuata birgə bəyannatlarla çıxışları zamanı iki ölkə arasında münasibətlərin müxtəlif sferalarda yüksək səviyyəli inkişafını qeyd edərək bəyan edib: "Mən əlaqələrimizin humanitar aspektinə də toxunmaq istərdim. Biz polyaqları və Polşanı yaxşı tanıyırdıq. Müxtəlif dövrlərdə Azərbaycanda çalışmış və ölkəmizə xidmət etmiş məşhur polyak memarların, mühəndislərin, ictimai xadimlərin xatirəsi Azərbaycan xalqı tərəfindən yüksək hörmətlə anılır. Polyaklar 1918-ci ildə müsəlman Şərqində ilk demokratik respublikanın rəhbərliyində də təmsil olunmuşlar. Yeni tariximizin bu səhifələri bugünkü dostluğun təməlidir. Humanitar sahədə, mədəniyyət, turizm sahələrində də çox yaxşı perspektivlər var. Səferim bizim dostluğumuzu bir daha təsdiqləyir. Əminəm ki, biz uğurlu əməkdaşlığımızı davam etdirəcəyik".

Sevinc Abdullayeva,
"iki sahil"

"Çoxillik həllolunmaz problem"ə son

Son zamanlar ölkənin sosial-iqtisadi inkişafı konsepsiyasına uyğun olaraq vətəndaşların mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılmasına hədəflənən məqsədyönlü və sistemli tədbirlər həyata keçirilir. Azərbaycan iqtisadiyyatının bütün sahələrində, o cümlədən inşaat sektorunda əhəmiyyətli inkişaf müşahidə olunur, şəhərsalma və tikinti sahələrində irihəcmli investisiyaların böyük hissəsi çoxmənzilli yaşayış binalarının tikintisinə yönəldilir. Bu günlərdə Prezident İlham Əliyev humanizm prinsiplərini əsas tutaraq bəzi çoxmənzilli binaların istismarına icazə verilməsinin sadələşdirilməsi

haqqında Fərman imzalanması da məhz bu istiqamətdə atılan addımlardan biridir.

Yeni Fərmanı olduqca mühüm bir sənəd kimi qiymətləndirən iqtisadçı-ekspert Vüqar Bayramov "iki sahil"ə açıqlamasında bildirdi ki, dövlət başçısı tərəfindən əhalinin yaşayış səviyyəsinin və sosial rifah halının yüksəldilməsi istiqamətində atılan mühüm addımlar ölkədə yeni situasiya yaradır: "Eyni zamanda, bu Fərman "çoxillik həllolunmaz problem"ə də son qoydu. 2019-cu il yanvarın 1-dək inşa edilmiş bütün çoxmənzilli binalarla bağlı Fövqəladə Hallar Nazirliyi tərəfindən rəyin ha-

zırlanması və Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinə verilməsi nəzərdə tutulur. Bununla da müsbət rəy alan binalar komitə tərəfindən istismara buraxılacaq və həmin mənzillərdə yaşayan vətəndaşlar çıxarışla təmin olunacaqlar. Fövqəladə Hallar Nazirliyi rəyi iki ay ərzində Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinə təqdim edəcək. Komitə isə binaların yeddi gün ərzində istismara verilməsi ilə bağlı qərar qəbul edəcək. Göründüyü kimi, bu, olduqca qısa zamandır. Yeni Fərman imkan verəcək ki, vətəndaşlar çoxmənzilli binalarda kommunal xidmətlərlə tam təmin olunsunlar".

Ekspert onu da əlavə etdi ki, bu gün xeyli sayda bina var ki, onlarla bağlı rəy olmadığı üçün qazla təmin edilməyib: "Yeni Fərman isə imkan verəcək ki, bu kimi problemlər aradan qaldırılsın. Onu da qeyd edək ki, bu proses bir ay müddətində həyata keçiriləcək. Sözsüz ki, bütün bu kompleks tədbirlər cənab İlham Əliyevin əhalinin yaşayışını asanlaşdırmaq üçün atdığı növbəti humanist addım kimi qiymətləndirilir və əhali tərəfindən böyük razılıqla qarşılanır. Eyni zamanda, bu qərar ölkədə dövlət başçısının rəhbərliyi ilə başladılmış və uğurla davam etdirilən genişmiqyaslı islahatların tərkib hissəsidir. Bu Fərmandan yaxın vaxtlarda on minlərlə ailə bəhələnəcək".

Politoloq Nəzakət Məmmədova isə açıqlamasında bildirdi ki, Fərman sənədin özündə də əks olunduğu kimi Azərbaycan Respublikasının sosial-yönümlü dövlət siyasətinin əsasını təşkil edən humanizm prinsipləri əsas götürərək, bu sahədə şəffaflığı və vətəndaş məmnunluğunu təmin etmək məqsədilə imzalanıb: "Azərbaycan Respublikasında əhalinin yaşayış səviyyəsinin və sosial rifahının yüksəldilməsi dövlət siyasətinin başlıca prioritetlərindən biridir. Ölkənin sosial-iqtisadi inkişafı konsepsiyasına uyğun olaraq vətəndaşların mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılmasına hədəflənən məqsədyönlü və sistemli tədbirlər həyata keçirilir. Eyni zamanda, qeyd etmək lazımdır ki, bu Fərman Azərbaycan Respublikasında 1993-cü ildən bəri həyata keçirilən islahatların və Prezident İlham Əliyevin də bəyan etdiyi kimi 1993-2003, 2003-2009 və 2009-2019-cu illəri əhatə edən növbəti mərhələsi çərçivəsində həyata keçirilir. Dövlət başçısı qeyd edib ki, 2009-2019-cu illəri əhatə edən genişmiqyaslı, çoxşaxəli islahatlar mərhələsi ölkəmizdə bütün sahələri əhatə edərək vətəndaşın, cəmiyyətin rifah halının yaxşılaşması istiqamətində mühüm dəyişikliklərə səbəb olub və proses davam edir. 2019-cu ildən islahatlarımızın yeni mərhələsi başlayıb".

Mənsümə Babayeva,
"iki sahil"

21 FEVRAL BEYNƏLXALQ ANA DİLİ GÜNÜDÜR!

Ana dilimizi qoruyaq, inkişaf etdirək, yaşadaq

Sarsılmaz özülə malik olan milli mənəvi dəyərlər sisteminin önündə gələn Ana dili milli ruhumuzun bərqərar olduğu ən ali, ən böyük milli dəyərimizdir. Milli-mənəvi sərvətimizdən, mənəviyyatımızdan bəhs olunanda, ilk növbədə ana dilimiz yada düşür. Əgər bir xalqın ana dili yoxdursa, demək, həmin xalqın özü də yoxdur. Böyük mütəfəkkirlərdən biri deyirdi ki, bir xalqı yox etmək istəyirsənsə, birinci onun dilini məhv et. Bizim milli birlik və həmrəyliyimizi təmin edən ana dilimizi qorumaq, inkişaf etdirmək və yaşatmaq hər bir azərbaycanlının vətəndaşlıq borcudur.

21 fevral bütün dünyada Beynəlxalq Ana Dili Günü kimi qeyd olunur. Hər bir əlamətdar günün olduğu kimi bu günün də maraqlı və ibrətamiz tarixçəsi var: Birləşmiş Millətlər Təşkilatı 1999-cu ilin noyabrında Banqladəş səfirinin təşəbbüsü ilə fevralın 21-ni Beynəlxalq Ana Dili Günü elan edib. Hadisənin tarixi isə bir qədər də əvvələ gedir. 21 fevral 1952-ci ildə Pakistanda benqal dilinin qadağan edilməsinə etiraz olaraq keçirilən aksiyada polis və silahlı qüvvələrin müdaxiləsi nəticəsində 4 nəfər şəhid olub. Banqladəş nümayəndələri fevralın 21-ni məhz həmin şəhidlərin xatirəsinə ehtiram əlaməti kimi Ana dili günü adlandırılması haqqında müraciət ediblər. YUNESKO-nun Baş Konfransında 21 fevral Beynəlxalq Ana Dili Günü elan olunub və üzv ölkələrə bildirilib ki, həmin gün məktəblərdə, universitetlərdə ana dilinin əhəmiyyəti ilə bağlı tədbirlər keçirilsin. Dünyada məhv olmaq təhlükəsi ilə üzləşən dillərin qorunması məqsədilə hər il keçirilən Beynəlxalq Ana Dili Günü hər kəsə öz doğma dilinin varlığını hiss etmək, onunla qürur duymaq, onu qorumaq, inkişaf etdirmək hüququ olduğunu bir daha xatırladır.

Dil hər bir millətin maddi və mənəvi irsini qoruyan və inkişaf etdirən ən mühüm və ən güclü vasitədir. Ən sadə şəkildə desək, dil ünsiyyət vasitəsidir, bununla bəhm, dil millətin simasını səciyyələndirən amillərdən biri, bəlkə də, birincisidir. O, hər hansı bir xalqın varlığının təzahürü, onun milli sərvəti, qan yaddaşdır. Bu qənaət tarixin bütün dövrlərində bəşər övladlarının qeyd-şərtsiz qəbul etdiyi, sübuta ehtiyac duyulmayan aksiomadır. Xalqın taleyi, onun məniyyəti, mənəviyyəti və mədəniyyəti olan dil cəmiyyətin təşəkkülü və inkişafı ilə birgə yaranır, tərəqqi edir. İnsanın təkamülündə ana dilinin rolu böyükdür. İnsanın doğumu ilə bərabər bəxş olunmuş bu nemətin hər hansı bəhanə ilə qadağan olunması isə cinayətdir. Beynəlxalq Ana Dili Günü hamını bu cinayətə qarşı birləşməyə səsləyir. Millətin dilinin dövlət statusuna yüksəlməsi isə tarixi hadisə, milli dövlətçilik tarixinin qızıl səhifəsidir. Bu məqam millətin millət olaraq təsdiqidir. Çünki dilin dövlət dili statusuna yüksəlməsi millətin öz taleyinə sahibliyinin, dövlət qurmaq və qorumaq qüdrətinin, eyni zamanda dilinin zənginliyinin sübutudur. Bu mənada, dilin dövlət dili statusu qazanması həqiqətən qürur gətirən tarixi hadisədir. Azərbaycan dili bu tarixi hadisəni yaşayıb. Bu gün dilimizin dövlət statuslu dillər arasında olmasına görə dilimizin mənəvi dirilik atributuna çevrilməsi yolunda böyük fədakarlıqlar göstərmiş, "Dilimiz çox zəngin və ağıl dildir, dərin tarixi köklərə malikdir. Şəxsən mən öz ana dilimi çox sevir və bu dildə danışmağımla fəxr edirəm" deyən ümummilli lider Heydər Əliyevə minnətdar olmalıyıq. Ölkəmizdə ana dilinin hərtərəfli inki-

şafı, işlək dilə çevrilməsi, beynəlxalq münasibətlər sistemində yol tapması ana dilimizin gözəl bilicisi, mahir natiq ulu öndər Heydər Əliyevin dilin qorunmasına yönələn düşünülmüş siyasətinin nəticəsidir. Bu siyasətin əsası hələ 1970-ci ildə qoyulub: Heydər Əliyev həmin il Bakı Dövlət Universitetinin 50 illik yubileyində Azərbaycan dilində çıxış edib. Az keçməmiş bu dil dövlət əhəmiyyətli tədbirlərə yol açıb. Azərbaycan SSR-in 1978-ci il Konstitusiyasında Azərbaycan dilinin dövlət dili kimi qəbul edilməsi isə həmin dövr üçün əhəmiyyətli hadisə idi. Müstəqillik ərafəsi və onun ilk illərində dilin adının dəyişdirilməsi, onunla bağlı ənənələrin nəzərə alınmaması indi də təəssüf doğurur. 1995-ci ildə qəbul edilən Konstitusiyaya isə dövlət dilinin adı bərpə olundu. Bundan sonra hökumət səviyyəsində ana dilinin inkişafı və qorunması istiqamətində əhəmiyyətli sənədlər qəbul edildi. Azərbaycan Konstitusiyasının 45-ci maddəsi ilə hər kəsin ana dilindən istifadə etmək, istədiyi dildə təbii və təhsil almaq, yaradıcılıqla məşğul olmaq hüququ təsbit olunur. Konstitusiyamıza görə, heç kəs ana dilindən istifadə hüququndan məhrum edilə bilməz. 2002-ci il 30 sentyabr tarixdə "Azərbaycan Respublikasında Dövlət dili haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun qəbul edilməsi Azərbaycan dilinin dövlət dili kimi işlədilməsi, onun təbiqi, qorunması və inkişaf etdirilməsi, dünya azərbaycanlılarının Azərbaycan dili ilə bağlı milli-mədəni özünümüdəfiə ehtiyaclarının ödənilməsi istiqamətində daha bir addımdır. Bu sənəd ümummilli lider Heydər Əliyevin xalqımıza və onun dilinə tükənməz məhəbbətinin, qayğısının parlaq nümunələrindən biridir. Bu ənənələri ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev uğurla davam etdirməkdədir. Dövlət başçısının müxtəlif vaxtlarda imzaladığı "Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında" və "Azərbaycan Milli ensiklopediyasının hazırlanması haqqında" sərəncamları və bu istiqamət-

də görülən işlər də dilimizin inkişafına böyük qayğının təzahürüdür. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin "Azərbaycan dilinin safliyinin qorunması və dövlət dilindən istifadənin daha da təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" 1 noyabr 2018-ci il tarixli Fərmanı müstəqil ölkəmizdə dövlət dili istiqamətində ardıcıl olaraq aparılan məqsədyönlü siyasətin məntiqi davamı, həyata keçirilmiş tədbirlərin yeni bir səhifəsidir.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin siyasətinin siyasi kursu Naxçıvan Muxtar Respublikasında uğurla davam etdirilir. Mühüm əhəmiyyətə malik olan bu məsələ muxtar respublikamızda daim nəzərdədir. Əlaqədar qurumlar tərəfindən tez-tez monitorinqlər, reydlər keçirilir, küçə və meydanlardakı lövhələrdə adi qrammatik qaydalar gözlənilmədikdə, reklam bazarında, ticarət və işə obyektlərində ana dili normalarının pozulması hallarına qarşı müntəzəm tədbirlər həyata keçirilir. Müxtəlif obyektlərin adlandırılmasında əcnəbi sözlərdən yerli yersiz istifadə edildikdə dərhal öz ana dilimizdəki söz və ifadələrimizlə əvəz olunur. Ana dilinə verilən dəyər və qiymətin məntiqi davamı kimi Naxçıvan şəhərində "Ana dili" abidəsi ucaldılmışdır. Bu hər hansı bir daş parçası deyil: Bu, Dədə Qorqudun hikmətinə, Füzulinin şəriyyətinə, Koroğlunun nərsinə, anaların laylasına, ataların öyüdünə, Vətənin uralığına qoyulmuş möhtəşəm bir abidədir. Bu abidə kiçikdən böyüyə hər birimizi önündə səcdə etməyə və saatlarla düşünməyə vadar edir. Ana dilimiz əsrlərin qan yaddaşı, daş hafizəsidir. Heç bir dilin təsirində əriməyən, şiriniyini, axıcılığını, anlaşıqlılığını itirməyən, illər, əsrlər keçdikcə daha da çılalasan və öz layiqli qiymətinə alan dildir. Bizim dilimiz bizim üçün nə qədər əhəmiyyət kəsb edirsə, digər dillər də onu danışan xalqlar üçün onu tələb edir. Çünki ilk sözlərin söyləndiyi və fərdi düşüncələrin ifadə olunduğu ana dili hər bir şəxsin tarixi və mədəniyyətinin təməlidir. Xalqın dilinin inkişaf etdirilməsinə, zənginləşdirilməsinə göstərilən diqqət və qayğı onun milli-mənəvi varlığının qorunub saxlanılması və daha da möhkəmləndirilməsi deməkdir. Bu mənada son yarım əsrdə Azərbaycanda ardıcıl olaraq dövlət dili siyasətinin uğurla həyata keçirilməsi xalqın təkamülündə dil faktoruna verilən böyük önəm qabarıq şəkildə nəzərə çarpır.

Ana dilimizin, dövlət dilimizin inkişafı sahəsində əvəzolunmaz xidmətlər göstərmiş ümummilli liderimiz Heydər Əliyev həm də ana dilimizi sevmək, onu bilmək və yaşatmaq, inkişaf etdirmək və təbliğ etmək məsuliyyətini də bir vəzifə kimi müəyyən-ləşdirərək hər bir azərbaycanlıya, gələcək nəsillərə əbədiyaşar sözlərlə səslənirdi: "...Biz dünyada öz dilimizlə tələp yaşayırıq. Bizim birinci nailiyyətimiz o olmalıdır ki, öz dilimizi Azərbaycanda hakim dil etməliyik. Hər bir azərbaycanlı öz ana dilini bilməlidir, bu dildə səliss danışmalıdır və bu dili sevməlidir..." Azərbaycan dilini daha da zənginləşdirmək, daha da inkişaf etdirmək sizin ən müqəddəs borcunuzdur".

Zülfüyyə İsmayıl,
AMEA Naxçıvan Bölməsinin
elmi katibi, filologiya üzrə fəlsəfə
doktoru, dosent

NORVEÇ ŞİRKƏTİ KƏŞFİYYATA BAŞLAYACAQ

Norveçin "Equinor SA" şirkəti 2020-ci ilin sonlarından etibarən Cənubi Avstraliyanın dərin sularında neft tədqiqatlarına başlamağı planlaşdırır. Əvvəllər "Statoil" adı ilə tanınan "Equinor" şirkəti Böyük Avstraliya körfəzində 2017-ci ildə iki lisenziya əldə edib.

Şirkət tezliklə körfəzdə suyun 2239 metr dərinliyində "Stromlo-1" kəşfiyyat quyusunun qazma işlərinə başlamağı planlaşdırır.

Xatırladaq ki, 2003-cü ildən bəri sözügedən körfəzdə heç bir quyu qazılmayıb. Orada daha əvvəllər qazılan quyular isə boş çıxıb. Lakin "Wood Mackenzie" şirkətinin sənaye üzrə konsultantları ərazidə 1,9 milyard barrel neft ekvivalenti həcmində ehtiyat olduğunu ehtimal edirlər.

İNDONEZİYADA BÖYÜK QAZ KƏŞFİ

İspaniyanın "Repsol" enerji şirkətinin rəhbərlik etdiyi konsorsium İndoneziyada 2 trilyon kubfut həcmində qiymətləndirilən yeni kəşfə imza atıb. Bu İspaniyadakı qaz istehsalının iki misli həcmindədir.

Konsorsiumun əsas şirkətlərindən biri Malayziyanın "Petronas" enerji şirkətidir.

Cənubi Sumatradə kəşf edilən "Sakamənaq" bloku son on iki ayda dünya üzrə ən böyük on kəşfdən biri hesab edilə bilər. İndoneziyada isə bu son 18 ildə ən böyük qaz kəşfidir.

"Repsol" bu yaxınlarda ərazidə növbəti qiymətləndirmə quyusu qazmağı planlaşdırır.

QAZ HASILATINDA ARTIM, NEFTDƏ AZALMA

Norveçdə neft hasilatı ötən illə müqayisədə 10% azalaraq yanvar ayında gündəlik 1,46 milyon barrel təşkil edib. Bu, ölkənin Neft Direktoratlığının proqnozlarından 0,5%

aşağı olub.

Təbii qaz hasilatı isə yanvar ayında 2018-ci illə müqayisədə 0,1% artaraq gündəlik 361,9 milyon kubmetrə bərabər olub. Qaz hasilatı göstəricisi isə proqnozları 1,3% üstələyib.

Xatırladaq ki, Norveç hökuməti ölkədə ötən ay 2019-cu ildə neft hasilatının son otuz ildə ən aşağı həddə düşəcəyini proqnozlaşdırmışdı.

OMANDA TENDER KEÇİRİLƏCƏK

Omanın Neft və Qaz Nazirliyi cari ildə keçirəcəyi lisenziyalaşdırma mərhələsinə altı neft yatağını çıxaracağını açıqlayıb.

Nazirlik tenderdə 58, 70, 73, 74, 75 və 76 sayılı blokların təklif ediləcəyini açıqlayıb və bildirib ki, ölkənin neft və qaz sektorunu dirçəltmək üçün sərmayə ehtiyac var.

Omanda enerjiyə olan yerli tələbat isə gündəngünə artmaqdadır.

Neft və Qaz Nazirliyinin planlama və tədqiqatlar üzrə baş direktoru Saleh ibn Əli Əl Anburi tenderdə təklif edilən altı blokla bağlı bir standart kəşfiyyat və hasilatın pay bölgüsü sazişi imzalanacağını bildirib.

BSU-nun “Kaspi” komandası Çelyabinskə uğur qazanıb

Bu günlərdə Çelyabinsk Dövlət Universitetində BRİKS (Braziliya, Rusiya, Hindistan, Çin, Cənubi Afrika Respublikası) və Avrasiya İqtisadi İttifaqı ölkələrinin diplomatiya və beynəlxalq əlaqələri sahəsində məktəbli və şagirdlər arasında yaradıcılıq yarışları - III Beynəlxalq Diplomartik Oyunlarının final yarışları təşkil olunub. Oyunlar A.M.Qorçakova adına İctimai Diplomatiyaya Dəstək Fondunun yardımı ilə Məzunlar Assosiasiyası və Çelyabinsk Universitetinin Avrasiya və Şərq fakültəsinin təşkilatçılığı ilə baş tutub.

Layihəyə “Çelyabinsk vilayəti hökumətinin dəstəyi ilə” statusu verilib.

Oyunlarda 5 MDB ölkəsindən 46 komanda iştirak edib. Onlardan 35-i Rusiya Federasiyasını, 11-i digər xarici ölkələri təmsil edib.

III diplomatik oyunlarda respublikamızı təmsil edən yeganə komanda Bakı Slavyan Universitetinin (BSU) “Kaspi” komandası olub. Finalda 3-ü yeri qazanan komandamızın üzvləri diplom və medallarla mükafatlandırılıblar.

Diplomatik oyunlara 8 mindən çox adam tamaşa edib. Finalistlərimizi tamaşa zalında azarkeşlərlə bərabər, Çelyabinskə min kilometrə uzaqda yaşayan insanlar da dəstəkləyiblər.

Qeyd edək ki, dekabrın 19-da Bakı Slavyan Universitetinin “Kaspi” komandası “Ən yaxşı tələbə işi” nominasiyasında Ermənistan komandasını on üç pillə geridə qoyaraq ilk beşliyə düşüb, final mərhələsinə vəsiqə qazanıblar.

Ali təhsil ocağında konfrans

Naxçıvan Dövlət Universitetində Magistrantların elmi tədqiqat təcrübələrinin başlanğıc konfransı keçirilib.

Universitetin tədris və tərbiyə işləri üzrə prorektor, dosent Rafiq Rəhimov təhsildə kredit sistemindən danışıq universitetdə kredit sistemi ilə tədrisin təşkili və idarə olunması barədə məlumat verib. Bildirilib ki, bu qaydalar ali təhsilin əyani və qiyabi təhsil alan tələbələrində və magistrantlarına şamil edilir.

Magistratura üzrə dekan, biologiya elmləri doktoru Etibar Məmmədov universitet daxilində müvafiq ixtisaslarda 53 ixtisas üzrə 147 magistrın təcrübə keçdiyini qeyd edib. Nəzərə çatdırılıb ki, elmi tədqiqat təcrübələrini bitirən tələbələr elmi-pedaqoji təcrübələrinə başlayacaqlar.

Badəm Məmmədova,

Televiziya, mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr bölməsinin əməkdaşı

Rəqs etməyin orqanizmə faydaları

Müntəzəm olaraq idmanla məşğul olmağın orqanizm üçün faydalı olduğu artıq hər kəsə məlumdur. Lakin idmanın başqa bir növü kimi bilinən, həm əyləncəli, həm də həyatınızda müsbət dəyişiklikləri ödə çıxaran fəaliyyət növlərindən olan rəqsin faydalarından heç də hamı xəbərdar deyil.

Daha yaxşı beyin sağlamlığı

Alman alimləri tərəfindən aparılan bir araşdırmaya görə, rəqs etmək Alzheimer kimi xəstəliklərə yaxşı təsir edir və yaddaşı gücləndirir.

Ağrıları azaldır

Oksford Universitetinin Psixologiya və Antropologiya bölmələri tərəfindən aparılan bir araşdırmaya görə, rəqs orqanizmin ehtiyacı olan enerji və sinxronizasiya yolu ilə ağrıları azaldaraq sakitləşdirmək effektivə malikdir.

Enerji və xoşbəxtliklə təmin edir

Avstraliyanın Kvinslend Texnologiya Universitetinin tədqiqatçıları tərəfindən aparılan tədqiqatın nəticəsində balet rəqs proqramına qatılan yaşlı insanların daha çox enerjik, rahat və xoşbəxt olmaları qənaətinə gəlinib.

Psixoloji problemləri aradan qaldırır

Depressiya, narahatlıq, iştah pozğunluğu və maddə asılılığı kimi bir çox sağlamlıq problemləri dövrümüzün aktual məsələlərindəndir. Ancaq rəqsin hamısını dəyişdirmək gücü var.

Əlil olmaq riskini yox edir

“Skandinaviya İdman Elmləri” jurnalının yeni bir layihəsi üzrə nəşr olunan məlumatına əsasən, rəqsin əlillik riskini ortadan qaldırdığı təsbit olunub.

Röya Rasimqızı

Bəşəriyyət üçün ən böyük təhlükələr

Vulkanlar

1815-ci ildə indoneziyada Tambora Vulkanının püskürməsi nəticəsində 79 min nəfərdən çox insan həyatını itirdi. Bu hadisə nəticəsində yere çarpan günəş şüalarının miqdarı azaldı və bu hadisə yaz fəslini bir il təxirə saldı.

Sumatra adasının digər ucunda yerləşən Toba gölünün tarixi isə daha qaranlıqdır. 75 min il bundan əvvəl nəhəng vulkanın püskürməsi bütün dünyaya təsir etdi. Bəzilərinə görə, dünyada insan əhalisi də ciddi şəkildə azaldı.

Çox da narahat olmağımıza ehtiyac yoxdur. 2019-cu ildə planetimiz üçün vulkan püskürməsi və asteroid düşməsi kimi təbii fəlakət riskləri yoxdur.

Təhlükələr artır

İnsanlar tərəfindən yaradılan global risklər üçün isə eyni fikri demək olmaz.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının və Dünya İqtisadi Forumunun məlumatına görə, 2019-cu il üçün

qarşıda duran ən böyük təhlükə iqlim dəyişikliyi və onun mümkün təsirləridir.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatı iqlim dəyişikliyinə artıq ölüm-dirim probleminə çevrildiyini xəbərdar edir.

Həddindən artıq temperatur artımı və dəniz səviyyəsinin yüksəldilməsi, ciddi yoluxucu xəstəliklər və miqrasiya dalğaları bu təhlükələrdən sadəcə bəziləridir.

Digər tərəfdən, süni intellekt kimi yeni texnologiyalar bizim üçün getdikcə daha təhlükəli ola bilər.

Kiber təcavüzkarlar bütün ölkələrdən məlumat oğurlayırlar və qarşılığında pul tələb edirlər. Hətta biz fərqi olmadan birja bazarının çökə biləcəyi şeyiələri də yayılmağa başlayıb.

Nüvə savaşı başqa bir ehtimaldır

Üstəlik bu, global nüvə silahı problemi ilə kifayətlənmir. Nüvə silahlarının və ənənəvi silahların qarışığı və nüvə müharibəsi ilə süni

zəkanın daha da artması bütün insanların həyatını təhlükəyə ata bilər.

Epidemiyalar

Hər il qrip epidemiyaları dünyada orta hesabla 700 min insanın ölümünə səbəb olur və dünya iqtisadiyyatı orta hesabla ildə 500 milyard dollar itirir.

Dünya əhalisinin getdikcə artması da epidemiyaların sürətlə yayılmasına səbəb olur. Lakin peyvənd proqramlarının sayını artırmaqla bu riskləri azalda bilərik.

Dünyada təxminən 8 milyard insan yaşayır və biz ərzaq, su, hətta hava ehtiyacımıza görə dünya iqtisadiyyatından asılıyıq.

İqlim dəyişikliyinə artan təsirləri

Biz global riskləri yalnız onlara səbəb olan fəlakətlərin ölçüsü ilə deyil, həyatımız üçün zəruri olan sistemlərdə yaranan zərərin ölçüləri ilə ölçməliyik.

2010-cu ildə İslandiyada baş verən vulkan püskürməsinə xatırlayaq. Vulkan püskürməsi nəticəsində ölüm halları baş verməmişdi, lakin Avropada nəqliyyat sistemi 6 gün ərzində tamamilə dayanmışdı.

Röya Rasimqızı

Elşad Mirbəşiroğlu: Paşinyan ölkəni sosial-iqtisadi böhrandan çıxara bilmədi

“Ermənistanda böhran və xaos əvvəlki illərdən daha güclü şəkildə tüğyan edir. Çünki Nikol Paşinyan hakimiyyəti ələ keçirdikdən sonra əsas diqqətini xalqın rifahına deyil, hakimiyyətinin gücləndirilməsinə yönəltdi.”

Bu sözləri politoloq Elşad Mirbəşiroğlu İkişahil.TV-yə açıqlamasında bildirdi. O qeyd etdi ki, bunun da bir sıra səbəbləri var. Hər şeydən öncə Paşinyan Sarkisyanın vaxtından qalmış köhnə komanda ilə işləməli olacaqdı. Bu günlərdə elə Paşinyanın özü də etiraf edir ki, Ermənistanda dövlət idarəetmə aparatında çalışanların 90 faizə qədər S.Sarkisyanın komandasından qalan insanlardır. Təbii ki, belə realıq çərçivəsində Paşinyanın fəaliyyət göstərməyi kifayət qədər çətinidir. Bu, məsələnin bir tərəfidir. Digər tərəfi isə ondan ibarətdir ki, Paşinyan ölkəni sosial-iqtisadi böhrandan çıxara bilmədi. Yəni artıq onun hakimiyyətə gəlməsinin bir ili tamam olmaq üzrədir. O, küçə hərəkəti zamanı kütləyə söz vermişdi ki, qısa zamanda ölkədə sosial-iqtisadi vəziyyətin dəyişdirilməsi istiqamətində addımlar atacaqdır. Amma nəticədə bu günə heç bir müsbət addım atılmayıb. Bunun təbii ki, aydın səbəbi var. Çünki Paşinyanın hər hansı bir fəaliyyət platforması mövcud deyil. Eyni zamanda, N.Paşinyan dövlət idarəçiliyində heç bir təcrübəyə malik deyil. O, Ermənistanın mövcud potensialını hesablaya bilməmişdi. Ona görə də populist vədlər vermişdi.

Bu gün də verilən vədlərin həyata keçirilməsində gücsüzlüyünü göstərir. Uğursuzluğunu da onunla əsaslandırır ki, hakimiyyətdə təmsil olunanların böyük əksəriyyəti Sarkisyanın komandasıdır. Bu isə bəhanədən başqa bir şey deyil. Təbii ki, bunun hər şeydən öncə məsuliyyəti Paşinyanın üzərinə düşür. Əgər Sarkisyanın komandası uzun illər ərzində səmərəsiz fəaliyyəti ilə Ermənistanda sosial-iqtisadi vəziyyəti hazırkı duruma gətirib çıxarıbsa, o həmin komandadan dərhal azad olmalı idi. Ancaq Paşinyan yaxşı başa düşdü ki, komandanın heç bir fərqi yoxdur. Elə onu bəhanə kimi əlində saxlasa yaxşıdır.

E.Mirbəşiroğlu bildirdi ki, bu günlərdə nəhayət ki, Paşinyan 5 illik fəaliyyət planını hazırladı və parlamentə təqdim etdi. Parlamentdə proqram müzakirə olunanda diqqəti cəlb edən əsas məqam ondan ibarət oldu ki, Ermənistanın inkişafını təmin edə biləcək hər hansı bir real layihə xarakterli və yaxud da ki, proqram xarakterli fəaliyyət orada yer almayıb. Bu da ondan xəbər verir ki, sadəcə olaraq Paşinyan hakimiyyətdə qalmasını şərtləndirəcək addımlar atacaq.

Ermənistan hakimiyyəti nəhayət dərk etməlidir ki, onların iqtisadi inkişafı ancaq işğalçılıq siyasətinə son qoyduqdan sonra baş verə bilər. Paşinyanın fəaliyyət proqramı Ermənistanda hər hansı bir müsbət sonluğa gətirib çıxarmayacaq. Proqramın müzakirəsi prosesində Paşinyan yenə də düşünülməmiş ritorikaya üstünlük verdi. Ziddiyyətli fikirlər səsləndirdi. Qeyd etdi ki, Ermənistan qondarma Dağlıq Qarabağ rejiminin danışıqlar prosesində ayrıca bir tərəf kimi iştirakına nail olunması istiqamətində fəaliyyət göstərəcək. Bununla Ermənistan öz proqramında rəsmi şəkildə etiraf edir ki, Azərbaycanın ərazisində separatizmi dəstəkləyir. Çünki qondarma Dağlıq Qarabağın separatçı rejimi Azərbaycanın tarixi ərazilərində yaradılıb. Ermənistan bu rejimin müstəqil bir tərəf kimi iştirakına nail olmağa çalışırsa, deməli, Ermənistan separatizmi başqa bir ölkənin adına Azərbaycanın ərazisində separatizmi dəstəkləyir. Bu da beynəlxalq hərbi cinayətdir. BMT-nin nizamnaməsində separatizm və ona dəstək halları çox kəskin şəkildə ittiham olunur.

Politoloq xüsusi olaraq qeyd etdi ki, təəssüf ki, burada ikili standartlar da böyük rol oynayır. Fəaliyyət proqramında həm də Ermənistanın hərbi hazırlığı məsələləri də yer alıb. Yəni Ermənistan müharibəyə hazırlaşmağı da fəaliyyətinin bir istiqaməti kimi müəyyənləşdirib. Ermənistan münafişinin dinc vəsitələrlə tənzimlənməsində maraqlı deyil.

Göründüyü kimi, Paşinyan hələ də iqtisadi yolla xalqın rifahına çalışmaqdan, küçə ab-havası ilə hakimiyyətini uzatmağa çalışır.

Şəmsiyyə Əliqızı, “iki sahil”

NEFT TARİXİMİZ...

AZƏRBAYCAN NEFT SƏNAYESİ XIX ƏSRİN II YARISI - XX ƏSRİN ƏVVƏLLƏRİNDƏ (1872-1920 - ci illər)

İltizam sisteminin ləğvi və Azərbaycan neft sənayesi 1873-1913-cü illərdə

1861-ci il fevralın 19-da Rusiyada təhkimçilik sisteminin ləğvi imperiya ərazisində və o cümlədən onun müstəmləkələrində çox sürətli sosial-iqtisadi sıçrayışa səbəb oldu. Şimali Azərbaycanda 1868-ci ildə məhkəmə, 1870-ci ildə kəndli islahatlarının aparılması neft sənayesinin də inkişafı üçün geniş imkanlar yaratdı. Lakin 1808-ci ildə tətbiq edilən iltizam sistemi neft sənayesinin ümumi inkişafına böyük əngəllər törədirdi. İltizam sistemi bu sahədə məşğul ola biləcək sahibkarlara hüquqi və maliyyə imkanları vermirdi.

Buna görə də, o illərdə Bakı'nın ən zəngin neft yatağını iltizam sisteminin qatı əleyhdarları V.İ.Raqozin belə təsvir edir: "Zaqafqaziyada iltizam sisteminin ləğvindən sonra neft sənayesinin inkişafını xülasə etmədən öncə, iltizamın ləğvindən qabaq Balaxanı yatağının nə vəziyyətdə olduğuna baxmaq pis olmazdı. Bakıdan gələn enli yolun solunda, Balaxanı kəndi ilə üzbəüz bir neçə dayaz neft quyusu səpələnib, ərazidə heç bir yerdə buxar maşınının fiti eşidilmir, hansısa bir işin aparıldığı görünmür, heç bir canlanma və ümumiyyətlə, bu yerlərin əhalisinin və sahiblərinin təmülləşdirilmiş texniki iş üsulları ilə tanışlığından heç bir əlamət yoxdur, əksinə, hər yerdə gerilik hökm sürür. Neft, quyulardan ata bağlanmış və blokdan aşırılmış iplərin köməyi ilə - dəri kisələrlə (tuluqlarla) çıxarılır. Neft elə dəri kisələrdə də yerli konstruksiyalı, hündürlüyü üç arşın olan və qumlu yerdə getməyə uyğunlaşdırılmış iki təkərli arabalarla daşınır. Yalnız ərazinin kənarında, sanki təsadüfən öz yerinə düşməmiş və yalqız qalmış iki qazma buruğu görünür, lakin onlarda da ətrafda hökm sürən sakitlik və yeknəsəqliklə tam harmoniya təşkil etmək üçün işlər dayandırılmışdır. O ki qaldı neft quyularına, onlar bu sahədə İran şahları və Bakı xanlarından necə vəziyyətdə miras qalmışdırlarsa, eləcə də qalıblar. 1872-ci ilin 31 dekabr tarixinə, yəni sənaye üçün uzun və ağır olan iltizam hökmrənliyi bitənə qədər onların məsumluğunu heç kim pozmamış və elmi biliklər buraxılmamışdır".

İltizam sisteminin ləğvi ilə əlaqədar D.Mendeleyev yazırdı: "Neft işinə maneçiliyi neft yataqlarının istismarında görürəm. Qafqazın neft mənbələri iltizamçılara verilir... İltizam üsulu neft yataqlarını və təbii neft işini iflic edir". Dövlət idarəçiliyinin uğursuzluğu və iltizamdən gələn gəlirin çox aşağı olması hökuməti neft sənayesindən yeni gəlir formaları axtarmağa vadar edirdi. Belə formarlardan biri neftli torpaqların satış yolu ilə istifadəyə verilməsi idi.

Bu məsələdə Qafqaz Baş Cənibinliyində Dağ-mədən şöbəsinə rəhbərlik edən mühəndis İ.A.Şteymanın qeydlərində, Abşeronda neft işinin təşkilində özəl kapitaldan istifadə edilməsi barədə o dövr üçün gerekli və dəyərli məlumatlar saxlayan təkliflər də maraq doğurur: "Amerika neft mədəninə böyük inkişafına baxmayaraq, Qafqaz nefti amerikalılarla rəqabət apara bilərdi... İltizamın ləğv edilməsi sənayenin inkişafında mühüm addım olacaqdır. İltizam ləğv etməklə hökumət özəl sənaye

üçün böyük sərfəli sahələr açır. Onun əsas vəzifəsi - hər hansı bir istehsal sahəsində inkişafın yolunda rast gəlinən bütün iqtisadi maneələri aradan götürməkdir. Qalanları həmin şəxslərin işə yanaşma bacarığından və onların işgüzarlığından asılı olacaqdır. Bu cəhətdən okeanın o tayındakı dostlarımızın həsəd aparılması bacarıqlarına heyran olmamaq qeyri-mümkündür". İltizam sisteminin ləğvindən sonra hökumət neft sənayeçilərindən neft mədənlərinin istismarına görə vergi və neft emalından alınan ağ neftdən (kerosindən) aksiz vergisi tutmaqla kifayətləndi. İltizam sisteminin ləğvi nəticəsində neft sənayesində ümumiyyətlə, neft hasilatında texniki tərəqqinin başlanmasına baxmayaraq, o dövrdə neft mədənlərinin istismarı hələ bəsit olaraq qalırdı.

İltizamın ləğv edildiyi 1872-ci ildə Abşeronun neft sənayesinin torpaq fondu 480 desyatın təşkil edirdi. Həmin ildə neft sənayesində münasibətləri tənzimləmək üçün 2 qanun qəbul edildi: "Neft mədənlərindən və neft məhsullarından aksiz vergisinin tutulması barədə" və "İcarədarların əlində olan neftli sahələrin hərəracı yolu ilə fiziki şəxslərə satılması barədə". 1872-ci ilin fevralında təsdiq olunmuş: a) "Neft mədəni və fotoqen istehsalına aksiz haqqında"; b) "İltizamda olan Qafqaz və Zaqafqaziya dövlət neft mənbələrinin şəxsi əllərə verilməsi haqqında" qaydalara əsasən xəzinənin (dövlətin) sərəncamına 322 desyatın neftli torpaq sahələri verilməmişdi. Ondan 142 desyatını "əlahəzrətin hökmü" ilə dövlət qarşısında xidmətləri olmuş müxtəlif şəxslərə, 180 isə 10 desyatın neft sahələrinə bölünərək, 555 min rubla qiymətləndirilmiş və 1872-ci ilin iyununda elan olunmuş hərəracı qoyulmuşdur. Hərəracı 1872-ci ilin 7,14,21 və 28 dekabr tarixlərində aparılmışdır. Neftli sahələrin satışı üzrə ilk hərəracı Balaxanıdan 15 sahə və Bibiheybətə 2 sahə çıxarılmışdı. Nəticədə dövlət xəzinəsinə 3 mln. rubla yaxın, yəni nəzərdə tutulan ilkin məbləğdən 5 dəfədən artıq pul daxil olmuşdu. Hərəracı yığılan məbləğin 94,5%-ni yerli iş adamları ödədikləri üçün Abşeron neft quyularının 80% -i onların əlində cəmlənmiş oldu. O dövrdə dövlətə məxsus olan istifadəsiz torpaq sahələri neft kəşfiyyatı aparmaq və neftliliyi məlum olan sahələri istismar etmək üçün 24 illiyə icarəyə verildi. İcarəçinin hasil etdiyi neftin dəyərini müəyyənləşdirmək hüququ vardı. Arxiv sənədlərinə görə, icarəçinin xalis gəliri satılmış neftin 14-15%-ni təşkil etməli idi. Əgər neft xəritəsi işləri uğursuz olurdusa, icarəçi

icarə sahəsini almaqla onu öz müliyyətinə çevirmək və ya təmizləyərək dövlətə qaytarmaq hüququna malik idi.

Çar hökuməti Qafqazda neft işi ilə əlaqədar bütün məsələlərin həlli üçün Qafqaz Dağ-mədən İdarəsi yaradılması haqqında qərar qəbul etdi.

1872-ci il Bakı neft rayonunda quyuların kəhriz (kankan) üsulu ilə qazılmasına son qoyuldu və buruq quyularının qazılmasına başlanıldı.

1873-cü ilin iyulunda Tiflisə - Qafqaz Dağ-mədən İdarəsinin Qafqaz canişinə "Abşeron yarımadasında olan dövlətin boş torpaqlarında neft hasil etmək üçün verilən qaydalar" adı ilə göndərilmiş sənədə rəyət edən neft sahibkarları H.Z.Tağıyev, Nobel qardaşları, Şibayev, Tahirov və başqaları Bibiheybətə neft quyuları qazırlar.

1873-cü ildən 1880-ci ilədək Bakıda neft hasilatı 3 mln. 592 min pudan 25 mln. pudacan, yəni 6 dəfədən çox yüksəlmişdi. Təkcə 1875-ci ildə Bakıda çıxarılan neft (5,4 mln. pud) əvvəlki 16 illik dövlət idarəçiliyi dövründən (5 078 464 pud) çox idi.

Baxmayaraq ki, iltizam sisteminin ləğv edilməsi neft sənayesinin böyük yüksəlişinə səbəb oldu, neftin çıxarılmasında müəyyən texniki tərəqqi əldə edildi, lakin neft sahələrinin istismarı hələ çox sadə üsullarla aparılırdı.

Neft quyulardan jelonka vasitəsilə çıxarıldı, quyuların qazılması isə ştanq vasitəsilə və çox sadə dəzgahların köməyi ilə aparılırdı. Mədənlərdə alətlər və qaz-

ma avadanlığı bəsit, hasilat texnologiyası isə qeyri-mükəmməl idi. Çox şey ustanın, onun köməkçilərinin təcrübəsindən və bacarığından, onların necə dəyərlər, neft quyusunu duyma qabiliyyətindən asılı idi. Təcrübəli qazmaçı quyunun dibindən gələn səsdən, alətin işləməsindən neft layının dərinliyini və yerləşmə xüsusiyyətini müəyyən edə bilirdi.

Qeyd etmək lazımdır ki, ilk vaxtlar podratçılarla bərabər, həttə sahibkarlar özləri belə yeni texnikaya həvəs göstərmir, ümumiyyətlə, yeniliyi sevmirdilər. Onlar "əcnəbi" cihazları lazımsız şey, geologiya elmini isə boş vaxt keçirmək hesab edirdilər. Burada ilk növbədə quyuların necə və hansı üsulla qazılması, qazma zamanı baş verə biləcək fəsadlar deyil, yalnız oradan əldə ediləcək neft ön plana çəkiliydi. Neftin saxlanma üsulları o qədər aşağı səviyyədə idi ki, onun tərkibində olan ən dəyərli məhsullar istehlaka və emala həvəs buxarlanırdılar. Çünki neft jelonkalardan bilavasitə torpaq quyularına (anbarlara) tökülürdü və açıq səma altında qalırdı.

Neft quyularının qazılmasında kankan üsulundan buruq qazmasına keçid XIX əsrin 70-ci illərində neft hasilatının həcmının artmasında mühüm amil oldu. 1873-cü ilədək Bakı neft mədənlərində buruq qazması ilə 17 quyu qazılmışdısa, yalnız 1873-cü ildə 25 quyu qazılmışdı. 1876-cı ilədək bu üsulla 101 quyu, 1879-cu ilədək isə 380 quyu qazılmışdı. 1873 - cü ildə Ramani, Sabuncu, Balaxanı və Bibiheybət kəndlərinin ərazilərində olan bir neft ya-

taqlarının kəşfiyyatına və işlənilməsinə başlanılır. Lakin qazma işlərinin güclənməsi ilə neft hasilatının artması qiymətlərin düşməsinə səbəb olmuşdu: 1873-cü ildə 1 pud neftin qiyməti 45 qəpik idisə, 13 iyun 1873-cü ildə Balaxanıda, "Xələfli" adına ticarət cəmiyyətinin sahəsində 38 m dərinliyində olan quyudan çıxarılan bir pud neftin dəyəri 2 qəpiyə düşmüşdü. Bu quyu 13 gün ərzində fontan vurdu. Fontanın hündürlüyü 61 metr çatırdı və 3 ay ərzində buradan 90 milyon pud neft hasil edildi.

14 oktyabr 1875-ci ildə Sabuncuda "Şeytan Bazar" sahəsində "Şeriklər" ("Souçastniki") şirkətinin mədəninə ikinci güclü quyu 96 metr dərinlikdən bir ay ərzində gündə 2400 tona qədər debitle fontan vurdu.

Rus alimi S.M.Lisiçkinin məlumatına görə, 1873-cü ildə fəaliyyət göstərən quyuların ümumi sayı 158-ə bərabər idisə, buruq neft quyularının sayı 9-a bərabər idi.

ABŞ-da olduğu kimi, Rusiyada da neft istehsalı və emalı ilə məşğul olan müəssisələrin sayı sürətlə artırdı. Belə ki, əgər 1872-ci ildə ölkədə neft istehsalı 1.4 mln. pud olmuşdusa, 1876-cı ildə artıq 10.6 mln. pud təşkil etmişdi. Lakin XIX əsrin 70-ci illərində Rusiyada neft hasilatının artım sürəti ABŞ-dan nəzərə çarpacaq dərəcədə geri qalırdı. Bunun əsas səbəbi o vaxt imperiyada mövcud olan iltizam sistemi idi. İmperiya Maliyyə Nazirliyinin göstərişinə əsasən, 1877-ci ildə D.İ.Mendeleyev Rusiyada neft işinin vəziyyəti barədə hesabat hazırlamış və orada neft iltizamın ləğv edilməsinin vacibliyini dəqiq göstərmişdi.

30 il Avropada, Yaxın və Orta Şərqdə səyahət etmiş P.A.Çixaçov adlı məşhur coğrafiyaşünas və şərqşünasın "Birləşmiş Ştatlar və Rusiyada neft" məqaləsində Abşeron və Amerikada mövcud olan neft quyularının məhsuldarlığı (debitləri) tutuşdurularaq müqayisə edilirdi: Abşeron neft quyuları Amerika neft quyularından fərqli olaraq, 3 dəfə çox neft verirdi və Bakı neft rayonunda neft fontanlarının hündürlüyü bir çox hallarda 84 metr çatdığı halda, ABŞ-da bu fontanların hündürlüyü 19 metr təşkil edirdi.

Mexaniki qazma üsulunun neft hasilatında intensiv şəkildə tətbiq olunması (1869-1870 illərdən), 1872-ci ildə iltizam sisteminin ləğv edilməsi və neftli torpaqların fərdi şəxslərə icarəyə verilməsi Bakıda və ümumən Rusiyada neft sənayesinin inkişafına səbəb oldu və bunun nəticəsində bir sıra neft şirkətləri və ticarət cəmiyyətləri meydana gəldi: "H.Z.Tağıyev" (1872), "Bakı neft cəmiyyəti (BNC)" (1874), Nobel qardaşlarının "Branobel" (1879), Rotşildin "Xəzər-Qara Dəniz Cəmiyyəti" (1883), "Neft" (1883), "S.M.Şibayev" (1884), "Xəzər Yoldaşlığı" (1887), "Nağıyev Musa" (1887), "A. I. Mantaşev" (1889), "Əsədullayev Şəmsi" (1893), "Qafqaz" (1896), "İ.A.Haqverdiyev" (1896), "Rus nefti" (1898), "Şeriklər" (1899), "Abşeron neft şirkəti" (1899), "Aleksandr Benkendorf" (1900), "Bibi-Heibat Petroleum Co. Ltd." (1900), "Balakani Syndicate Ltd." (1900), "Moskva Qafqaz neft şirkəti" (1902), "Peterburq- Qafqaz neft sənaye və ticarət cəmiyyəti" (1911), "Murtuza Muxtarov" (1913) və s.

⇒ Arda var

✍ Cəbi Bəhramov

AMEA A.A.Bakıxanov adına

Tarix İnstitutunun

elmi işlər üzrə direktor

müavini, t.ü.f.d., dosent

Əli Kərimlinin gənclərə moizə oxumağa haqqı yoxdur

Qvami Məhəbbətoğlu

Ölkəmizin hərtərəfli inkişafında gənclərimizin böyük rolu vardır. Belə ki, onlar müxtəlif sahələrdə çox uğurla fəaliyyət göstərir, respublikamızın ümumi inkişafına töhfələr verirlər. Üstəlik, bu gün Azərbaycan gənclərinin sorağı dünyanın bir çox ölkələrindən gəlir. Ölkə başçısı cənab İlham Əliyev də onların bu fəallığını həmişə yüksək dəyərləndirir. Daha doğrusu, vətənpərvər gəncliyin formalaşması üçün ardıcıl və sistemli tədbirlər həyata keçirir. Bu mənada Azərbaycan dövlətinin gənclər siyasəti dünya miqyasında təqdir olunur və öyrənilir. Təsadüfi deyildir ki, Prezident İlham Əliyev gənclərə olan münasibətini belə ifadə edib: “Mənim gənclərə xüsusi münasibətim var, mənim üreyim sizinlədir. Siz bütün işlərdə mənə arxalana bilərsiniz. Mən də sizə arxalanıram”.

Elə bu kimi səbəblərdən gənclər dövlət başçımızın ətrafında daha sıx birləşirlər. Amma belə sağlam birlik mitingləri alver alətinə çevirən, bu cür aksiyalarla xalqa gün ağlamaq fonu yaratmağa çalışan, öz siyasi ambisiyalarının girovuna çevrilən, demokratiyanı anarxiya kimi başa düşən, öz kiçik partiyasının idarə edə bilməyən Əli Kərimlinin heç də üreyincə deyil. Odur ki, o, sosial şəbəkələrdə Vətən, millət məfhumlarından istifadə edərək yalan vədlərlə bəzi gəncləri yoldan çıxarmağa, onları öz fitnəkar niyyətlərinə alət etməyə səylər göstərir. Amma Əli Kərimli unudur ki, sağlam ruhlu, Vətənə, xalqa xidmət etmək istəyən bugünkü gənclik məhz onların hakimiyyətdə olduğu dövərdə ölkənin sərvətlərini talamalarını, eləcə də gənclərin sarsıdıcı zərbələrə məruz qaldıqlarını, ağır günlərini yaşadıklarını, çaşqınlıq içərisində olduqlarını yaxşı bilir.

Üstəlik, bu günün gəncləri yaxşı bilirlər ki, Vətən, millət təəssübkeşliyindən çox-çox uzaq olan Əli Kərimlinin onlara məsləhətlər verməyə, moizə oxumağa heç bir mənavi haqqı yoxdur. Məgər Vətən təəssübünü çəkən “lider” də öz oğlunu - Türkel Kərimlini hərbi xidmətdən yayındırmı? Onu illərlə “işgüzar səfər” adı altında İngiltərədə, daha sonra ABŞ-da gizlədəmi? Halbuki oğlu həmin ölkələrdə Əli Kərimlinin milləti satmaqla xarici havadarlarından əldə etdiyi qrantlar hesabına eys-işrətlə məşğuldur. Artıq oğlunun belə məclisləri sosial şəbəkələrdə də yer alıb. Olmaya bunlardan xəbəriniz yoxdur, Əli bəy? Cənab Prezidentin oğlu Heydər Əliyev isə Vətən qarşısında öz borcunu ləyaqətlə yerinə yetirir. Bu mənada Heydər Əliyevin hərbi xidmətdə olduğunu, radikal, dağıdıcı müxalifəti təmsil edən Əli Kərimlinin oğlu Türkel Kərimlinin isə Londonda istirahətini əks etdirən fotolarının müqayisəli təqdimatının böyük rezonans doğurduğu təbiidir. Şübhəsiz, bu əlahəzrət fakt vaxtaşırı gənclərə müraciət edən, antimillili ünsür Əli Kərimlinin həyat tərzini və mahiyyətini tam çıpaqlığı ilə ortaya qoyur.

Adama deyərlər, ay Əli Kərimli, sən əvvəlcə, fərari oğlunun Vətən qarşısında borcunu yerinə yetirməsi üçün ölkəyə gəlməsini və bir əsgər kimi həqiqi hərbi xidmət keçməsinə təmin et, heç olmasa ondan sonra Vətəndən, o cümlədən gənclərdən danış. Axı sənin oğlun da bu müstəqil ölkənin vətəndaşıdır, o da Vətən qarşısında borcunu yerinə yetirməlidir. Axı sən hansı haqla gəncləri aldatmaqla, vətənpərvərlik duyğularından sui-istifadə etməklə onları öz ətrafına toplamağa çalışırsan? Bu mənada öz oğluna sahiblik edə bilməyən kəsin belə böyük iddialara düşməsi yalnız gülüş doğurur. Atalar bu yerdə deyiblər: utanmasan, oynamağa nə var...

Bəli, bu gün yetişən gənc nəsil həqiqətən də öz məkrli niyyətlərini həyata keçirməyə çalışan Əli Kərimlinin yalan vədlərindən tənqə gəlib. Üstəlik, qabiliyyətsiz, xəyanətkar Əli Kərimlinin indiki hakimiyyətə alternativ ola bilmədiyinin fərqindədirlər. Odur ki, gənclər ölkəmizdə sabitliyi pozmağa çalışan, antiAzərbaycan dairələrin əl ağacına çevrilən bu ünsürün çağırışlarına əsla məhəl qoymurlar. Bu xəyanətkarın hiyləgər gediləri, siyasəti heç bir effekt vermir və verməyəcək də.

Ə.Kərimlinin “şinelindən çıxan” “beşinci kolon”un əbədilik qiyməti “qeyri-kafidir”

Hələ 1947-ci ildə ABŞ-ın Qərbi Avropadakı işğalçı qoşunlarının baş komandanı, general Lüsüs Kley demişdi: **“Bizə başqa səs lazımdır. O səs ki, zahirən dövlətin tən-zimlədiyi səs təsiri bağışla-masın, amma sərt, qəddar, ölüm-cül zərbə vuran bir səs... amansız, heç nə ilə məhdudlaşdırılmayan psi-xoloji savaş aparacaq bir səs”.**

Yeni AXCP sədri Əli Kərimlinin xəyanəti kimi. Özünün təbirincə desək “siyasətə” gəldiyi gündən, AXCP sədri Əbülfəz Elçibəyi özünə ustad adlandırırsa da, sonradan ən çox sələfinə dönük çıxan xudbin “islahatçı sədrin” həyatı boyu qayəsi, ideyası, amalı kresloya yiyələnmək, pul-para sahibi olmaqdır. Elə buna görə də Elçibəydən sonra AXCP-nin mirasına tək yiyələnmək üçün özəli rəqibi, sabiq başqan İsa Qəmbərə belə kələk gələrək özünü Elçibəyin varisi elan etdi.

Bu gün özünü ana müxalifətin aparıcı siması kimi qələmə verməyə çalışsa da, düşərgədə onu zamanına, məkanına görə rəngini dəyişən buqələmun adlandırılır.

AXC-Müsavat iqtidarının kadrları da özləri kimi səriştəsiz, dövlətçilik təcürbəsi olmayan bivec adamlar idi. Onlardan birinin “fəaliyyətini” nümunə göstərməklə əlikərimlilərin komandasının “iş prinsipinin” maddi maraq üzərində qurulduğunu görmək olar. AXC-Müsavat iqtidarının nümayəndəsi, kadrların təyinatında naşı olsa da, vəzifələri pul müqabilində bölüşdürməkdə mahir, “bazar iqtisadiyyatı yolu ilə gedərək “saqqız alveri” ilə məşğul olan, dövlətin kondisionerlərini şəxsi malı kimi mənimsəyən, “əl əli yuyar, əl də üzü” deyən əlikərimlilərə də “görüm-baxım” edən, hakimiyyət səlahiyyətlərindən yararlanan Naxçıvan Muxtar Respublikasının baş naziri Becan Fərzəliyev haqqında heç bir tədbir görmürdülər. Əli Kərimli kimi iqtidarı digər “rəsmiləri” də saqqızdan qazanan pullardan bəhrələndirilər. Həmin dövrdə səriştəsiz “başçıların” əyləşdiyi Prezident Aparatında müqəddəs hesab olunan dövlət bayraqlarının satışı davam edirdi.

O illərdə yol verdikləri nöqsanları “unudan” Əli Kərimlinin sözlərini özünün yadına salaqla. Hüquq mühafizə orqanlarının işindən narazılığını “bu sahədə vəziyyətimiz ürəkəcan deyil.. Özümüz Prezident Aparatında bu işi lazımi səviyyədə qura bilməmişik” deyən, hakimiyyət daxilində “bespredelin” artmasını xüsusilə

qeyd edərək “dövlət məmurları hətta Prezidentin fərmanlarını belə ayaq altına atırlar”, “bəzən elə ab-hava yadırlıq ki, qanunsuzluq, özbaşınalıq, hakimiyyətsizlik demokratiya ilə əyniləşdirilir” söyləyən Əli Kərimli, Tofig Qasımov, Arif Hacıyev kimiləri Ulu Öndərin şəxsi nüfuzundan, xalqın müdrik el ağsaqqalına hörmətindən ehtiyatlanaraq ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycan Ali Sovetinin sədri vəzifəsinə namizədliyinin qarşısını alırdılar. Bəhanələri də bu idi ki, siyasətçinin arxasında cəmiyyət, təşkilat dayanmalıdır. Amma unudurdular ki, Ulu Öndərin arxasında milyonlar dayanır, xalq onu özünə lider, rəhbər seçir. “Əfsuslar olsun ki, müstəqilliyimizin ilk illəri ölkəmiz üçün faciəli, çox ağır illər kimi tarixdə qaldı. Əfsuslar olsun ki, Azərbaycan rəhbərliyində olan qüvvələr 1991-1993-cü illərdə ölkəmizi lazımi səviyyədə idarə edə bilməmişlər. Onların üzərinə düşən yüksək məsuliyyəti dərk etməmişlər və gənc müstəqil dövləti demək olar ki, idarəolunmaz vəziyyətə salmışdılar. 1991-1993-cü illərdə Azərbaycanda yaşanan xoşagəlməz hadisələr, hallar ölkəmizin müstəqilliyini sual altına qoymuşdu. Xüsusilə 1992-ci ildə AXC-Müsavat cütliyyətinin dövlət çevrilişindən, hakimiyyətin güc yolu ilə zəbt edilməsindən sonra vəziyyət daha da ağırlaşdı. Ölkəmizdə kaos, anarxiya, özbaşınalıq hökm sürürdü. AXC-Müsavat hakimiyyəti talançılıqla məşğul idi. Torpaqların işğal altına düşmüşdür və bununla bağlı çoxsaylı qaçqınlar-köçkünlər yaranmışdır. AXC-Müsavat hakimiyyəti qardaş qanı axıtıdı, vətəndaş müharibəsinə start verdi və bu, xalqımızın böyük faciəsi idi” söyləyən Prezident İlham Əliyevin dəfələrlə bildirdiyi kimi, AXC-Müsavat iqtidarının Ulu Öndərə qarşı törətdikləri təxribatların qarşısı da xalqla birlik sayəsində alındı.

Bu gün tribunallardan pafoslu sözləri ilə özünə haqq qazandırmağa çalışan, “fədai” hesab edən, necə deyərlər, ayıbına kor olmayan, ataların “Qar yağdı, çatlar örtüldü” misalına uyğun keçənləri unutmağa çalışan, böyük iddialar irəli sürən Əli Kərimli öz əməllərini yada salmaq istəmir. İqtidarda olduqları dövrdə ölkənin ən iri müəssisələrinin avadanlıqlarını, qapılarını qəddər sataraq hər yeri viran qoyan, xarabaya çevirən bayquş xislətli Əli Kərimli üçün gözəlləşən, müasirləşən Azərbaycanın bugünkü siması qəbuləddir. Hakimiyyətdə olduqları illərdə “İran ağlını başını yığmalı və Cənubi Azərbaycan məsələsini həll etməlidir”, “Orta Asiya dövlətləri müs-

təqilliklərini özləri qazanmayıb, yaxud qeyri-demokratik ölkələrdir, odur ki, onlarla münasibət qurmaq olmaz”, “Rusiya ilə bizim haqq-hesabımız hələ irəlidedir”, “Çində insan hüquqları pozulur” kimi sözləri ilə başqa ölkələrlə əməkdaşlığa xələl gətirən, Azərbaycanı xarici aləmdən təcrid edən AXC-Müsavat iqtidarının nəşlərindən fərqli olaraq cənab İlham Əliyevin davam etdirdiyi siyasət nəticəsində ölkəmiz sivilizasiyalararası dialoq məkanına, humanitar platformaya çevrilərək, qitələri birləşdirən məkan kimi tanınır. Əli Kərimli dövlət katibi olduğu iqtidarlıq illərində çörəyə həsrət qalan əhalinin çəkdiyi əziyyətləri, təşvişi unudub. Ailəsini çörəklə təmin etmək üçün mağazaların qarşısında gecədən növbəyə duran insanların çəkdiyi zilləti yaddan çıxarıb. Ölkəyə taxılın gətirilməsi üçün ayrılan pullar belə AXC-Müsavat iqtidarının başbilenləri tərəfindən mənimsənilirdi. Ölkədə mövcud olan kriminal rejimin yaratdığı mühitdən qorxan insanlar qarancılıq düşməmiş evlərinə tələsirdilər.

Əli Kərimlinin ən “sevimli” mövzularından olan əlillər, veteranlar və təqaüddülərin yaşamını mümkün qədər bədbin, depressiv çalarlarda göstərmək, “Azərbaycanda yaşamın dözülməzliyi” barədə görüntü yaratmaq niyyəti də baş tutmur. Prezident İlham Əliyevin əhalinin sosial müdafiəsinin təminatı sahəsində apardığı islahatlar Əli Kərimlinin pafoslu “nit-qindən” fərqli olaraq reallığa əsaslanır. Əli Kərimlinin “mühacir bazarının canlı məhsulları olan agentura şəbəkəsinin könüllüləri” ideoloqları kimi Vətənə pula dəyişənlər istəyənlər də ölkədə qarışıqlıq yaratmaq imkanları məhduddur. Respublikada keçirilən prezident seçkilərində cənab İlham Əliyevə yüksək etimad xalq-iqtidar həmrəyliyinə nümunəsi olmaqla hələ də kreslo həvəsində olanlara növbəti “yox” xəbərdarlığıdır. Bütün siyasi kampaniyalarda sosial bazası olmadığı üçün “qutuda qalan” Əli Kərimli və düşərgənin digər radikalları isə hələ də “bəlkə də qaytarılacaq” nəqarətini təkrarlamaqdadırlar.

Bu günlərdə Bakıda yubileyini keçirən dramaturq-ssenarist Rüstəm İbrahimbəyovun Əli Kərimli də daxil olmaqla “Milli Şura” üzvləri ilə görüşməkdən imtina etməsi radikallara daha bir arxiv qapılarını açdı. Belə ki, Əli Kərimlinin “şinelindən çıxan” “beşinci kolon”un əbədilik qiyməti “qeyri-kafidir”.

✍ Xuraman İsmayılqızı,
“iki sahil”

SOCAR-ın TENDERLƏRİ

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR)

“Neftqaztikinti” Tresti

Müxtəlif ölçülü qoruyucu klapanlara olan tələbatını təmin etmək məqsədi ilə açıq satınalma müsabiqəsi (25002-19) üzrə müraciətlərin son tarixinin, həmçinin təklif zərflərinin açılış tarixinin müddətinin uzadılmasını elan edir.

I. Müsabiqədə iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlər:

- * Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət;
- * İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- * Müsabiqə təklifi (müsabiqə təklifləri zərflərinin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 təqvim günü qüvvədə olmalıdır).

Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (imzalanmış və möhürlənmiş) və iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi ən gec 01.03.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 17:30-a qədər Azərbaycan, rus və ya ingilis dilində Satınalan təşkilatın elanda göstərilmiş ünvanında təqdim olunmalıdır.

Tələb olunan sənədlərin surətləri (müsabiqə təklifi istisna olmaqla) Satınalan təşkilatın əlaqələndirici şəxsinin elanda göstərilmiş elektron ünvanına göndərilə bilər. Belə halda sənədlərin əsl müsabiqə təkliflərinin təqdim edilməsinin son günü-nədək Satınalan təşkilata təqdim edilməlidir.

II. Müsabiqə təklifinin təqdim edilməsinin son tarixi və vaxtı:

- * Müsabiqə təklifi bir əsl və iki surəti olmaqla 07.03.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 11:30-a qədər Satınalan təşkilata təqdim olunmalıdır.
- * Göstərilən tarixdən və vaxtdan sonra təqdim olunan təklif zərfləri açılmadan geri qaytarılacaqdır.

III. İştirak haqqı və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi:

* Müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan, rus və ya ingilis dilində əldə etmək istəyənlər 354 AZN (ƏDV- ilə) və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dönerli valyuta ilə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba ödədikdən sonra elektron və ya çap formasında əlaqələndirici şəxsə elanın I qrafasında göstərilmiş tarixədək həftənin istənilən iş günü saat 09:30-dan 17:30-a kimi ala bilərlər.

Hesab nömrəsi:

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC,
AZ38IBAZ38010019449306332120,
VÖEN: 9900003871,
Müştəri Xidməti Departamenti,
Kod: 805250,
Müxbir hesab: AZ03NABZ01350100000000002944,
VÖEN: 9900001881,
SWIFT BIK: IBAZAZ2X.

İŞTİRAK HAQQI HEÇ BİR HALDA GERİ QAYTARILMIR.

IV. Müqavilənin icra müddəti:

Satınalma müqaviləsini 90 təqvim günü ərzində yerinə yetirilməsi tələb olunur. Bank təminatı:

İddiəçinin təqdim etməli olduğu müsabiqə təklifinin təminatı müsabiqə təklifinin ümumi qiymətinin 1 (bir) %-dək məbləğindən aşağı olmamalıdır.

Avans ödənişin təminatının məbləği ən azı ödəniləcək avans məbləğinə bərabər olmalıdır.

* Müqavilənin yerinə yetirilməsi təminatı satınalma müqaviləsinin qiymətinin 5 % məbləğində müəyyənləşdirilir.

V. Satınalan təşkilatın ünvanı:

AZ1018 (indeks), Xətai rayonu, 2922 məhəllə, Zığ yolu küçəsi 41C, “Neftqaztikinti” Trestinin inzibati binasının 3-cü mərtəbəsi, Bakı şəhəri, Azərbaycan Respublikası.

Əlaqələndirici şəxs:

Anar İsmayilov
Maddi Texniki Təchizat və Marketing şöbəsinin böyük mühəndisi
Tel: +994 50 8425120
Elektron ünvan: anar.k.ismayilov@socar.az

VI. Elanın, satınalma predmeti haqqında geniş məlumatın və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi üçün müraciət formasının yerləşdirildiyi internet ünvanı:

www.socar.az (<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/procurement-notices>)

VII. Müsabiqə təklif zərflərinin açılış tarixi, vaxtı və yeri:

Zərflərin açılışı 07.03.2019-cu il tarixdə, Bakı vaxtı ilə saat 12:00-da elanın V qrafasında göstərilmiş Satınalan təşkilatın ünvanında baş tutacaqdır.

VIII. Müsabiqənin nəticəsi haqqında məlumat:

Müsabiqənin yekun nəticəsi haqqında məlumat aşağıdakı internet linkdən əldə edilə bilər:

<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/contract-awards>

“Neftqaztikinti” Trestinin Satınalmalar qrupu

“Ağca və Cırtanın nağılı” balacaların ifasında

Səbail rayonunda Qarabağ müharibəsi şəhidi Etibar Əliyev adına 162 saylı məktəbdə valideynlərlə və müxtəlif media orqanlarının əməkdaşları ilə məktəb rəhbərliyinin görüşü keçirildi. Direktor Sevinc Abbasova məktəb-valideyn münasibətlərindən söz açaraq təhsil müəssisəsinin bu sahədəki uğurlarından danışdı. Sonra jurnalistlər və valideynlər müxtəlif fənlər üzrə nümunəvi dərslərə və məşğələlərə dəvət olundular.

I b sinfində müəllim Səbinə Rəşidovanın səhnələşdirdiyi “Ağca və Cırtanın nağılı” valideynlərin zövqünü oxşadı. Balacalar müxtəlif obrazları canlandırıdılar. Onlardan ilkin Quliyevin, Nəzrin Məmmədovanın, Ayan Əhmədlinin, Nərgiz Əsgərovanın, Hüseyn Vəliyevin və başqalarının yaratdıqları obrazlar daha dolğun idi.

Sınıf müəllimi Səbinə Rəşidova bildirdi ki, Azərbaycan və dünya ədəbiyyatının folklor incilərinə, kiçik həcmli şeirlərə, nağıl və novellalara tez-tez müraciət edir. Çünki balacalar kiçik tamaşalarda oynamaqla həm dərsi yaxşı öyrənir, həm də folklorumuza bələd olurlar. Təcrübəli pedaqoq vurğuladı ki, belə tədbirlərin təşkilinə

önəm verilir, çünki onlar uşaqların yetişməsinə, dünyagörüşlərinin formalaşmasına müsbət təsir göstərir.

Mən bir valideyn kimi məktəbdə bu cür tədbirlərin vaxtaşırı keçirilməsini yüksək qiymətləndirirəm. Çünki məktəb-valideyn əlaqələri nə qədər möhkəm olsa, uşaqlarımızın gələcəyin layiqli vətəndaşları kimi yetişmələri üçün həyata keçirilən tədbirlər bir o qədər effektiv olar.

Gülınar Yusifzadə,
Səbail rayon sakini, valideyn

Nəyə görə suyu ikinci dəfə qaynatmaq olmaz?

Suyu ikinci dəfə qaynatmaq olmaz! Sən demə, bu adətə görə, həyatımızı qısaltmış olur. Həkimlərin sözlərinə görə, qaynanmış su xeyirlidir, lakin ikinci dəfə qaynanmış su kimyəvi xassəsinə görə təhlükəlidir.

Qaynanma prosesi yüksək temperaturda baş verir. İlk dəfə qaynanan suyun tərkibində zərərli bakteriyalar olur, lakin ikinci dəfə qaynanan suda çoxlu miqdarda

zərərli və təhlükəli maddələr əmələ gəlir.

Suyu ilk dəfə qaynandanda suda bütün mikroblar məhv olur, buna görə də, su xeyirli tərkibə sahib olur. Əgər ikinci dəfə qaynatsaq, suyun həcmnin bir hissəsi buxarlanacaq, müxtəlif mineralların qatışımı qalacaq və onların qatılıq dərəcəsi iki dəfə artacaq. Bu halda təhlükəli maddələrin iki dəfə çoxalması suyun cod olmasına

və təminin dəyişməsinə səbəb olur. Belə olduqda çayın, kofenin də dadı tam fərqli olur.

Su ikinci dəfə qaynadıldıqdan sonra, onun H₂O formulası pozulacaq və su “ölü” su olacaq. Oksigen buxarlandıqdan sonra, duzun qatılıq dərəcəsi yüksələcək. Təkrar-təkrar qaynanan suyun tərkibindəki kanserogen maddələr də artmış olur. Onlar bədxassəli şişlərin əmələ gəlməsinə şərait yaradır.

Həqiqətən də xeyirli olmasını istəyirsinizsə, suyu bir dəfə qaynadın. Bundan başqa, ikinci dəfə qaynanmış suyun qalığını təzə suya əlavə etmək olmaz.

Könül Əliyeva
“iki sahil”

Nar bağırısaq iltihabını müalicə edir

Luisvilla Universitetinin alimləri hesab edirlər ki, nar bağırının iltihabı ilə bağlı Kron, xorali kolit kimi xəstəliklərə qarşı mübarizə apara bilər. Məlum olub ki, onun tumlarında olan təbii polifenol bağırısaq bakteriyaları ilə qarşılıqlı əlaqəyə girərək, iltihab əleyhinə birləşmə meydana gətirir. Nədən başqa polifenol alma, üzüm, çiyələk, böyürtkən kimi meyvələrin də tərkibində var.

Tədqiqatlar zamanı məlum olub ki, polifenol və bağırısaq bakteriyalarının birləşməsi zamanı urolitin adlı metabolit

əmələ gəlir. Bu maddə iltihab əleyhinə, qocalmaya qarşı təsirlərə malikdir və güclü antioksidantdır. Tədqiqatçılar bildirirlər ki, urolitin maddədə, bağırısaqlarda olan xroniki soyuqdeyməni zaman-

la aradan qaldıra bilər.

Mütəxəssislər bu maddənin “UroA” adlı sintetik ekvivalentini yaradıblar.

N.Süleymanova,
“iki sahil”

Gözəllik qurban tələb edir?

Qadınlar fədakar-dırlar! Onlar uşaqlarına, sevdikləri insanlara, ailələrinə görə özlərini fəda etməyə hər zaman hazır olurlar. Həmçinin qadın gözəllik naminə sağlamlığını və həyatını təhlükəyə atacaq qədər riskə sahibdir. Gözəllik qurban tələb edə bilər, lakin ifrat dərəcədə deyil. Bəs siz necə, gözəllik naminə nələri qurban verərdiniz?

Deyərlər gözəl qadın incə bəli qadın sayılır. Lakin bu cür gözəlliyə sahib olmaq üçün qəddar tədbirlərə əl atmaq lazım deyil. "Corset" adlandırdığımız bel incəldici qadın geyimi XIX əsrdə Fransada meydana çıxıb. İçərisində bərk plastik milləri olan enli kəmərin üzərində bərkidici bağlar var idi. Qadınların incə bel görünüşünə sahib olmasını təmin edən korsetlər uzunmüddətli istifadə zamanı qorxunc nəticələrə gətirib çıxarırdı. Təşəvvür edin ki, ağ ciyər, mədə, qara ciyər və digər daxili orqanlar daim sıxılaraq fəaliyyət göstərməkdə çətinlik çəkir! Təbii ki, burada yaxşı bir şey ola bilməz. Bu korsetlərin istifadəsi ölüm hallarına səbəb olurdu. Daha sonralar plastik millərin əvəzinə

dəmir millərdən istifadə olunub. Dəmir milli korset istifadə edən qadınların bir çoxlarında millər daxili orqanların dəşilməsinə qədər gətirib çıxarıb.

Zəhərli maddələrdən hazırlanan kosmetik vasitələrdən Qədim Yunanıstanda və Misirdə qadınlar çox istifadə ediblər. Gözəl görünmək üçün qadınlar nələrə əl atmayıblar? Məsələn, arsen turşusu içmək. Bu zəhərli maddəni içən qadınların çiçək açan sifəti və parlaq gözləri olurdu. Müvəqqəti gözəllik olsa da, qadınlar arsen turşusunun dozasını bir damcıdan başlayaraq zamanla artırırldılar. Bu zəhəri yeməklə yanaşı onlar üz dərilərini də, arsen turşusu ilə silirdilər. Bundan başqa, XIX əsrdə kirşanlı saçlar ilə gəzmək dəb idi. İş burasındadır ki, həmin kirşanların özü də zəhərli arsen turşusundan hazırlanırdı. Beləliklə, qadınlar gözəllik naminə həyatlarını riskə atırdılar. Geniş araşdırmalardan sonra məlum olub ki, qadınlar özləri özlərini öldürmüşlər. Kimisi tez, kimisi isə zamanla, lakin hər kəs üçün fənal eyni olurdu.

Gözəlliyə sahib olmağın daha bir maraqlı üsulu mövcuddur. Hələ 1000 il bundan öncə çinlilər 3 yaşından 10 yaşına kimi olan qız uşaqlarının ayaq pəncələrini sıx şəkildə sarıyırdılar ki, ayaqları balaca və incə olsun. Belə ayaqlar "qızıl şanağülle (göldə bitən çiçək-

li bitki)" adlandırılırdı. Lakin qadınlar hər zaman gözəl ayaqlara sahib olmurdu. Bir çox qadınların ayaqları deformasiyaya uğrayırdı və sağalmaz topallığa qədər gətirib çıxarırdı. Bəzi qadınlar isə həyatlarının sonuna kimi gəzə bilmirdilər, digərləri isə başqalarının köməyi ilə hərəkət edirdilər. Xoşbəhtlikdən belə bir "qanun" 1950-ci ildə ləğv olundu.

Təkcə gözəllik deyil, reklam da dəhşətli qüvvədir. Belə bir reklam növü keçən əsrin 30-cu illərində Fransada qadınlarla möcüzə söz vermişdi. "Tho-radia" kosmetikası toxumaları enerji ilə təmin edir, qan dövranını yaxşılaşdıraraq də-

rini hamar və ipək kimi parlaq edirdi".

Həqiqətən də cazibədar deyilmi? Məhz elə bu sözlərə aldanan fransız qadınlar bu kosmetikaya xilasedici qüvvə kimi baxırdılar. Lakin heç kəs reklam olunan kosmetikanın istehsalında bromlu radiumdan (radioaktiv tərkibli kimyəvi maddə) və xloridli toriumdan istifadə olduğunu bilmirdi. Nəticədə qadınlarda bədxassəli şişlər aşkar olunurdu. Lakin bütün bunlara baxmayaraq, əczaçılar təhlükəsizliyə tam zəmanət verirdilər. 1943-cü ildə hökumət nəhayət ki, kosmetikanın tərkibində toksik radiumun olduğunu qəbul etdi və bu

kosmetikaların təhlükəli olduğunu bildirdi.

Bütün bunlara baxmayaraq müasir dövrdə istifadə olunan kosmetik vasitələrin təkbinin zərərsiz olduğu təsdiq olunsada, qadınların inanmaqdan başqa yolu yoxdur.

Belladona və ya el arasında xanımotu adlandırdığımız bu bitki növü sözün əsl mənasında "gözəl qadın" deməkdir. Qədim dövrdə bu bitkinin şirəsindən göz damcısı kimi istifadə olunurdu. Nəticədə gözlər parlaq görünürdü, göz bəbəkləri isə böyüyürdü. Təbii ki, bu, müvəqqəti olurdu. Sonrasında isə göz bəbəkləri daralırdı və gözlər parlaqlığını itirirdi. Ən pisi də o idi ki, nəticədə gözlər kor olmaq dərəcəsinə qədər çatırdı.

Xanımotu bitkisindən xalq təbabətində istifadə olunurdu, lakin çox cüzi miqdarda.

Sən demə qurğuşundan təkcə güllə hazırlanmış. XVIII əsrin əvvəllərində gözəllik etalonu solğun üz dərisi hesab olunurdu. Belə bir üz dərisinə sahib olmaq üçün qurğuşundan hazırlanan kirşandan istifadə olunurdu. Qurğuşundan hazırlanan kirşan dəridə olan qüsurları bağlayır, dəriyə hamar görünüş verir. Belə bir kirşandan istifadə Qədim Yunanıstanda dəbdə idi. Yerli xanımlar üz dərilərini ağ kirşana boyayaraq aristokratlıq nümayiş edirdilər. Lakin bir müddət istifadədən sonra orqanizmin bütün sistemi bir-bir fəaliyyətini itirməyə başlayırdı. Nəticədə kirşan bir çox qadının cavan yaşda həyatını itirməsinə səbəb olurdu.

Könül Cavid,
"iki sahil"

"Barselona"nın yeni tapıntısı

Braziliyanın "Palmeyras" klubunun müdafiəçisi Vitao karyerasını İspaniyada davam etdirəcək.

Milli.Az xəbər verir ki, 19 yaşlı futbolçu "Barselona" ilə razılışıb. Bu barədə İspaniyanın "Marca" nəşri məlumat yayıb. Vitaonun "Barselona" ilə uzunmüddətli müqavilə imzalayacağı bildirilir.

Müdafiəçi əvvəlcə "Barselona"nın B komandasında forma geyinəcək.

Vitao Braziliyanın 19 yaşlılardan ibarət millisinin kapitanıdır.

"Mançester Siti"nin sahibi Çin klubu aldı

"Mançester Siti"nin sahibi CityFootball Group kompaniyası daha bir klub alıb.

Milli.Az xəbər verir ki, məlumat şirkətin rəsmi saytında yer alıb. Kompaniya Çinin 3-cü divizion klubu "Siçuan Tzyun-yu"nu əldə edib. Çendu şəhərini təmsil edən komandanın ev stadionu 27 min tamaşaçı tutur.

Qeyd edək ki, "Mançester Siti"dən başqa, "Nyu-York Siti" və "Melburn Siti" klubu da CityFootball Group şirkətinə məxsusdur.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

SOCAR-ın Heydər Əliyev adına Bakı Dərin Özüllər Zavodunun rəhbərliyi, Həmkarlar İttifaqı Komitəsi və əmək kollektivi SOCAR-ın "Qaz İxrac" İdarəsinin Əməyin mühafizəsi üzrə rəis müavini Sarxan Babaşova, atası

Mixayəddin Babaşovun

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

SOCAR-ın "Neftqazelmədənqazıtlayıhə" İnstitutunun rəhbərliyi, Həmkarlar İttifaqı Komitəsi və əmək kollektivi SOCAR-ın "Qaz İxrac" İdarəsinin Əməyin mühafizəsi üzrə rəis müavini Sarxan Babaşova, atası

Mixayəddin Babaşovun

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

SOCAR-ın Baş ofisinin İnsan Resursları Departamentinin kollektivi SOCAR-ın "Qaz İxrac" İdarəsinin Əməyin mühafizəsi üzrə rəis müavini Sarxan Babaşova, atası

Mixayəddin Babaşovun

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

SOCAR-ın "Azərbaycan neft təsərrüfatı" jurnalı redaksiyasının kollektivi "iki sahil" qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadəyə, bacısı

Pakizə Paşayevanın

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

SOCAR-ın Qaz Emalı Zavodunun rəhbərliyi, Həmkarlar İttifaqı Komitəsi və əmək kollektivi "iki sahil" qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadəyə, bacısı

Pakizə Paşayevanın

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

SOCAR-ın Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsinin rəisi Fuad Süleymanov, Həmkarlar İttifaqı Komitəsi və əmək kollektivi İdarənin Dənizdə insan həyatının mühafizəsi üzrə təlim mərkəzinin müdiri Sadir Əliyevə, bibisi

Nənəqız Əhədovanın

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

SOCAR-ın İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsinin rəhbərliyi, Həmkarlar İttifaqı Komitəsi və əmək kollektivi "iki sahil" qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadəyə, bacısı

Pakizə Paşayevanın

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

SOCAR-ın "Azneft" İB-nin Qaz Anbarlarının İstismarı İdarəsinin rəhbərliyi, Həmkarlar İttifaqı Komitəsi və əmək kollektivi "iki sahil" qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadəyə, bacısı

Pakizə Paşayevanın

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

TƏSİSÇİ:

Baş redaktor:
Vüqar RƏHİMZADƏ

Baş redaktorun I müavini:
İsmayıl HACİYEV

Bakı: Kapital Bankın 1 saylı Xətai filialı H/hesab
№AZ19AIB380300194437
00306107
Kod № 200071
VÖEN: 2000157291

TELEFONLAR:

Qəbul otağı: 530-26-46, 430-87-97
Baş redaktorun I müavini: 530-26-36
FAX: 430-87-47
Mühasibatlıq: 430-87-27
e-mail: ikisahil@azdata.net

Ünvan:

AZ1012 Bakı,
H.Zərdabi
prospekti-88

Qəzet "İKİ SAHİL" in kompüter mərkəzində yığılır və "AZƏRBAYCAN" nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap olunur.

Çapa imzalanıb:
21.02.2019-cu il saat 01⁰⁰
Qiyməti: 40 qəpik, Sayı: 8179
İndeks: 0151, Sifariş: 622

Qəzetdə "AZƏRTAC", "OLAYLAR", "AzadInform", "TREND", "SİA", InterFAX informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunub.

Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.